— PAUL BRUNTON —

CARAREA SECRETĂ

De acelaşi autor :

- INDIA SECRETĂ
- EGIPTUL SECRET
- ÎNŢELEPCIUNEA EU-lui SUPERIOR
- ÎNVĂŢĂTURA SECRETĂ DE DINCOLO DE YOGA

ISBN 973-96608-2-7

LEI 1900

PAUL BRUNTON

CĂRAREA SECRETĂ

Editura „NOVA"

I N T R O D U C E R E

O schimbare curioasă s-a produs în zilele noastre în gândirea occidentală. În prezent se poate discuta de existența sufletului fără a fi considerat un exaltat religios sau mai puțin țicnit. Se afirmă sau se neagă realitatea EU-lui tot așa de liber după cum se discută de realitatea atomului sau de izvoarele istoriei. Este un serios pas înainte, ceea ce arată o mărire a sensibilității noastre în ceea ce privește acest misterios EU SUPERIOR despre care ne întreține autorul cărții CĂRAREA SECRETĂ.

Psihologii moderni, în general vorbind, se împart în două grupe : cei care afirmă prezența în ființa fizică a unui EU integrant și conducător și cei care nu admit decât singura realitate a formei fizice mecanice. Există un EU ? Există o realitate subiectivă ? Există o cunoștință spirituală ? Este problema ce se pune astăzi cercetătorilor dedicați studiului omului. Se poate proba existența acestui EU ascuns și pot fi îndreptați oamenii spre calea secretă care conduce la locul sfânt, unde acest EU le va fi dezvăluit ?

Această carte vine la timp. Ea exprimă cu o adevărată limpezime, adevărurile prea ades întunecate de simbolismul oriental greu de interpretat sau de un misticism nebulos.

Ea va fi bine primită de acei care cunosc problemele prezentului și împărtășesc aspirația nouă a umanității spre o revelație spirituală. Omul modern, care a simțit odinc mizeria sa, e gata să facă primii pași pe CARAREA SECRETĂ.

Umanitatea stă astăzi pe pragul realității. Ea învață să recunoască și să dorească lumea existenței spirituale. Din ce în ce mai mult se presimte însemnătatea acestei vieți profunde care se ascunde sub masca personalității. A descoperi rosturile acestei vieți și a-i dezvălui natura, a lucra conștiincios în sfera adevărului unde ea se află — este datoria imediată a omului, o datorie la care mizeria lumii actuale a preparat-o.

„Împărăția lui DUMNEZEU se află în interiorul nostru." Acesta este mesajul secular, mii de ființe caută astăzi „calea ascunsă" care duce la această împărăție. Când a găsit-o, omul găsește toate inspirațiile, el atinge atunci punctul unde intelectul se transformă în intuiție: el pătrunde în domeniul „iluminării". Răsplata oferită acelora care intră în cetatea sufletului, este transfigurația, această lumină care luminează personalitatea lor pe o cale de o repede transformare.

In acest loc așezăm noi pe marii intuitivi, secundanții lui DUMNEZEU. Noi ne găsim printre aceia care au misiunea de a salva lumea, căci acolo este posibilitatea de salvare pe care DUMNEZEU a dat-o din veci. Să facă

astăzi apel la toți cei care știu, care au văzut și au înțeles. Înțelegând, ei vor primi în dar binevoit, mesajul ce aduce această carte și-i vor înlesni răspândirea. Căci această carte are flacăra inspirației. Ea va împinge sufletele la acțiunea inspirată, la practica spiritualității și la serviciul dezinteresat pentru alții, care este cel mai vizibil semn al sufletului eliberat.

ALICE A. BALLEY.

Autoarea cărții „From intelect to intuition"

CAPITOLUL I

LÂNGĂ UN ÎNŢELEPT DIN ORIENT

Sunt câţiva ani de când am făcut o călătorie prin locurile arse de soare, în vasta peninsulă indiană, dorind să descopăr ultimele urme ale acestui Orient mistic, despre care cei mai mulţi dintre noi au auzit vorbindu-se, dar pe care puţini ajung să-l descopere. În cursul călătoriilor mele am întâlnit un om extraordinar care mi-a inspirat numaidecât un adânc respect şi căruia i-am consacrat apoi o umilă veneraţie. Căci cu toate că aparţine prin tradiţie clasei înţelepţilor din Orient — o clasă aproape dispărută în lumea modernă, el dispreţuia şi respingea toate încercările făcute spre a i se crea publicitate, ca şi pe cele ce trebuiau să amintească de existenţa sa.

Timpul se precipită ca un torent urlând şi trăgând cu el oameni în cursa sa nestăpânită, înecând în tumultul său gândirile cele mai adânci. Şi cu toate acestea el, înţeleptul, se ţine de o parte de curentul violent şi aşezat liniştit pe ţărmul inver-

zit, contemplă acest spectacol gigant cu surâsul calm al unui Buddha.

Lumea ar vrea ca oamenii săi mari să măsoare viaţa lor cu cotul ei meschin, dar nu s-a inventat încă măsura care să atingă înălţimea ei, căci astfel de „oameni", dacă această denumire le este într-adevăr aplicabilă, nu scot grandoarea lor din ei înşişi, aceasta derivă din altă sursă, care se răspândeşte departe şi se prelungeşte la infinit. Ascunzându-se pe ici, pe colo, în diferite locuri secrete din Asia şi Africa, un mic număr de „clarvăzători" au menţinut în adevăr tradiţiile unei foarte vechi înţelepciuni. Astfel ei trăiesc ca nişte umbre care păzesc o comoară... Rază de spectre, în aparenţă îndepărtaţi de toţi, protejând secretele divine pe care viaţa şi destinul împreună le-au încredinţat lor spre păstrare. Ceasul întâlnirii noastre a rămas întipărit în memoria mea. L-am întâlnit întâmplător. El dădu la o parte orice formulă banală de introducere ; un moment ochii săi sublimi se adânciră într-ai mei şi a fost de ajuns această singură bătaie de clopot al timpului, pentru ca el să judece tot domeniul trecutului meu şi florile luminoase ce începuseră să crească din el ; în această fiinţă aşezată lângă mine, trăia o mare *forţă* impersonală care parcurgea etapele vieţii mele cu o privire mult mai lucidă decât aceea pe care aş fi sperat vreodată că aş putea-o avea. Am dormit în patul parfumat al Afroditei şi el a văzut-o. Am pus geniile gândirii mele să cerceteze adâncurile spiritului meu în căutarea celei mai stranii şi fascinante comori, şi el a văzut de asemeni. Simţeam că dacă

aş putea la rândul meu să-l urmez în arcanele misterioase ale gândirii sale, toate necazurile mele ar dispare, toate resentimentele mele s-ar topi în indulgenţă, aş înţelege în sfârşit viaţa şi aş încerca să mai murmur contra ei. Cu toate că înţelepciunea sa nu era din cele care se impun şi cu toată rezerva aspră cu care se înconjura, nu-mi inspira deloc un mai puţin viu interes. El nu-şi întrerupea tăcerea obişnuită decât pentru a răspunde chestiunilor cu subiect abstract ca natura sufletului, misterului lui DUMNEZEU, puterile stranii şi încă neîntrebuinţate, care sunt latente în om, etc... Dar când i se întâmpla să vorbească mai mult, rămâneam captivat de accentele vocii sale blânde, care mă înlănţuia nemişcat sub lumina tropicală arzătoare sau în razele unui răsărit de lună. Căci vocea sa era plină de autoritate şi inspiraţia strălucea în privirea sa luminoasă. Fiecare frază care ieşea de pe buzele sale, părea să conţină un fragment preţios din Adevărul esenţial.

În prezenţa acestui înţelept, aveai senzaţia unei absolute siguranţe şi păci lăuntrice. Strălucirea sa spirituală te pătrundea în întregime, învăţam să recunosc în persoana sa, adevărurile sublime pe care le predica şi atmosfera de neînchipuită sfinţenie ce-l înconjura, mă cufunda într-o mută veneraţie. Această personalitate cu adevărat DIVINĂ nu poate fi descrisă. Aş fi putut stenografia cuvintele acestui înţelept, să imprim într-o dare de seamă discursurile sale, dar elementul cel mai esenţial al comunicărilor sale, parfumul subtil şi discret al spiritualităţii sale emanând din toată

ființa sa, aceasta nu va putea fi niciodată redat. Dacă ard în fața imaginii sale puțină tămâie literară nu e decât o infimă parte din tributul ce i-l datorez.

Nu s-ar putea niciodată uita minunatul surâs plin de pace și înțelepciune dobândite prin suferință și experiență. Nu am cunoscut ființă omenească cu o facultate de înțelegere mai mare. Totdeauna erai sigur de a fi auzit de la el cuvântul care-ți luminează calea și totdeauna acest cuvânt corespundea cu ceea ce-ți șoptise sentimentul său cel mai intim.

Și cu toate acestea, văzut în repaus, înfățișarea sa avea expresia unei melancolii adânci, dar era o melancolie făcută dintr-o renunțare calmă și nu avea acea tristețe amară și revoltată ce se constată pe atâtea fețe.

Se ghicea că la un moment dat în viață, trebuie să fi traversat vreo dureroasă agonie.

Cuvintele acestui înțelept stau în memoria mea ca atâtea faze luminoase „în rarele întâlniri cu oameni înțelepți, culeg întotdeauna fructe de aur", se citește în jurnalul scriitorului Kealph — Waldo Emerson. Cât despre mine e sigur că am cules coșuri pline, în timpul convorbirilor mele cu înțeleptul. Cei mai eminenți filozofi din Europa sunt departe de a fi de talia sa.

Dar sosi ceasul inevitabilei separări, căci timpul face la nesfârșit înconjurul bătrânului nostru glob. Cât despre mine m-am întors în Europa, unde m-am ocupat de unele și altele și curând mă pre-

găteam să plec încă odată în Orient. Îmi propuneam nu mai puțin, de data aceasta, decât de a traversa toată Asia și această explorare nu ar fi fost decât urmarea cercetării mele, dorind să găsesc ultimii reprezentanți supraviețuitori ai magiei adevărate și autenticei înțelepciuni Orientale. Socoteam să parcurg deșerturile galbene ale Egiptului, să mă opresc la Șeicii sirieni cei mai luminați, să mă amestec cu acești fachiri trecători de prin satele îndepărtate ale Irakului, trecând rând pe rând de la starea vizibilă la cea invizibilă ; să chestionez pe sufisii bătrâni, acești mistici ai Persiei, în moscheile cu bolți grațioase în formă de bulb și minaretele zvelte ; să fiu martorul surprinzătoarelor performanțe ale yoghinilor magicieni pe pietrele templelor hinduse, unde sunt proiectate umbrele lor violete ; să mă întrețin cu Lama și făcătorii de minuni din Nepal și de la frontiera tibetană ; să stau în mănăstirile budiste din Birmania și Ceylon ; să mă angajez în convorbirile multe și telepatice cu filozofii bătrâni pergamentați și centenari din Hintorlandul chinez și din deșertul Gobi.

Bagajele mele erau aproape gata, eram pe punctul de a pleca și mai puneam în ordine ultimele hârtii ce trebuia să le mai revăd. Simțeam atunci nevoia absolută de a scăpa de străzile zgomotoase și pline ale cetății unde locuiam, Londra cu subtitlul „Disraeli care dă adăpost pentru tot felul de păsări". Dar eu sunt o pasăre cu gusturi perimate, căci iubesc Londra liniștită din secolul al XVIII-lea și vechile ei scuaruri împrejmuite cu garduri. Ele sunt pentru mine ca niște prieteni

bineveniţi într-un deşert de zgomotoasă modernitate. Rătăcind noaptea pe lângă aceste plăcute squaruri gazonate văd în gând defilând prin faţa mea fantomele reprezentanţilor secolului trecut, îmbrăcaţi în costumaţia adecvată. Nu am decât o antipatie pentru această Londră cu nenumărate automobile, unde se agită oameni grăbiţi. Mă atrăgea mai mult vechiul cartier care se strânge în jurul largei Tamise ca Rotherhihe şi Wapping. Acolo hoinărind printre debarcaderele părăsite şi pitorescul cheiului vechi plin de muşchi, unde plutesc mirosuri marine, privesc cum se duc şi vin vapoarele cu înfăţişare romantică. Prefer să privesc o barcă mare bătută de vânturi cum coboară liniştită pe Tamisa, decât să privesc camioanele vopsite în culori stridente trecând pe străzi într-un zgomot satanic şi nimicitor pentru nervi.

În această zi neinsemnată de destin, am evadat câteva ore la ţară printre anumiţi pomi ce îmi sunt prieteni. După ce am traversat o serie de coline argiloase, urmate de cărări întortocheate, apoi de păduri liniştite de stejari, mi-am găst pomii. Curând ochii mi s-au închis pe jumătate; zgomotele stridente şi confuze ale oraşului suprapopulat tăcuseră; eram aşezat într-un repaus aproape extazic. După un moment, un vechi obicei mă cuprinse. Am scos din buzunar un carnet de note cam uzat şi rămăsei în aşteptare. Aşezat în iarba deasă şi proaspătă cu condeiul în mână şi carnetul pe genunchi, încercam să captez gândurile delicate şi impresiile plăcute care plutesc în inima mea, când în jurul meu totul e liniştit. În această

liniște, în această singurătate mistică mă simt mai mulțumit decât în orice salon de la oraș și am simțit adesea în tovărășia stejarilor cu trunchiuri argintate, senzația unei prezențe mai frumoasă și mai adevărată, decât aceea ce o simțisem în tovărășia ființelor omenești.

Era în timpul sezonului călduț de toamnă și în jurul meu zăceau o sumedenie de frunze verzi și aurii, care cad și mor când anul este pe sfârșite. Soarele inunda toată făptura cu lumina sa difuză. Ceasurile treceau pe nesimțite. Murmurul dulce al insectelor ce se înălțau, apoi se pierdeau în spațiu. Dar condeiul rămâne nemișcat între degetele mele. Pe țărmul liniștit al spiritului aștept sosirea înaltelor aspirațiuni ale căror forme aeriene sunt tot așa de fragede ca și fulgii toamnei. Aspirații așa de subtile, care dacă nu le prinzi cu îndemânare, aspra atingere a limbajului omenesc le fac să dispară. Aceste călătoare atâta de fragile și așa de fricoase. Câteodată trebuie să ai multă răbdare până ce una din acestea, în cele din urmă se lasă prizonieră situației în care sufletul se simte deosebit de răsplătit.

În acest element spiritual se deschid cele mai suave speranțe ale omului — așteptând ca atâtea flori încă neculese — mâinile delicate care să le culeagă pentru binele unei umanități oarbe. Aceste stări exaltate, un fel de „vizitări" sunt scule prețioase acordate celui care scrie. În asemenea momente, care sunt sfinte, el atinge infinitul. Frazele sale par a se forma în eter, nici nu prea știe cum desprinzându-se din cer, și coborând din lumea

noastră sublunară, pentru a-i alimenta condeiul. Nu are nevoie decât a se lăsa dus de acest misterios antrenament și de a nu rezista niciodată. Numai așa arată el demn de a fi un mediator între zeii nemuritori și omul inconștient și slab. În aceeași zi, cu toate acestea mi se păru că am așteptat degeaba și închizând carnetul am pus condeiul în buzunar. După puțin timp strania lumină crepusculară, trebuia să acopere fața timpului și picioarele liniștite ale nopții, să alunece în palatul zilei. Mă ridicai de pe acest mare trunchi căzut unde visasem și meditasem fără nici un rezultat ca să iau calea spre marele oraș, cu pas liniștit și puțin cam pe dibuite peste câmpul întunecat și prin pădurea ale cărei frunze uscate o acopereau cu un covor de aur întunecat.

În loc de acestea, am avut deodată impresia unei stranii succesiuni a vieții. Un văl se întindea înaintea ochilor mei, făcându-mi vederea insensibilă lumii materiale care mă înconjura. Sângele zeilor țâșni dintr-o săritură în vinele mele, dând afară lanțul curent, în timp ce o puternică lumină galbenă părea să-mi lumineze inima. Am simțit că o mână mi-a atins umărul și ridicând capul, am văzut un obraz plin de blândețe care se apleca spre mine.

Acela pe care îl cunoscusem în India, înțeleptul din Orient îmi apăru. Fața sa gravă și bărboasă, era tot așa de clară și de recunoscută, ca și cum ar fi fost viu. Singur el venise la mine cu un pas liniștit ca roua dimineții. L-am salutat în umila

ascultare a inimii mele care-l venera. Ochii săi stranii aveau o expresie de reproş. El pronunţă cu blândeţe : „Fiul meu, nu faci bine. Ai părăsit compătimirea ? Te pregăteşti să pleci în călătorie numai din dorinţa de a-ţi îmbogăţi tezaurul cunoştinţelor, când atâţia sunt lipsiţi chiar şi de firimiturile înţelepciunii ? Ai vrea să te împărtăşeşti cu marile fiinţe, când există încă oameni care, având setea de a-l vedea pe DUMNEZEU, nu găsesc în faţa lor decât impasibila barieră a cerului, atât cât mai sunt încă suflete care trimit încă rugăciunile lor către un neant de unde nu primesc nici un răspuns ? Reţineţi paşii dacă trebuie şi nu uita mizeria fraţilor tăi ! Nu pleca în ţara palmierilor mai înainte de a cântări vorbele mele. Pacea să fie cu tine !"

Spunând aceste cuvinte dispăru din faţa mea tot aşa de misterios, după cum mi-a apărut.

Când mi-am revenit, nu am mai văzut decât arborii, căci era aproape noapte. Lumina zilei făcuse loc stelelor care se aprindeau din ce în ce mai luminoase.

Primele raze ale lunii aruncau o slabă lumină pe trunchiul culcat la pământ. M-am ridicat pentru a mă întoarce. Pe când călcam pe iarbă, bastonul tremura în mâna mea, căci gândurile mele erau fixate pe augusta dojană a înţeleptului şi am înţeles dintr-odată că dojana era absolut dreaptă. Nu m-am gândit decât la mine. Am urmărit lumina stelei Adevărului ; aceea care mă atrăgea mai mult de pe firmamentul spiritual dar n-am făcut-o decât pentru mine însumi.

Părăsind visările mele și localitatea, m-am întors în oraș și am regăsit cu inima cam îngreunată, străzile deasupra cărora se încovoia marele cer al nopții. Aici milioane de ființe trăiesc sub constrângerea ce le impune legile societății, culcându-se la comanda unui ceasornic și deșteptându-se la semnalul unei zgomotoase sonerii. Da, luasem masa singur hrănindu-mă din aceste divine adevăruri care nu mor niciodată. Propriul meu suflet nu ar sărăci, nu s-ar usca dacă aș disprețui pe acei care sunt flămânzi după acest adevăr, pe care l-am smuls tăcerii cerurilor, care în aparență sunt de nepătruns.

Puteam să mă bucur în pace numai pentru mine singur de aceste adevăruri nedobândite ? Printre numeroasele suflete ale unui univers așa de populat unii ar primi poate bucuros ideile ce le-aș putea împărtăși.

Lumea din afară are puțină simpatie pentru acela care, retras din turnul său de fildeș își păstrează sufletul său liber, pentru a putea contempla viziunile la care lumea aceasta nu ia parte. Și lumea are dreptate. Noi, clarvăzătorii și misticii, trebuie să șocăm până la ultima picătură izvorul cristalin al viziunilor spirituale. Abia atunci începe datoria noastră strictă și severă, aceea de a oferi această băutură puțin familiară primului trecător care va fi destul de însetat pentru a se răcori. Nu numai pentru noi ci egal pentru toți Neptun își aruncă tridentul magic în adâncurile secrete ale apelor și face să vedem icoanele încântătoare ce se ascund în el.

Dacă privilegiul de a se așeza la picioarele zeilor prea uitați dar totuși nu mai puțin puternici — este un mare privilegiu, datoria de a duce mesajele lor neatente și totuși suferinde, este de asemeni foarte mare. Fără îndoială, nu există suferință omenească cu sufletul plin de atâta urâciune încât raza unei frumuseți ascunse să nu-l emoționeze din timp în timp făcându-l să ridice din când în când capul către stele, întrebându-se asupra înțelesului tuturor acestor lucruri, sau încă cuprins de mirare în fața neschimbatei armonii a sferelor.

„Nu uita mizeria fraților tăi" a pronunțat straniul meu vizitator.

Ce trebuia să fac ? Nu puteam rămâne prea mult în Occident și să neglijez această expediție transasiatică ale cărei impulsuri ne da de soartă, legată de propria mea înclinațiune. Cum aș putea să îmbrac hainele profetului și să mă duc să răspândesc ceea ce am învățat să privesc ca un adevăr ?

Și răspunsul îmi veni limpede și clar, sub forma unei idei care se impusese prin evidența sa. Trebuie să scriu cele câteva experiențe pe care viața m-a învățat și să le las această lucrare înainte de a pleca. Nu puteam decât să deștept atenția contemporanilor mei prezentându-le câteva idei care pe mine însumi m-au agitat și apoi să plec, lăsându-le pe acestea din urmă să-și îndeplinească misiunea. Nu puteam să mă fac avocatul acestor idei. Cine le va primi spontan va fi cu siguranță ajutat, cine le va da deoparte va găsi fără îndoială, în altă

parte, hrana spirituală care să corespundă nevoilor sale. Dacă povestea mea ar cădea în mâinile unui cititor trecând printr-un ceas greu al existenței sale, cine ar putea să prevadă procesul ce — poate — l-ar face în direcția veșnicului bine ? Voi încerca să spun în această carte accentul unei experiențe pe care am plătit-o scump. Vor fi multe pasaje care vor cuprinde esența unei înțelepciuni câștigate cu prețul durerii și multe fraze vor ieși din condeiul meu încă plin de lacrimile pe care le-au vărsat vreodată ochii mei. Scriu toate acestea în dorința ca aceste pagini să aducă liniște și consolare acelora pe care mizeria îi apasă de asemeni și în dorința de a-i face să se simtă că omul are în el însuși rezerve de forță — prețioase și nebănuite — grație cărora el poate să înfrunte și să biruiască asprele încercări, din care, foarte puțini dintre noi sunt curățați. Dar această carte nu ar trebui, cu toate acestea, să fie o carte fără bucurie. Se va auzi încă ecoul întârziat al unor ceasuri trăite într-o pace incomparabilă, se va vorbi nu pe ocolite ci deschis de bucuria extazică simțită în unele stări divine, accesibile omului. Nu va putea fi și nu va fi o carte fără bucurie ! Florile pot să-și piardă petalele una câte una, luna crește și descrește, și chiar cântecul pur al ciocârliei încetează într-o zi. Dar am descoperit o țară cu flori neobișnuite, care nu se veștejesc niciodată, unde lumina cerului nu se acoperă, unde tot lucrul cântă o muzică nemuritoare și care n-a încetat niciodată să răsune de la începutul timpurilor.

Aşa au luat naştere paginile care urmează. Dacă ele formează îndeosebi o colecţie de gânduri detaşate, destul de puţin legate între ele, cer iertare cititorului indulgent, căci comand cu greu gândurilor mele care vin sub forma fragmentară, risipite şi destinate. Rămân încurcat în faţa uşurinţei discursurilor altor oameni, ale căror perioade se succed fără piedici şi fără lacune. Acest mers inegal şi zdruncinat al discursului meu mi-l explic prin aspiraţia instinctivă a spiritului meu în stare de repaus decât printr-un efort activ. De câte ori iau condeiul e un război în mine căci condeiul a prins limitările care-i sunt înăscute şi nu aspiră deloc la o tehnică mai bună.

Se va observa că în aceste pagini este foarte puţin argumentare cu toate să ele conţin foarte multe lucruri susceptibile de a le provoca. Înţelesul va fi limpede pentru cei care au pătruns misterul acestui cuvânt al lui Christ. „Dacă nu deveniţi asemeni pruncilor, nu veţi intra în împărăţia cerurilor," dar vor putea fi greu de înţeles intelectualilor, spiritelor prea subtile şi tuturor egocentriştilor. La urma urmei, inteligenţa nu e decât o maşină : e un foarte bun servitor, dar un foarte prost stăpân.

Peste tot unde nu putem înţelege, suntem gata să criticăm. Dacă în această expunere, câte ceva pare greu de înţeles sau întunecat în forma sa, aş sfătui pe cititor să nu se oprească spre a reflecta, şi să aştepte momentul clarificării. Dacă l-aş putea aduce să găsească adevărul său personal, i-aş face un mai bun serviciu, decât înşirându-i învăţăminte.

Epoca noastră nu citește decât pentru a-și omorî timpul. Cu toate acestea, câteva spirite mai tari, caută să facă din timp ceva viu. Doresc ca acest volum să le cadă în mână.

A pleca la război pentru a apăra ideile mele nu-mi surâde deloc, căci agitația este pentru mine o tortură. Aș vrea mai degrabă acel care deșteaptă și stimează, aducând pe alții, nu să adere la o confesiune oarecare, dar să găsească prin el însuși și să scormonească mai adânc decât omul banal al timpurilor noastre.

Numai aducând personal un subiect, ajungem să-l înțelegem mai bine. Eu nu pot să sper că veți face să intre în voi înțelegerea unui adevăr, dar pot să deștept în voi facultatea care vă va da această înțelegere. De aceea aceste rânduri nu formulează nici un sistem hotărât care ar trebui primit în bloc și ca un act de credință. Ele nu urmăresc decât a sugera și n-ar vrea decât să împingă spre reflecția personală. Ele nu fac decât să vă aprovizioneze (mintal vorbind) cu nuci din cele mai greu de spart care sunt chestiunile puțin încredințate. Meditația din aceste pagini vă va duce poate să creeați o împreunare de concepții noi : cel puțin acestea vor fi propriile voastre idei și nu ale altora. Gândirile pe care vi le expun vor începe poate să vă alarmeze, să vă scuture carecum. Dar ele pot — cine știe ? — să vă devină un stimulent.

Nu am scris această carte pentru omul care a închis deja persienele spiritului sau și le-a fixat cu îngrijire, de teamă ca dâra — de lumină a vreunei idei noi să nu ajungă până la el și să-i tulbure

somnolenţa. Scriu pentru câţiva care în mijlocul haosului modern al doctrinelor tulburătoare, au pus piciorul pe pământul solid al „Experienţei". Cei care vor căuta în această lucrare fapte îmbelşugate, vor fi decepţionaţi : mii de alte cărţi le vor putea procura faptele pe care le doresc, mai mult, vor putea totdeauna consulta voluminoasa carte a vieţii şi verifica continuu fiecare din afirmaţiile mele. Scopul meu a fost sufletul din toate aceste fapte ; am încercat să rezum în trăsături fugare şi impresionante ceea ce trăieşte îndărătul a sute de mii de fapte, evenimente şi experienţe.

Timp de ani îndelungaţi mi-am închipuit „sufletul filozofic" până la tortură, până am ajuns să găsesc adevărul şi nu sunt astăzi în stare să ascult platitudini convenţionale şi nici să le scriu. Şi, cu toate acestea, nu e în fond nimic nou în gândirea esenţială care reflectă şi însufleţeşte aceste pagini, dar importă şi mai puţin a şti dacă aceste idei sunt noi, sau idei scoase din uitare, cât de a şti dacă sunt idei ce se bizuie pe adevăr. În Evul mediu oameni ca Thomas A. Khempis şi Iacob Boehme au expus deja aceleaşi idei. Dar ei le-au făcut sub o formă care — după mine nu oferă nimic atrăgător şi care ar spune foarte puţin contemporanilor mei. Bineînţeles, ei scriau bazându-se pe datele unei experienţe adevărate pe care orice om din secolul al XX-lea — dacă vrea — le poate face la rândul său. Cei ce judecă această experienţă de neconceput şi cel puţin contrare logicii raţionale, ar face mai bine ca în loc să tragă concluzii pripite, să se dedice ei înşişi cercetării. Cât despre mine, ştiu că m-am

forțat să duc această delicată explorare într-un spirit științific și cu toate acestea respectuos ; în adevăr nepărtinitoare și cu scopul de a aproba sau respinge vreo teorie particulară.

Să mai vorbesc serios de stările de conștiință încă prea puțin cunoscute, li se va părea multora, superstiții, cu toate acestea — după mine — este o adevărată știință. Cei care ar putea să primească acest punct de vedere, vor avea încetul cu încetul credința lor răsplătită, iar timpul răsplătindu-le încrederea prin lumini de un ordin superior.

Păstrez convingerea senină și nezdruncinat, că pot preda teza mea oricui dorește, numai dacă bineînțeles, este dispus să treacă prin aceleași experiențe psihologice ca și mine. Ideile despre care vorbesc astăzi nu-mi sunt venite în urma unor lungi raținoamente, ci în urma unor lungi cercetări experimentale. De aceea, cine dorește să le înțeleagă bine trebuie să consimtă a provoca în el aceleași experiențe și rezultatul nu se va mai lăsa așteptat, cu condiția de a pune în cercetarea adevărului aceeași înfocare, pe care o consacră afacerilor sale pământești.

Dacă eu am experimentat că viața spirituală este tot așa de tangibilă și reală ca si viața materială, tot astfel fiecare cititor al acestei cărți se va putea și el convinge. Nu mă bucur de laudă de nici un dar magic pe care l-am dobândit mai întâi printr-un efort continuu. Ceea ce am descoperit în adâncul meu însumi este exact ceea ce oricare, chiar cel mai împietrit gangote din Chicago

ar fi în stare să descopere — la fel — în lăuntrul său.

Dacă tonul cărţii mele este câteodată plin de râvnă şi chiar aprins, este pentru că ea este o transcriere a vieţii şi nu o culegere de teorii academice răspândite în liniştea mănăstirii de la Cambridge. Nu poţi fi un bun filozof, cel puţin sa scrii cu răceală şi fără a părea că te interesează subiectul. Scrisul filozofului trebuie să fie anemic şi fără culoare şi pentru a fi recomandat cititorului, trebuie ca autorul să îndepărteze orice emoţie personală.

Critica nu va putea să respingă această lucrare, căci ea se bazează, nu pe judecata oamenilor şi intelectualilor, ci pe adevăruri veşnice — adevăruri tot atât de vechi ca şi bolta înstelată, care cere privirea noastră, se ridică şi care au inversul lor, atât în natură cât şi în om. Aceste adevăruri existau şi înainte, dar ele trebuie aduse la lumină.

Această carte nu este decât o voce care strigă în deşertul unei lumi greu încărcate. (Altele analoage apar şi în multe alte ţări). Mesajul ce-l aduce este simplu şi cu toate acestea subtil. Este întrucâtva o săgeată literară aruncată puţin la întâmplare, condusă totuşi de o mână mai puternică decât a mea. Aspiraţiile care se exprimă în scrisorile corespondenţilor mei : ordinul, forma şi succesul net al acestui înţelept din Orient, care este unul din conducătorii mei spirituali, destinul în sfârşit — cu toate aceste lucruri au conspirat

pentru a-mi impune această lucrare. Cartea își va fi drumul printre un număr de bărbați și femei care au grija adevărului. Să le fie un ajutor!

*
* *

M-am forțat să fiu credincios ecoului unei voci care pare încă mută, la cea mai mare parte din oameni. Doresc ca acest ecou să aibă oarecare valoare pentru ei. Faptul că milioane de ființe în jurul meu, nu sunt preocupate decât de afaceri cu totul de un alt ordin, mă împinge să le reamintesc faptul că ei și activitatea lor va dispărea curând de pe glob, în timp ce este un drum deschis înaintea lor, care conduce la tainicele comori ale vieții veșnice.

Mulți mă vor încadra în categoria visătorilor decadenți care cred în sublima grandoare a omului. Nu vor greși, dar le cer să binevoiască a-și da seama că ei au puterea de a face din visul meu o realitate, realitatea lor. Calea pe care am urmat-o este în adevăr, în afara drumurilor bătute, dar nu este așa de depărtată pentru ca alții să nu o poată urma. Dacă un secol nesocotit se numește o „bandă de simpli visători", noi, cel puțin, avem consolarea de a ști, că pe cât noi visam, cei chiar care ne batjocoresc, dorm încă teribilul somn al inconștienței spirituale.

Alții vor întreba: „Putem să ne gândim a urma această cale a luminii în mijlocul mâhnirilor și durerilor prezentei?" Acelora le voi răs-

punde: „Timpul nostru este tocmai acela când valoarea sa divină se afirmă mai limpede".

Unele adevăruri esențiale privind viața, unele principii fundamentale inalterabile care guvernează esența noastră, au fost cunoscute de înțelepți în toate timpurile, de la cea mai înaltă antichitate și până în zilele noastre. Astfel că este un leac pentru orice rău. Nici un om nu este atât de doborât și de trudit de greutățile nenorocirii, bolii, sărăciei, ca să nu poată găsi o ieșire, un mijloc de a ocoli greutățile sau la urma urmei a le suporta. Astfel este și trebuie să fie astfel, căci *tot omul* este o parte din Spiritul Universal, care a provocat lumea noastră — acest spirit în care locuiește calitatea nemuritoare, înțelepciunea de nepătruns și pacea indestructibilă.

Atâtea lucruri urâte în viața care ne înconjoară, ar părea să contrazică această afirmație! Dar acel care consimte să facă efortul de a dezvolta clarvederea lăuntrică, va descoperi că, cu toate aparențele contrarii, această siguranță trăiește. Cel mai mic rezultat al unui efort perseverent în direcția arătată de carte, va aduce aceluia care se deprinde, o întreagă pace lăuntrică, prin care se va distinge de cei din jurul său, ca o ființă căruia i se va indica echilibrul neclintit. când va găsi această pace, alții vor veni la el, tineri și bătrâni, întrebându-l despre acest secret care pare că lor le-a scăpat. La rândul său el va arăta Drumul.

CAPITOLUL II

MAREA ENIGMĂ PUSĂ ŞTIINŢEI :
OMUL

Cunoaşte-te pe tine însuţi, nu căuta să pătrunzi pe DUMNEZEU.

Studiul care convine umanităţii este omul.

Aşezat pe istmul unei lumi intermediare,

Fiinţa obscur înţeleaptă, peste măsură de mare.

Prea învăţat spre a trece de partea scepticilor.

Prea slab pentru a avea orgoliul scoicilor.

Omul se opreşte, se îndoieşte dacă trebuie să lucreze sau să se odihnească.

Se îndoieşte dacă trebuie să se considere om sau animal.

Dacă trebuie să prefere corpul sau spiritul,

Născut pentru ca să moară, nu raţionează decât pentru ca să se rătăcească.

Singurul judecător al adevărului, aruncat într-o greşeală fără ieşire.

POPE, Studiul asupra Omului.

La teatrul vieții, filozoful are locul său pe balcon, de unde el observă de departe piesa care se joacă pe scenă. Se poate ca această poziție exterioară să-l facă apt pentru a-și forma o judecată completă. Acei care sunt așezați în fotolii au o vedere mai apropiată, dar judecata lor poate să nu fie chiar așa de justă asupra spectacolului trecător al acestei lumi.

Misterul înțelesului vieții, are de altfel puțină importanță în ochii noștri. Interzicem acestei probleme să intre în conștiințele noastre, preferând să lăsăm curiozitățile de acest fel bătrânilor simpli, cărora le place să filozofeze și pastorilor creduli. Căutarea adevărului îi plictisește pe oameni ; ceea ce ar trebui să reprezinte pentru noi un obiect atrăgător, a devenit în zilele noastre o ocupație rușinoasă și un subiect de conversație de neadmis în societatea bună.

. Cu toate acestea, DUMNEZEU a înscris mesajul său pe fața rotundă a planetei noastre, dar omul orbit este incapabil să descifreze acest mesaj. Rare sunt ființele care știu să vadă și să-l îndepărteze, în adevăr, pentru alții. Dar marea masă a oamenilor râd de sforțarea lor ; numai câțiva intuitivi, dintre spiritele cultivate și inteligente și câțiva oameni cu suflete de copii, dintre lucrători și țărani, știu să primească mesajul și dau în schimb afecțiunea lor mesagerului. Astfel n-ar fi de mirare ca istoria contemporană să nu fie decât o serie lungă de tragedii și lacrimi. De altfel, istoria omenească, luată în ansamblu,

nu e nici o comedie, nici o tragedie, căci cortina este ridicată și piesa continuă.

Da, umanitatea pare lovită de surditate și orbire spirituală : incapabilă de a citi cuvintele mistice scrise pe pereții universului, refuzând să asculte rarii „clarvăzători" care pot citi în locul nostru, trăim zilele noastre în poticniri și dibuiri. Avertismentele și sfaturile înțelepte le îndepărtăm cu un gest, cum fac lăudăroșii exagerați și țicniți, după cum evreii respingeau adevărurile incisive ale lui Christ. Rezultatul este că oamenii rătăceau în haosul plin de teroare al lumii moderne, fără ajutor și fără refugiu. Ne aruncăm dincolo de leagănul natal și apucăm viața cu mâinile noastre pasionate pentru a cădea curând apoi in indiferența rece a mormântului.

Micile noastre persoane sunt cu totul concentrate asupra importanței luptelor și aspirațiilor lor, asupra reușitei și nereușitei lor. Suntem sclavii bunurilor noastre materiale și ne consumăm cu înfrigurare pentru ele.

Nu am putea fi astfel, fiind oameni. Iar Sfinxul care se ridică în nisipul Egiptului, privește această rasă muritoare de oameni și surâde, surâde, surâde la nesfârșit.

Cu toate acestea, omul este o ființă rațională și suspină instinctiv după o explicație rațională a lucrurilor. Ori el trăiește acum într-un timp când predomină știința și intelectul, când toate experiențele sunt interpretate la lumina unei rațiuni pur materialiste. Dar viața pare a fi împărțit domeniul propriei sale naturi cu o linie inflexi-

bilă, lăsând în el o vastă regiune necunoscută, în care rațiunea n-ar putea să pătrundă. Citim într-una din studiile lui Bertrand Russel, frumoasa dar pesimista sa mărturisire de credință. Voi cita din el ca exemplu tipic de atitudine stearpă la care se comandă învățații, care refuză să cerceteze această regiune necunoscută. Russel scrie că „omul nu-i decât un produs al cauzelor cu totul inconștiente la care el a lucrat, că originea și dezvoltarea sa, speranțele și îndoielile sale, iubirile și credințele sale, nu-s decât rezultatul unei ciocniri năpraznice, de atomi, că nici un eroism, că nici o gândire, sentiment arzător să nu poată prelungi viața individuală dincolo de moarte, că toată munca secolelor, toată cucernicia, inspirația, toată frumusețea strălucitoare a geniului omenesc sunt destinate să se nimicească într-o zi în vastele abisuri ale sistemului.

Astfel sunt teoriile pesimiste care au găsit credit în ziarele noastre. Putem constata opera îndeplinită în jurul nostru în lume, de oamenii de știință și nu putem decât admira dezvoltarea inteligenței lor. Cu toate acestea ei nu pot să ne învețe decât A.B.C.-ul, căci ei nu cunosc pe X.Y.Z.-ul care vine pe urmă. Cei mai mulți dintre ei sunt destul de sinceri pentru a admite și recunoaște ignoranța lor despre cauzele prime. Aceștia, care în asemenea materie, ar vrea să ne trimită, la simțul comun, nu ne-ar urmări decât ceva mai rău. Și uită că „simțul comun" atât cât el reprezintă opinia generală a oamenilor fără instrucție, este câteodată sinonim cu „ignoranța comună".

Unde vom merge deci pentru a învăța primele litere ale alfabetului care este viața ? Acolo unde întotdeauna s-a dus umanitatea la unica sursă ce poate fi oferită : trebuie să-i căutați pe clarvăzători și pe înțelepți. Pe când învățații cercetează universul material în căutarea de fapte noi, ei, clarvăzătorii, cercetează propriul lor EU, studiază propriul lor spirit în căutarea vechilor adevăruri, căci ei au ajuns să înțeleagă că nu pot decât să se întoarcă la izvoarele antice ale înțelepciunii omenești. Ori, ceea ce primul clarvăzător a descoperit și înregistrat cu mii de ani în urmă, cel din urmă clarvăzător venit, le redescoperă și le aprobă încă de azi. Din contră, ceea ce primul cercetător al secolului XIX-lea a descoperit și notat, savanții moderni își bat joc de acestea și le înlătură. Ultimele rezultate ale științei contemporane au îngropat deja cu toată cinstea speculațiile reci ale savanților de la jumătatea epocii victoriene. Cu toate acestea, în zilele noastre s-a făcut din omul de știință un fel de sfânt, în așa fel că el nu binevoiește să aprobe, măcar dând din cap, fiecare revelație nouă a clarvăzătorilor, această perlă este considerată falsă și aruncată la gunoi. Acest procedeu l-am constatat cu ochii noștri în timpul ultimei jumătăți de secol. Ori, oamenii de știință care nu pot fi considerați visători, reiau astăzi, sub numele lor, ideile clarvăzătorilor.

Doctrina favorabilă a episcopului Barkeley era o concepție foarte apropiată de aceea a Abso-

lutiştilor din India. El afirmă că tot ceea ce ştim despre univers este sub impresia că noi o primim de la el, reacţia noastră în faţa lui, Spiritul după el, este bagheta arpentorului care ne serveşte să măsurăm realitatea universului, el face deci din aceasta, realitatea primă şi fundamentală. Sir James Jeans a demonstrat cum ştiinţa fizică plecată de la principiul că singura realitate adevărată este lumea materială, s-a văzut cu toate acestea, forţat să considere valabilă ipoteza lui Berkeley, mai mult, concluziile lui Einstein şi ale lui Whitehead au contribuit şi ele la stabilirea tezei episcopului.

În „Universul misterios" Jeans a scris : „Nici una din cauzele care compun impozanta structură a universului, n-are realitate fără concursul spiritului". Concluzia berkeliană a mai fost întărită încă de aceea a eminentului fizician Arthur Eddington, care descrie universul ca „o idee existând în spiritul lui DUMNEZEU". El neagă chiar existenţa unei realităţi oarecare în faţa conştiinţei. Lucrările de fizică ale lui Sir Oliver Lodge şi investigaţiile sale în domeniul spiritismului ajung la fel să numească spiritul omenesc ca unica realitate într-o lume unde materia nu este decât o iluzie - trecătoare. Cât despre naturaliştii noştri dispreţuitori, ei trimit la plimbare această idee, cu o tiflă şi oamenii de ştiinţă care o adoptă, trec în faţa lor nebuni. Remarcăm că, aceştia din urmă sunt savanţi eminenţi, cu toate acestea, şi nu au ajuns să admită această teză decât după un examen serios şi aprofundat. Permiţându-ne de a pro-

fetiza puțin, se poate spune că toată cohorta de oameni de știință merge inconștient în această direcție.

Dar nu trebuie să ne facem că personalitatea noastră posedă justa măsură a conștiinței. Înainte de a cunoaște Adevărul care izbăvește, trebuie să creem în noi umilința adevărată. Ca inteligentul, și noi trebuie să ne transpunem în starea sufletească pe care o descrie la începutul uneia din operele sale. Am observat că luasem încă din copilărie o mulțime de informații bazate pe principii atât de nesigure, încât acestea nu pot fi decât foarte îndoielnice. Ce poate fi deci considerat ca adevăr ? „Poate nimic altceva decât că în lume nimic nu e sigur". Vechea concepție mecanicistă a vieții, recunoscută de fondatorii științei moderne din secolul al XVIII-lea, începe să dispară din laboratoare și sălile de cursuri. Fizicienii înșăși, altă dată pionierii evangheliei materiei, simt în prezent, cu privire la fenomenele fizice, tulburare și nesiguranță. Întinsele lor cercetări referitoare la ceea ce numeau ei altădată „materie moartă", prezentau oarecare proprietăți pe care manualele științifice le declarau până acum particulare corpurilor organice. Aceasta este tragedia timpului nostru : încercând orice lucru și orice idee, ei demonstrează în continuu falsitatea concepțiilor curente ale momentului.

Când falangele oamenilor de știință se îmbarcau pe oceanul secolului al XVIII-lea în posesiunea composului preparat cu îngrijire de Francois Bacon, echipajul său ar fi fost foarte mirat dacă i s-ar fi prezis pe ce ape stranii va pluti vasul în jurul anului 1930. Căci acest vas era pe cale să navigheze către portul unde sosiseră primii filozofi care declarau că timpul nu există decât în creierul omenesc și că materia nu este decât o unire de miliarde de particule infinit de mici în mijlocul eternului care inundă toate lucrurile.

Secolul al XIX-lea, ținu în mare cinste teoria care susținea că viața este un produs al materiei.

Secolul al XX-lea își schimbă subit atitudinea fiind „și pe cale de a vedea materia dezvoltându-se în electroni". Într-o simplă colecție de particule electrizate, care scapă vederii și rațiunii. În stadiul în care ne găsim, pasul care ne rămâne de făcut până la lumea nematerială de dincolo, intelectualmente vorbind, nu este așa de considerabil.

Filozofia, cenușăreasa de altă dată atât de batjocorită, începe să-și reia drepturile. Savanți eminenți ca Jeans și Eddington, au demonstrat incapacitatea științelor fizice să se reînalțe fără ajutorul ei până la esența lucrurilor.

Dacă s-ar face un grafic al gândirii filozofice și științifice cu începere de la 1850, anul în care Darwin a dat publicității faimoasa carte „Originea speciilor", am vedea că linia sa ar face, în cursul secolului trecut, o adâncă coborâre în materialism,

apoi ridicându-se în secolul actual către o interpretare mai spirituală a universului.

Unii materialişti, care mai vorbesc limba epocii de mijloc victoriană, s-au amestecat cu accente de darwinism şi aceasta devine neinteligibilă generaţiei mai luminate de astăzi, care a urmărit ştiinţa pe calea surprinzătoarelor descoperiri, ca de exemplu cele ale lui Jeans, Einstein şi Lodge.

Când Einstein demonstra ciudatul înconjur ce-l fac razele înainte de a atinge globul nostru, prestigiul oracolilor noştri ştiinţifici păli întrucâtva, publicul devenind mai rezervat, refuzând să sară dintr-o dată la concluzii prea uşoare. Tot aşa filozofia de acum 50 de ani, ne apare întrucâtva deficitară astăzi, studiile făcute asupra (filozofiei) psihologiei anormalilor, au redus deja la foarte puţin interpretările care treceau pe atunci drept profunde.

„Ordinea nouă" de cercetări ştiinţifice şi în special aceea a fizico-matematicienilor, care se ocupă în prezent de problemele timpului şi cauzalităţii, ne-au deschis perspective cu totul noi.

Einstein, mai mult, ne-a învăţat să privim *timpul ca a patra dimensiune*, dar noi nu am prins încă bine toată importanţa acestei idei revoluţionare. Dacă opera sa, care va mai urma, îl va conduce undeva, va fi bine să considerăm spiritul ca ultima realitate.

Scrutăm fiecare fapt, fiecare eveniment ca un inchizitor. Pentru ce ? Căci la fiecare efect vizibil este o cauză. Timpul, când un fapt mai încur-

cat se explică prin aluzie la voința lui Dumnezeu, sau prin hotărârea unui înger, a trecut pentru totdeauna. De acum înainte adevărul spiritual trebuie să se sprijine pe o bază științifică, el nu trebuie să se sperie de nici o chestiune, nici a tăgădui pe cercetătorul onest, taxându-l drept nereligios, pentru că el cere probe înainte de a consimți să creadă.

În timpul ultimei decade a secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, o constelație de stele literare și științifice apăru pe cerul Europei, arătând și inaugurând vârsta rațiunii. Dumnezeu a fost dat jos de pe tron, rațiunea devenind suverană recunoscută a filozofiei. Acum, știința se bucură de cultul nostru cel mai fierbinte. Învățatul a devenit papa timpurilor moderne și tronul Vaticanului o autoritate temporară. Primim eruditele sale revelații cu un respect religios. Acordăm pontificatelor sale declarații, credința pe care altădată Europa o acorda dogmelor și cerințelor bisericii.

Intenția mea nu e de a ironiza știința nici de a arunca discreditare asupra unui vast edificiu de fapte cu răbdare controlate. Simt un profund respect pentru facultățile intelectuale și spiritul perseverent al savantului. Cred că opera sa ocupă în această lume, un loc folositor și legitim, dar nu cred să fie locul cel mai înalt.

Utilitatea practică a metodei științifice n-ar putea fi contestată. Numai imbecilii ar putea să disprețuiască darurile minunate pe care știința le-a făcut omului, cu toate că am avea dreptate

dacă am face o pauză pentru a ne aminti subtila observație a lui *Disraeli :* Europeanul vorbește de progres, pentru că, ajutat de câteva descoperiri științifice, a organizat o societate care confundă ideea de civilizație cu aceea de confort. Faptul că savantul a mărginit atenția sa la studiul lumii obiective, nu dezapreciază întru nimic valoarea descoperirilor sale. I-ar fi de ajuns să-și întoarcă privirile către lăuntrul său, să se folosească față de lumea subiectivă cu aceleași metode de experimentare și de deducție — să îndrepte farul cercetărilor sale asupra centrului propriei sale ființe — și ar pătrunde în sfera spirituală.

Știința a înaintat cu pași giganți, dar toate progresele sale se fac în aceeași direcție, în afară, numai în afară. Lucrurile erau fără îndoială bine făcute. Dar astăzi, a venit timpul când ea trebuie să „interiorizeze" descoperirile sale, să pună un suflet în formele pe care le-a creat.

Nu ar fi sufletul decât un concept academic, un simplu joc al intelectului, obiect de discuție pentru profesorii care-l afirmă sau îl neagă. Nu este el decât pretextul oferit teologilor, pentru a apăra victorios tezele lor. Nu-i decât planșa de pe care raționaliștii pot să-și tragă șrapnelele lor oratorice. Până acum omul de știință n-a găsit nici cea mai mică urmă chimică a sufletului. El n-ar putea să înregistreze pe instrumente vibrațiile acestuia, după cum contorul înregistrează gazul de ars. Oare dacă el nu obține reacții chimice sau mecanice ar greși, dacă ar părăsi această cercetare care te face să-ți pierzi cumpătul ?

O altă cale rămâne deschisă. Ea poate nu este o cale convențională, dar duce la scop : descoperirea sufletului. Dacă savantul preferă descoperirea adevărului, dacă el pune înțelegerea vieții omenești mai presus decât studiul unui fragment de rocă, el își va îndrepta cercetările spre calea despre care vorbesc. Metoda pe care îmi propun să o descriu este o metodă foarte veche ce pornește de la originea antichității. Dar acest fapt să nu formeze o împietate contra ei. Căci strămoșii noștri, dacă nu erau decât copii în domeniul fizicii, erau giganți în înțelegerea misterelor spirituale. Oamenii moderni, care sunt maeștri în descoperirile științelor fizice, nu sunt însă decât ucenici în înțelegerea misterelor spirituale.

Marele filozof *Kant* spunea că printre minunile lui Dumnezeu două sunt care le întrec pe celelalte. Una este deasupra noastră, bolta înstelată, cealaltă este înlăuntrul nostru, spiritul omului. Oricând ar fi de remarcabile în lumea exterioară, înaltele fapte ale științei, secolul nostru se poate aștepta la descoperiri încă și mai importante în domeniul psihologiei. Omul se va da îndărăt tulburat, când va înțelege în sfârșit, procesul misterios ce se desfășoară în interiorul acestui bol răsturnat cu învelișul osos, pe care îl numim craniu.

Psihologia, adică studiul spiritului și cel al conștiinței, promite cea mai prețioasă răsplată aceluia care o studiază într-un spirit cu adevărat științific. Nici un subiect nu este așa de necunoscut și nici unul nu are cu toate acestea, atâta importanță căci le ascunde cheia fericirii adânci a omului.

Concepţia ce se va face despre suflet, va scoate forţat cu timpul, starea nesigură a noţiunilor tehnologice fără valoare, pentru a-l clasa printre propoziţiunile ştiinţifice probate. Atunci ştiinţa acelui timp va fi poate tot aşa de grăbită să se servească de spirit ca de un instrument de experimentare, cum se serveşte astăzi de microscop. Ceea ce privim astăzi ca absurde, iluziile câtorva mistici, va face parte atunci din adevărurile controlate de ştiinţa parapsihologică şi va fi public proclamată.

Cine a urmărit de aproape lungile dibuiri ale ştiinţei, s-ar putea îndoi ca secolul al XX-lea să fie capabil de a dezvălui ceva din acest mister. Dar de la începutul secolului al XX-lea, creierul pătrunzător al cugetătorului Bergson, dicta condeiului său acest mesaj profetic : „A explora adâncimile cele mai sfinte ale inconştientului. a lucra în subsolul conştiinţei, va fi principala datorie a psihologilor în secolul care se deschide înaintea noastră. Nu mă îndoiesc că minunate descoperiri o aşteaptă pe acest teren".

Un savant de prima clasă, că *Eddington* declara că dacă universul fizic nu este legat de conştiinţă, nu este nimic altceva decât o abstracţie. Spiritul nu mai poate fi privit ca un simplu produs al materiei. Prima tentativă care se impune savanţilor este studiul fenomenului *conştiinţei*, un gen de cercetare care a fost ridiculizată acum o jumătate de secol de către *Huxley* care privea fenomenul psihologic ca o simplă proiecţie a unui fapt material.

Această explorare a lumii interioare merită osteneală. Căci se află în spiritul omului și a animalului ceva ce nu e nici inteligență, nici sentiment, care este mai profund decât acestea și căruia numele de *intuiție* i-a fost aplicat pe drept. Când știința va ști să ne explice lămurit de ce un cal aduce acasă, fără să greșească, mergând ceasuri întregi prin întuneric, pe călărețul său beat ; de ce șoarecele de câmp se închide ermetic în gaura sa mai înainte ca gerul să sosească și de ce oile năvălesc pe partea adăpostită a muntelui, înaintea unei furtuni violente : când ea ne va putea spune, de ce broasca țestoasă se retrage în adăpostul ei înaintea unei ploi torențiale ; și când ea ne va putea într-adevăr explica cine a condus pasărea de pradă zburând la un număr mare de kilometri distanță, când știe că va găsi cadavrul unui animal — vom înțelege atunci că intuiția este adesea un mult mai bun conducător decât inteligența. Știința care a smuls naturii câteva din cele mai surprinzătoare secrete, n-a descoperit încă până acum izvorul intuiției.

Inteligența care este capabilă de a-și pune o mulțime de probleme privind omul, destinul, moartea, este incapabilă să le dezlege. De îndată ce știința va fi câștigat universul întreg, — de unde va fi dispărut ultima urmă a misterului — ea va mai rămâne încă față în față cu cea mai mare dintre întrebări : „Omule, te cunoști tu pe tine însuți ?"

Mi-ar fi plăcut să trăiesc la Atena pe timpul când oamenii se plimbau prin piața publică pentru a asculta un om cu nasul cârn, cu spirit caustic — un oarecare *Socrate*, întrebând pe cetățeni și pu-

nându-le de repetate ori întrebările sale favorite. Un om ca Socrate nu moare căci admirabilul său caracter supraviețuiește mormântului.

Când se va fi studiat toată literatura modernă, când se vor fi dezgropat toate papirusurile vechi, nu se va putea găsi un percept mai înțelept decât acel al oracolului de la *Delphes : „Cunoaște-te pe tine însuți"* și ca îndemnarea Rishi-lor din India : „Întreabă EU-ul". Aceste cuvinte, cu toate că sunt mai vechi decât mumiile din British-Museum, ar părea scrise la mașina de scris a unui cugetător contemporan. Secolele nu vor putea șterge un adevăr și primul om care l-a pronunțat, va reda ecoul lui până la sfârșitul veacurilor.

Trăim pe un glob învârtindu-se în spațiu, a cărui poziție se găsește undeva în marele cer între Venus și Marte. Este, in acest fapt, ceva care poate da de gândit și ceva care te poate face să râzi : cu toate că distanța care ne desparte de aceste două astre, este așa de imensă că imaginația nu o poate concepe, totuși omul a măsurat-o cu o exactitate de nediscutat și cu toate acestea același om este incapabil să măsoare întinderea propriului său spirit. El este, pentru el însuși, un mister care rămâne nelămurit până în ceasul când îmbrățișarea rece a morții îi îngheață membrele.

Nu e o ironie să te gândești că sufletul omului pare mai greu de pătruns decât cercetările pământului pe care locuiește. Nu e extraordinar de straniu că omul a fost prea ocupat ca să studieze forța acestei lumi, pentru a nu se îngriji decât foarte de

curând de a cunoaște lumea care se află în el însuși.

„Sistemul solar se învârtește fără ajutorul tău. Trăiești, mori, universul nu este tulburat". Scria inteligentul cugetător care este *Israel Zanewill.*

Omul însuși, nu apreciază deloc acest mișcător adevăr.

El știe mai multe asupra funcționării unui automobil, decât despre mișcările EU-lui său lăuntric. Cei vechi, învățau cu toate acestea — și câțiva dintre noi au confirmat învățăturile lor — că dacă omul atinge câteva pături ale conștiinței, el descoperă cea mai bogată vână : aceea de aur curat. N-ar trebui să facă din această cercetare prima lui grijă ?

Comparând cu celelalte rezultate pe care le-am atins, știința modernă a descoperit foarte puține lucruri asupra naturii omului pe când ea a găsit mijlocul de a căli metalele, de a transporta dintr-un oraș în altul bombe de o jumătate de tonă și multe alte lucruri mai puțin importante. Descoperirea lumii fizice a cunoscut timp de trei secole, o grabă încremenitoare. Dar cunoașterea omului rămâne mult în urmă.

Știm să construim punți gigantice care traversează fluvii imens de largi, dar suntem incapabili de a dezlega această simplă problemă : „cine sunt eu ?" Locomotivele noastre parcurg cu ușurință un întreg continent, dar spiritul nostru n-ar ști să pătrundă misterul *EU-lui.* Astronomul a reușit să prindă în obiectivul telescopului său cea mai de-

părtată stea, dar dacă îl întreabă de şi-a stăpânit complet pasiunile, îşi va pleca încurcat fruntea. Suntem plini de curiozitate privind planeta noastră, dar rămânem indiferenţi dacă se vorbeşte despre EU-l nostru profund. Am adunat informaţii extraordinar de amănunţite asupra tuturor lucrurilor de sub soare ; cunoaşterea funcţionării, calităţile şi proprietăţile tuturor corpurilor şi fenomenelor pământeşti.

Dar nu ne cunoaştem pe noi înşine.

Chiar acei care au aprofundat toate ştiinţele imaginabile, nu cunosc nici primele noţiuni ale ştiinţei „EU-lui". Cunoaştem valoarea tuturor lucrurilor, dar nu ştim nimic despre noi înşine.

Am umplut enciclopediile cu mii de pagini, milioane de învăţăminte asupra lucrurilor, dar cine ne-ar putea redacta o enciclopedie asupra misterului propriei sale fiinţe ?

Şi cu toate acestea, cum vom explica noi că ceea ce interesează mai mult fiinţa omenească este *EU-l însuşi ?*

Este că „persoana" este singura realitate de care suntem siguri. Toate faptele vieţii exterioare, toate gândurile lumii lăuntrice, în ochii noştri nu există, dacă EU-l nostru nu devine atent. EU-l meu observă spectacolul pământului. deci pământul există.

EU-l meu devine conştient de o idee existentă.

Prin munca gândirii sale pătrunzătoare *Serkeley* ajunge la aceleaşi concluzii şi demonstrează că în afara unui spirit apt de a o concepe, lumea materială este inexistentă.

Ce este deci acest „EU"?

În cartea naturii nu există nici un secret care nu poate fi descifrat în timp și cu răbdare.

Nu a fost niciodată fabricat un lacăt care să nu-și aibă cheia sa și putem aprecia iscusința naturii prin ingeniozitatea omului.

Stadiul EU-lui se va dezvălui într-o zi ca un speraclu, deschizând toate ușile filozofice, dezlegând toate rebusurile, toate problemele, aparent nedezlegate ale vieții.

EU-l este ultima esență, este noțiunea pe care o primește noul născut; Va fi ultima pe care o vom învăța să o cunoaștem, devenind înțelepți.

Nu putem examina lumea și obiectele decât cu ajutorul unor instrumente și cu ajutorul simțurilor noastre. De aceea suntem forțați să ajungem la urma urmei, la această concluzie că studiul EU-lui „este cel mai important la care un cugetător se poate dărui".

Un sofist, apropiindu-se de un înțelept al Greciei antice, credea că are să-l încurce punându-i întrebări dezordonate. Dar înțeleptul din Milet a fost la înălțimea încercării:

1. Care este lucrul cel mai vechi din câte există?

Dumnezeu, pentru că el a existat dintotdeauna.

2. Care este lucrul cel mai frumos?

Universul, pentru că este opera lui Dumnezeu.

3. Care este lucrul cel mai mare?

Spațiul pentru că el conține tot ce a fost creat.

4. Care este lucrul cel mai statornic?

Speranța, pentru că ea rămâne în om, chiar când a pierdut totul.

5. Din toate lucrurile, care este cel mai bun?

Virtutea, deoarece fără ea nimic nu ar fi bun.

6. Din toate lucrurile, care este cel mai iute?

Gândirea, deoarece în mai puțin de o secundă zboară de la un capăt la altul al universului.

7. Din toate lucrurile, care este cel mai tare?

Nevoia, pentru că ea ne face să înfruntăm cele mai mari pericole.

8. Din toate lucrurile, care este cel mai ușor de făcut?

A da sfaturi.

Dar când a fost la a noua chestiune înțeleptul emise un paradox. El dădu un răspuns prin care interlocutorul său, pătruns de o înțelepciune pur pământească, nu înțelese nimic și cei mai mulți o interpretară în mod superficial. Chestiunea este aceasta:

„Din toate aceste lucruri care este cel mai greu de făcut?" Și Miletianul răspunde prompt:

„A învăța să se cunoască pe sine însuși".

Acesta a fost mesajul înțeleptului din antichitate către oamenii neștiutori. Acesta este astăzi efortul pe care suntem chemați a-l face.

CAPITOLUL III

MISTERIOSUL „EU" SUPERIOR

Misteriosul „EU" superior
Departe și totuși aproape,
Nesfârșit de bătrân
Singuratic,
Locuiești în cel mai secret templu
lăuntric,
Cu mâinile împreunate, fața exprimă
divinul
Omniștient, de nepătruns, ignorat.
G.P. Williamson

Înțelepți și sfinți, cugetători și filozofi, preoți și cercetători științifici — toți au încercat în decursul secolelor să înțeleagă natura enigmatică a sufletului. Ei găsesc în om o ființă paradoxală, capabilă să se afirme în cele mai sublime altitudini ale nobleței morale.

Aceștia descoperă în ei două creaturi : una rudă cu demonul, alta foarte apropiată de îngeri. Omul

este constituit într-un fel așa de surprinzător că el poate să scoată din natura sa cele mai de mirabile lucruri cât și cele mai odioase.

Suntem noi simple blocuri de materie vie ? Ori omul este născut din ceva mai înalt decât carnea ?

S-au suntem noi entități spirituale frumoase și radioase ieșite din sânul lui Dumnezeu și temporar găzduite în acest cort care ne limitează ?

Sau suntem noi după cum mulți o cred — nimic mai mult decât niște maimuțe perfecționate — descendenți ai rasei maimuțelor, păstrând urâtele trăsături care trădează rasa lor ? S-au încă, după cum mulți o cred, nu suntem altceva decât îngeri căzuți ? Trebuie să fim fatali pradă timpului ? Nu există fiecare decât pentru a ocupa pentru un scurt moment pe planetă un colț întunecat și să dispară apoi ?

Privind în toate părțile, peste tot nu văd decât certuri, contraziceri, distracții. Privind înlăuntrul meu, nu găsesc decât necunoaștere și îndoială. Cine sunt eu ? Cărei cauze datorez existența mea ? În ce condiții mă voi reîntoarce apoi ? Rămân neputincios în fața tuturor acestor chestiuni, îmi închipui atunci greaua beznă care mă învăluie din toate părțile... scria cugetătorul sceptic, care a fost scoțianul David Hume.

Se poate spera să se găsească un răspuns limpede la atâtea enigme tulburătoare ? Omul aruncă în fața vieții, aceste întrebări și apoi așteaptă... dar el rămâne fără răspuns până în ceasul când pornește către mormânt. Cu toate acestea zeii l-au dotat pe om cu inteligență, cu o facultate care tre-

buie să îl facă pe acesta capabil să gândească adevărul în el însuşi, cu toate că, la drept vorbind, este supus la slăbiciuni cât este confruntat cu cea mai mare enigmă a universului.

Acestea sunt chestiuni vitale care au intrigat 60 de generaţii de înţelepţi şi vor intriga pe mulţi alţii. Condeiele cele mai capabile, vocile cele mai elevate, spiritele cele mai învăţate, s-au ocupat de aceste enigme întunecate însă umanitatea merge încă dibuind, căutând un răspuns.

Omul, icoana îndoielii şi disperării, străbate singurătăţile reci ale acestei lumi, râzând cu cinism când aude de Dumnezeu. Dar disperarea nu este încă copilul posomorât al ignoranţei ?

În inima fiecărui copil care se naşte, Dumnezeu pune o lumină adevărată, dar ea cere să fie dezvăluită. Noi am învelit-o în cutele întunecate ale acestei ignoranţe pe care trebuie mai întâi să o îndepărtăm. Nici un strigăt pornit din adâncurile unei inimi sincere, nu se ridică degeaba la cer şi dacă rugăciunea este făcută cu dreptate, Dumnezeu care este în fundul propriei noastre inimi ne va răspunde.

Omul modern întinde mâinile către viaţă, mergând dibuind către ceva ce nu pricepe limpede. El nu ştie că dacă va întrebuinţa inteligenţa pentru a dezlega problema ce îl priveşte, adică el însuşi va putea dezlega aproape toate problemele paralele despre Dumnezeu, viaţă, suflet, fericire...

Rasa albă a străbătut suprafaţa pământului pentru descoperirea de noi Americi, până acolo nu a mai rămas nici un metru de pământ unde să nu

fi pus piciorul. Îmi propun să-i vorbesc aici de o altă lume cercetată de câțiva, dar care este cu totul necunoscută de cei mai mulți. Ideea că putea exista undeva o vastă Americă, a fost multă vreme, unul din lucrurile despre care se râdea pe față și nu e prea mult de când geografii mai negau existența unei bune părți a lumii în care ei locuiesc.

Tot așa și cu această noțiune de toți admisă : ceea ce noi vedem din om, — forma sa de carne — reprezintă tot ce este el și va fi întotdeauna iar viermii hrănindu-se din corpul lor, distrug ființa sa întreagă. Această idee este destul de urâtă, dar mulți, dacă nu cei mai mulți, o consideră exactă și primesc posibilitatea supraviețuirii după moarte ca ceva ridicol. Dând din cap, ei declară că nu pot înțelege misterul „spiritului", dar pe de altă parte admit bucuros existența „materiei", a cărei esență nu e mai puțin misterioasă. Aș vrea să arăt că aceste persoane greșesc admițând că o anumită stare de spirit, cum este cea a omului de pe stradă, reprezintă ultima etapă a dezvoltării mintale omenești. Este foarte adevărat că se află în om locuri întunecoase și mocirloase, în care se târăsc stranii și urâte creaturi. Sau tot așa se află în el regiuni luminoase de unde sufletul își ia ușor zborul. Dacă psihoanalistul nu le descoperă decât pe cele dintâi, este pentru că el nu le caută.

În toate tradițiile verbale pe care ni le-au lăsat strămoșii noștri prin toate literaturile din lume, plecând de la primele manuscrise găsite în Orientul Antic, pentru a ajunge la cele mai recente pro-

duse de ediție modernă și contemporană, găsim aluzii acoperite de statornicie, despre celălalt „EU" care se ascunde în om. Puțin importă numele ce se dă acestui al doilea „EU", „SUFLET", „SPIRIT" sau „FANTOMĂ", nici o doctrină din lume nu posedă atâtea titluri de natură intelectuală.

Fiecare știe că dincolo de o oarecare limită fixă, conștiința normală nu poate funcționa. Tot astfel, fiecare știe că întotdeauna au fost oameni neînfricoșați care, jucând față de spiritul lor, rolul regelui *Canut* — au ordonat valului turbulent al gândirii lor să se retragă până la punctul unde conștiința, limitele obișnuite, întâlnește lumea liberă a spiritelor.

Povestirile acestor experiențe făcute de persoane dotate cu viziune spirituală, trebuie privite direct în față. Ori sunt flecăreli de nebuni, de iresponsabili, ori cuvintele lor sunt așa de importante că ele tulbură bazele materiale ale vieții noastre prezente.

Cred că nu merită osteneala de a face prea multe cercetări asupra originii acestei doctrine, căci adevărul poate să se ivească din mai multe capete în același timp și simultan în lumea întreagă, fără a avea alt autor decât acest izvor misterios din care ia naștere toată gândirea. Învățăm câteodată mai mult, studiind natura, decât aplecându-ne asupra cărților. Într-o zi, un om stând pe pământ urmărea un vierme cum găurea o bucată de lemn. Un spectacol atât de simplu îi sugeră principiul găuririi tunelurilor Astăzi, grație spiritului de obser-

vație al acestui om, trenurile trec peste fluviile largi și traversează munții tari și stâncoși. La fel, primii clarvăzători, observând mișcarea gândirii din lăuntrul lor, au descoperit că, „ceva" intră în acțiune când gândirea lor este momentan oprită. Acest „ceva" este prima chemare a sufletului. Așa s-a născut știința descoperirii sufletului și cei vechi au început a învăța mijlocul de a se cunoaște pe ei înșiși.

Această știință s-a comunicat prin metode variate în toate țările de civilizație precrestină : Sumelia, Babilonia, Caldeea, China, Persia, India, Mexic dar și la indienii din America de Nord, Morjas-ii din America centrală, la nefericiții azteci, la evrei prin canalul fraternității eseniene și la Gnosticii din orașele Mediteranei orientale.

În mijlocul ruinelor majestuoase împrăștiate în Grecia de astăzi se observă un vast edificiu, fără acoperiș, o adunătură de ziduri sfărâmate și coloane. Atât a mai rămas din locul unde a fost odată celebrată cu mare pompă, reverențe și cult această știință, în Atena, la faimosul templu al misterelor de la Eleusis. În zilele noastre foarte puțini înțeleg ce se petrecea după zidurile acestui sanctuar. Inițierea acestor mistere era prețuită de cei vechi, ca un act de mare importanță, pe când omul modern abia știe ce ascunde acest cuvânt. Oameni ca Alexandru Macedon și Iulius Cezar n-au ezitat de a trece prin această de neuitat și sublimă experiență. Și au ieșit, se pare, mulțumiți de îndeplinirea înaltei lor îndatoriri pe care destinul le-a în-

credinţat-o. Aceasta era grandoarea revelaţiei care le-a fost dată în spatele porţilor închise şi bine păzite.

Când solemnitatea miracolelor greceşti se sfârşea, ultimele cuvinte pe care iniţiatul le auzea erau : „Pacea să fie cu tine !", şi chiar cei ce fuseseră iniţiaţi, au scris că luau drumul vieţii cu sufletul împăcat şi cu inima senină. Iniţierea nu era de fapt pentru candidat nimic altceva, decât cunoaşterea adâncă a ceea ce era adevărat. Ea aducea o împlinire a vieţii sale spirituale şi acela care nu făcea experienţa, nu era decât un neisprăvit. Acestea nu sunt decât fragmente imperfecte, pe care le-am povestit în această carte despre ceea ce se învăţa în templele de pe atunci, dar voi încerca să formulez vechile adevăruri spuse într-un limbaj care va putea fi înţeles de publicul modern şi voi vorbi şi din punctul de vedere al aplicării lor practice. Cheia tuturor problemelor acestei vechi instituţii a maselor a fost dată de Plutarh când scria : „În momentul morţii, sufletul trece prin aceleaşi impresiuni ca şi acelea pe care le-au simţit cei ce se iniţiază în *Marile mistere*.

Eruditii sunt încă nesiguri asupra adevăratului scop al construirii Marii piramide ; acest vast edificiu al cărui interior ilustrează imaginea veşnicei mobilităţi a deşerturilor uscate ale Egiptului.

Pentru că în timpurile ce au urmat, datinile funebre ale faronilor au fost celebrate acolo, ei nu ajung la concluzia greşită, cu toate că e de înţeles, că acest minunat edificiu a fost destinat de către

acei care l-au conceput, ca să fie un mormânt gigantic ? Adevăratul scop a fost cu mult mai înalt decât acesta. Acolo erau aduse aspiraţii la experienţa misterului numit „iniţiere" : experienţă prin care ei deveneau, între altele, capabili să se elibereze pentru un moment de legăturile trupului şi să intre în legătură cu celălalt „EU", care este în adâncul omului. Ziua, experienţa era provocată din afară prin acţiunea prielnică a unui mare preot al epocii.

Duceţi-vă la British-Museum, veţi vedea o gigantică figură de piatră adusă acum câţiva ani de un marinar islandez, venind dintr-un port de pe coasta Americii de Sud. Examinaţi spatele acestei statui şi veţi vedea imaginea negravată a unei cruci.

Ea este identică cu crucea vieţii (Crux Ansata) figurând atât de des pe vechile imagini egiptene, unde zeiţele o ţin de mână : se face ades aluzie ca la „Cheia misterelor". Deci nu e numai o simplă coincidenţă indicaţia foarte clară a faptului că misterele nu erau deloc necunoscute în ţările de dincolo de Atlantic.

De altfel există în America Centrală un edificiu cu totul asemănător Marii piramide din Egipt şi care servea exact aceluiaşi scop. Actele misterioase care se desfăşurau într-una erau repetate în alta şi ceea ce se petrecea în templul Eleusis obţinea aceleaşi rezultate ca şi cele care aveau loc în templul din America.

Natural, erau mai multe grade de iniţiere dar candidaţii care reuşeau la prima etapă aveau revelaţia momentană a unei lumi cu totul noi şi se

întorceau la viața de toate zilele ca bărbați și femei transformați, căci ei intraseră în contact pentru un moment cu „EU-l" lor profund.

Dacă această experiență era posibilă în al douăzecilea secol, înainte de Isus Christos, ea este posibilă la fel, și în secolul al XX-lea după Isus Christos. În timpul acestui interval, *natura fundamentală* a omului nu s-a schimbat. Totuși este adevărat că viața de altădată, mai liniștită și mai puțin complicată, făcea să fie mai practicabilă și mai ușor de atins o experiență de acest gen. Acest „Eu" ascuns să nu fie decât produsul unor vagi himere sau a imaginației dezordonate a câtorva oameni ce trec drept extraordinari, despre care istoria ne vorbește : Inelele pe care le-a găsit acest lanț lung de tradiții spirituale, să nu fie făcute decât din substanța nesigură a superstițiilor ? Și cu toate acestea, aceste enigme care ne intrigă, trebuie să fi intrigat și Babilonul, pentru a nu cita decât un exemplu din antica civilizație. Dacă cugetătorii acestei epoci au ajuns la o soluție corespunzătoare în esența sa, cu aceea pe care au adoptat-o cugetătorii din India, China, Egipt, Grecia și Roma, merită osteneala de a examina la rândul nostru concluziile lor. Rezultatul unui astfel de examen va fi de a întări poziția noastră actuală și de a o slăbi pe a lor, fie de a zgudui credințele noastre, cu atâta grijă întreținute, confirmând adevărul acestor antice doctrine. Ori, singurul mod de anchetă pentru a fi fără greșeală într-o chestiune de acest gen, este experimentarea practică.

Mi-am luat eu însumi osteneala, nu fără mare greutate, de a duce această anchetă până la capăt şi în cele din urmă m-am văzut forţat să mărturisesc că înţelepciunea celor vechi nu era deloc imaginară. Într-adevăr, am descoperit că departe de a fi o invenţie himerică a unor creiere de visători, doctrina lor conţine un mare număr de lucruri la care noi, care trăim şi lucrăm în lumea afacerilor de azi, am face bine să dăm crezare.

Spiritul modern nu ţine să recurgă la celebrii cugetători ai antichităţii, pentru soluţiile problemelor ce şi le pun. El trecu, astfel, alături de adevăratele tezaure, căci meditaţiile acestor înţelepţi antici ar fi un preţios ajutor pentru studenţii culturii moderne. Putem încerca să tăiem legătura care ne ţine legaţi de marii filozofi ai trecutului, dar cum studiile lor se bazează pe principii veşnice, care trebuie să fie baze oricărei cugetări adevărate, vom fi nevoiţi, ca mai curând sau mai târziu, să ne reîntoarcem la ele. Filozofia a pierdut prestigiul său, pentru că un exces de intelectualitate a redus-o la simple controverse : oare îşi va lua locul legitim când în sufletele pline de sofism ale timpului prezent, va apare nevoia punctelor de vedere mai luminate decât acelea pe care le poate oferi învăţământul anarhic al epocii noastre ?

Se află în om ceva mai mult decât observatorul obisnuit poate înregistra. Descoperirea psihologiei anormalului asupra acestei chestii aruncă o lumină stranie şi nenumăratele fapte consemnate în domeniul experienţei mistice, vin să le su-

blinieze. Ce este acest „ceva“ în plus care trăiește în om, care face să nască marile idealuri și favorizează marile cugetări ? Care este în inima sa această înaltă prezență spirituală care-l smulge la intervale, existenței sale pur pământești, trezind în el lupta neîncetată între înger și animal ?

Când ni se atrage atenția nouă, oamenilor de astăzi, că Dumnezeu, nu e numai un concept în jurul căruia se poate argumenta și discuta, ci o stare de conștiință pe care o putem deja realiza deci pe pământ, privim cu mirare. Când vreun clarvăzător al vieții spirituale ne povestește liniștit că există în zilele noastre și printre noi, ființe care l-au văzut pe Dumnezeu, lovim fruntea cu un gest semnificativ, și mai mult, când ne asigură că noi purtăm DIVINUL și că DIVINUL constituie adevăratul nostru EU, zâmbim atunci cu un aer superior.

Aceasta nu este teorie și nici sentiment : este un fapt evident și deschis pentru toți acei care au înaintat întrucâtva pe drumul percepției spirituale. Înaintea Sfinxului calm și senin, de un învățământ cu adevărat spiritual, Occidentul deschide ochii mari încremeniți. El poate construi mașini surprinzătoare, vapoare de o necrezută dimensiune, transformă locuințele noastre prin minunatele T.F.S. și electricitate, dar este incapabil să facă acest lucru simplu : să primească și să înțeleagă semnificația vieții. Faptul brutal este că și calamitățile s-au abătut asupra noastră și am uitat cine suntem. Știm foarte bine să găsim urmele ascendenței noastre, că ne tragem din maimuță și

să stabilim această jalnică genealogie cu un mare lux de amănunte şi probe, dar suntem incapabili de a ne reaminti rudenia noastră cu îngerii.

Ne-am complăcut să atribuim câtorva nume de sfinţi dintr-un trecut îndepărtat, exclusivitatea vieţii spirituale înaltă şi pură, lăsând fundurile gunoioase umanităţii în general. Uităm originea divină a naturii noastre şi nu ne putem apropia de Isus, să devenim asemeni lui Budha sau să câştigăm înţelepciunea lui Platon. Dar dacă nu vedem aceasta cu pasiune, rămânem într-o stare vecină cu animalitatea.

Dar în ceasul acesta ce faci tu ?
Tu cauţi să strigi către Dumnezeu.
EU sunt EU, tu eşti tu,
EU sunt jos tu eşti sus
EU sunt EU, acel pe care tu îl cunoşti,
Găseşte-te pe tine însuţi şi voi fi EU.
O, fiii mai grăbiţi a servi,
Zeii care îmi sunt străini,
Nu eram cu Dumnezeul frumuseţii ?
Libertatea vă apasă ?
Iată sunt cu voi şi în voi
Ridicaţi ochii şi priviţi,

Herthe
de Algemon C. Swinburne.

* * *

Câţiva îmi vor arăta dispreţul pentru o filozofie atât de egocentrică. La aceasta nu voi răspunde cu propriile mele cuvinte, prin declaraţia

inspirată a clarvăzătorului german Echhardt: „Dumnezeu este în centrul omului".

Înseamnă a blestema pe Dumnezeu dacă zeii zic astfel, EU-l ?

Numai spiritele superficiale vor formula această atitudine şi nu e nici un blestem.

Încetul cu încetul au uitat existenţa EU-lui nostru spiritual dar, el, totdeauna fiind de pază, nu ne uită niciodată.

De unde vine omului nevoia religiei ? De acolo că se iubeşte pe el insuşi, pentru că suspină inconştient după unirea cu adevăratul său EU.

Rasa omenească are o vârstă ce deschide imaginaţia. În tot şirul de secole, nenumărate feţe de bărbaţi, femei şi copii au apărut pe planeta noastră, apoi jucându-şi rolul s-au adâncit — se zice — în omul etern. Spiritele cele mai distinse ale timpului nostru îşi dau osteneala să adune materiale pe care aceste rase de ieri au lăsat în urma lor: urme de civilizaţii dispărute în tulburări, secretele unui trecut bogat în cataclisme. Clarvăzătorul nu poate decât să surâdă în faţa admirabilelor şi inutilelor lor sforţări ce fac pentru a smulge strămoşilor acest tribut intelectual al cărui număr se întinde la nesfârşit. După originala observaţie a lui Sulpicius, adresându-se lui Ciceron; „Toate lucrurile sunt aruncate de implacabilele decrete ale Destinului de neînvins, în gura deschisă a veşnicei (lucrări) UITĂRI".

Dacă întrebăm clarvăzătorii şi aruncând greutatea miilor de secole trecute, ne adâncim privirea cu ei în nebuloasele epoci ale antichităţii preis-

torice, atingem o perioadă în care omul cu totul eliberat de actualul său corp de carne, era într-o formă electromagnetică, .strălucitor corp eteric. Mai departe, încă mai departe este ființa sa interioară care diferă : el a dezbrăcat toată pasiunea și toată emoția personală, orice sentimente de dorință, frică, mânie, poftă, etc. Doar gândirea funcționează încă în conștiința sa, atingând prin unde suprafața spiritului și legându-l încă de viața personală, și astfel îl urmărim privind în urmă, până în momentul când nici gândirea nu mai există : sau nevoia de a mai gândi în mod logic și continuu pentru a obține înțelegere, a dispărut și ea. Nu numai că omul nu avea nevoie de facultatea de a gândi, dar îi era chiar un obstacol. Căci el atinsese în acel moment, starea de dezgolire care este viața pură a EU-lui.

Toate acestea s-ar putea explica mai simplu spunând că rasa omenească, în decursul lungii sale istorii, a suprapus un al doilea EU, naturii individuale și originale, cu care fiecare din noi a început această viață. Acest al doilea EU obișnuit numit persoană a fost chemat la existență prin unirea particolelor de conștiință/ sustrase din EU-l real și veșnic conștient/ și particolele din materia inconștientă, din care a fost format corpul fizic. Acest al doilea EU, apărut ulterior, este acel pe care fiecare îl numește EU-l personal. Dar primul și adevăratul EU care există înainte ca gândirea și dorința să fi făcut corupția în om, poate acel pe care puțini din noi îl cunosc, care este subtil și mai puțin aparent și care ne face pe

toți să facem parte din natura divină, veșnic viu, el planează deasupra capetelor noastre, atribut îngeresc de o neconcepută grandoare și de o misterioasă subtilitate, de aceea îl numesc „EU-l SUPERIOR".

În spatele omului pe care îl cunoaștem, se află un alt om pe care nu-l vedem : în spatele acestui corp de carne trăiește o strălucitoare și sublimă conștiință.

Această doctrină a EU-lui real al omului este admirabil definită de unii din clarvăzătorii Indiei : „Văzând, dar invizibil, auzind, dar neascultat, observând, dar neobservat, cunoscut, dar necunoscut este EU-l tău, suveranul tău lăuntric, nemuritorul".

Materialiștii nu se obosesc niciodată să repete cât de absurzi sunt acești vizionari palizi, care caută să umble cu capul în nori, dar EU-l SUPERIOR care locuiește în sufletul acestor batjocoritori, surâde plin de indulgență la cazul acestei vorbării de logicieni.

Viața noastră adevărată se scurge în fundul inimii noastre nu sub masca superficială a personalității pe care o arătăm lumii. Ocupantul, trăind în casa de carne, este mai important decât casa.

Walt Whitman, mândrul și entuziastul preot yankeu, simțea mai mult sau mai puțin confuz acest adevăr și-l exprima astfel în Leaves of grass/ Frunzele de iarbă/ :

Afirm că pot să înțeleg, înțelesul acestor lucruri.

Nu pământesc, nu America este mare.
Ci EU sunt mare sau trebuie să devin,
Căci, în tot ce trăiește, este individul.
Afirm că nimic nu este bun din ceea ce nu cunoaște individul.
Toată teoria universului se aplică limpede unui singur individ, care ești TU.

Să cităm încă aceasta din poemul lui Whitman, „*Ție*" :

O, aș putea să caut despre tine, lucruri mari și generoase
Neștiind cine erai, ai dormit inconștient de tine toată viața :
Toate glumele răutăcioase nu sunt cu adevărat TU.
Dincolo de ele și înlăuntrul, te văd ascuns în umbră.
Oricine ai fi cere dreptul tău.

Există în viața noastră momente mizerabile. când privim de la EU-l nostru superior, sugestiile unei existențe mai imposibilă omului, în asemenea momente, casa vieții noastre este cu toate ferestrele deschise și razele subțiri de auroră se pot strecura, că visul sufletului nostru este rezonabil ; iubirea, adevărul și fericirea sunt ale noastre, prin dreptul din naștere. Dar păcat ! Această oră scurtă trece, luând credința noastră. Nu ar fi de nici o valoare pentru noi aceste scurte trăiri a unei existențe mai aproape de Divin ? Să facem ca să fie astfel „in timpul zilei" coloana de nori, în timpul nopții coloana de foc, care să ne conducă prin deșertul timpurilor moderne.

Aceste intuiţii uşoare şi de neatins, care se ridică în om, în timpul celor mai bune momente, sunt murmurele neclare ale EU-lui său cel mai înalt. Chemarea spiritului caută veşnic ca să fie auzit de umanitate, dar nu ascultăm. Elanurile spirituale exaltă inimile celor mai buni dintre oameni, sunt cu toate acestea, cel mai bun grai al înaltelor posibilităţi oferite întregii rase.

Omul în adevărata sa realitate, aşa cum a fost şi va fi întotdeauna, este o fiinţă spirituală : Faptul vieţii noastre în corpul fizic, nu neagă această afirmare. Simţurile care exercită asupra omului un fel de vrajă hipnotică, nu sunt, în felul lor de fapt prea reale, sunt cauza că noi confundăm cu ele adevăratul nostru EU, şi ele ne înconjoară nu numai în timpul copilăriei, inocenţa, dar în fiecare clipă a existenţei noastre ; numai că noi nu ne dăm seama. Unii dintre noi sunt aşa de aproape de acest adevăr, că aşteaptă inconştient momentul miraculos, când el le va fi dezvăluit. Să li se spună cu accentul adevărat şi de îndată flacăra speranţei va ţâşni din inima lor. Această speranţă este vocea liniştită a EU-lui superior.

Este o oarecare ironie să te gândeşti că această prezenţă a EU-ului în om, adevărata sa natură, a devenit în zilele noastre, un secret.

Omul înaintează în lungul drumurilor prăfuite ale vieţii, ca acel călător din timpurile vechi, care mersese ani întregi, parcurgând locuri străine în căutare de comori rare, despre care se vorbise ; ori de mult el însuşi era căutat în calitate de moştenitor al unei averi imense. Ascunsă în cutele

propriei noastre naturi, se găsește bijuteria rară de care nu știm nimic. Nimeni până acum n-a îndrăznit și nici nu va îndrăzni vreodată să o prețuiască, fiindcă valoarea sa depășește orice valoare cunoscută.

Trebuie să încercăm a regăsi urma acestui EU, a urca pe toată gama mișcărilor intime pe cât mai sus posibil. Numai atunci vom înțelege că atât corpul cât și inteligența sunt toată ființa, dar că EU-l SUPERIOR este martorul amândurora, izvorul întregii păci, a inteligenței perfecte și a nemuririi.

Noi, care trăim într-un secol pozitiv, avem puțină încredere în ideile abstracte. Rămânem nehotărâți în fața gândurilor care ne duc prea departe de lumea concretă. Ne întoarcem plini de nedumerire de la sistemele și teoriile care au luat naștere în aer.

Voi fi întrebat : Posedați metoda practică permițând de a ajunge la această conștiință de sine însuși pe care o lăudați atât sau doctrina d-tale nu e decât o speculație, un ornament frumos pe fațada edificiului metafizicii ; dar fără folos pentru oamenii care trăiesc, se necăjesc, iubesc, sau suferă ? Nu e ea decât un vis zadarnic, care nu poate ține piept asalturilor realităților, urâte ale vieții moderne ?

Astfel fără a mai întârzia, voi arăta cititorului, metoda de cercetare pe care o poate practica el însuși, dacă dorește și care, dacă este dusă la bun sfârșit, răspunde în mod convingător chestiunilor care m-au chinuit altădată și poate că sunt și acelea ale cititorului care și le pune astăzi.

CAPITOLUL IV

PRACTICA REPAUSULUI MINTAL!

Suveranitatea în natură, aparţine forţelor liniştite. Luna nu scoate niciodată nici cel mai slab sunet şi cu toate acestea în fiecare zi, milioane de tone de apă de mare pleacă şi vin la comanda sa. Nu auzim răsărind soarele, nici stelele culcându-se, la fel, sosirea celei mai mari zile a vieţii unui om apare în linişte, fără ca nimic să o anunţe lumii. Numai în această linişte se naşte conştiinţa EU-lui. Barca uşoară a sufletului plutind pe laguna spiritului, este lucrul cel mai delicat pe care-l cunosc, e mai delicat şi mai liniştit decât roua dimineţii.

Numai în această pace adâncă putem observa vocea sufletului, pe care de obicei discuţiile şi excesul de cuvinte o asurzesc şi o înăbuşesc. Când aţi prins un peşte, e foarte bine să-l împărţiţi, dar pe când este încă pe cale de a-l prinde, vorba rupe farmecul şi face să fugă peştele. Dacă am putea consacra mai puţin timp activităţii laringelui şi

mai mult ființei noastre adânci, am ajunge fără îndoială la un rezultat care ar merita osteneala de a fi comunicat. Cuvântul este un auxiliar, nu o obligație. El nu este prima datorie a omului.

Viața ne crește în liniște, pe când oamenii proclamă învățămintele lor cu vorba răsunătoare. Pretențioasa citare a EU-lui nostru nu se face decât înlăuntrul nostru și într-o totală pace.

Cuvintele fac aluzie la această revelație, dar nu o explică și nici nu ar putea-o face. Căci adevărul este o stare sufletească și nu o serie de discursuri. Cel mai bun argument nu înlocuiește experiența personală. Trebuie să experimentezi dacă dorești să dobândești experiențe. Cuvântul lui Dumnezeu este după mine lipsit de înțeles, până ce nu am făcut legătura cu ABSOLUTUL. El este în lăuntrul meu. Numai atunci îl pot pune în vocabularul meu.

Puțin exercițiu duce foarte departe, dar citirea a o sută de cărți nu va ajuta spiritului meu sceptic și nu va dezvălui vieții mele lăuntrice, ce vor dezvălui acei care hotărât și perseverent vor practica metoda schițată în aceste pagini.

Pretinsele „Probe" științifice și filozofice ale realității spirituale, nu demonstrează absolut nimic. Germanul Kant, deja de mult ne-a arătat că rațiunea nu este aptă de a prinde această realitate. Astfel toate „probele" posibile nu sunt decât o acumulare de cuvinte inutile. Ar fi tot așa de ușor bazându-ne pe o altă serie de evidențe ori pe baza argumentelor opuse, de a proba inexistența sau experiența sa.

Un fel de înfiorare a parcurs lumea savanţilor în ziua când *Einstein* făcu cunoscută una din descoperirile sale, deviaţia unei raze luminoase trecând nu departe de soare. Această observaţie trebuia să-i permită de a stabili teoria sa asupra relativităţii dar în acea epocă, fiecare credea că se va duce la rezultate mult mai importante.

Credeam că, cu cercetări împinse mai departe în această direcţie şi cu mai multă speculaţie filozofică aplicată la rezultatele unei astfel de cercetări, ar fi posibil de a adăuga noţiunea existenţei lui Dumnezeu în numărul ideilor ştiinţifice demonstrabile. Vai ! Această arzătoare anticipaţie, care umplea atâtea capete şi atingea atâtea inimi pioase, s-a îndreptat întrucâtva, în cursul anilor din faţa noastră. Ştiinţa nu este încă în stare de a pronunţa vreun verdict asupra acestei chestiuni.

Marile probleme ale existenţei individuale, supremele chestiuni care însoţesc viaţa oricărui individ serios, nu vor putea fi dezlegate în regiunile imediat învecinate ale corpului nostru. Dar răspunsuri liniştitoare ne aşteaptă în interiorul fiinţei noastre fără limite, în divina substanţă a naturii noastre ascunse. Căci creionul nu poate răspunde decât prin cuvinte sterpe, pe când răspunsul spiritului va fi experienţa răpitoare a iluminării lăuntrice.

Acel care va dori să practice regulat şi cu seriozitate, metoda concentrării mistice expusă în această carte, va primi, prin propria şi directa experienţă, confirmarea crescândă a adevăratei divinităţi în om. Biblia şi cărţile vor începe să piardă

— pentru el — din autoritatea lor, pe măsură ce el insuşi va simţi că începe să crească autoritatea sa.

Dumnezeu este propriul şi cel mai bun interpret al său. Găseşte pe Dumnezeu care este în inima ta şi vei înţelege atunci prin intuiţie directă, ceea ce toţi marii maeştri, toţi adevăraţii mistici, toţi filozofii autentici şi toţi oamenii inspiraţi au căutat să-şi explice pe calea întortocheată a cuvintelor.

Nu puteţi proba intelectului meu că Dumnezeu, Absolutul, Spiritul — numiţi-l cum vreţi — există cu adevărat. Dar puteţi să faceţi să-l atingeţi transformând conştiinţa în aşa fel, ca ea să poată participa la această intimă pricepere a lui Dumnezeu care este în noi.

Nu e decât un singur drum pentru a opera această schimbare şi a descoperi în acelaşi timp, cine suntem cu adevărat. Acest drum merge din afară spre înlăuntrul nostru : din oameni acaparaţi cum suntem, prin activităţi exterioare şi variate, să devenim oameni care acaparează o activitate lăuntrică şi unică.

Sfântul Augustin vorbea cu sine însuşi astfel : ,,Doamne, umblu pe ici şi pe colo ca o oaie rătăcită, căutându-te în afară, căutat de raţiune, îngrijorare, atunci când tu erai în lăuntrul meu. Am străbătut străzile şi grădinile, cetăţile lumii, totdeauna căutându-te, şi nu te-am găsit, pentru că, în zadar căutam în afară ceea ce era în lăuntrul meu.

Trebuie să lăsăm ca firul de plumb al spiritului nostru să cadă în adâncurile EU-lui. Când va coborî mai adânc, cu atât la mai mare preț va fi tezaurul ce-l vom extrage din această liniștită mare de Sargoasses."

Căminul conștiinței trebuie să fie în centrul cel mai intim din noi înșine. Fiecare om are ușa sa secretă, care se deschide spre lumina veșnică. Dacă nu vrea să facă sforțarea de a se deschide, comandă pe el însuși la întuneric.

Dacă vreți proba divinității voastre, ascultați în voi înșivă.

Căutați un moment prielnic, un ceas în care să vă îndepărtați de orice atracție lumească, retrăgeți-vă un moment în singurătate. Ascultați atunci cu răbdare și atenție ce vă va spune spiritul vostru, procedând în felul cum vă voi explica pe scurt. Repetați acest exercițiu în fiecare zi și în fiecare noapte și într-o zi, fără veste, această probă va veni să lumineze singurătatea.

Și cu ea va veni o glorioasă liberare pe măsură ce povara scepticismului omenesc, greșelile făcute de oameni vor cădea departe de voi. Învățați să atingeți EU-l vostru Superior și niciodată nu vă veți simți atrași spre aceste cercuri zadarnice, unde oamenii ridică praful argumentelor lor teologice, fac să se audă zgomotul dezbaterilor lor intelectuale. Pe această cale veți elucida problemele singuri cu voi înșivă și definitiv, independent de orice ar putea spune orice carte, fie ea seculară sau sfântă.

Unii numesc acest exercițiu „meditație" și această denumire i se potrivește tot atât de bine ca oricare altele. Dar vă propun a descrie un fel de „meditație" care se deosebește în principiul său, de bază, de cele mai multe metode ce mi s-au expus și care s-ar putea pe drept numi *repaus mintal*.

Singurul mijloc pentru a înțelege meditația, este de a o practica.

„Patru mii de volume nu vă vor învăța ce înseamnă sufletul !" striga VOLTAIRE.

Ca orice lucrare de valoare, rezultatele meditației se obțin cu osteneală și greutate : dar toți acei care o practică cu hotărâre sunt siguri de reușită. Se începe prin încercări nesigure și se termină printr-o divină experiență. Pare un joc meditația și se va ajunge la contemplare : va veni apoi o zi când spiritul nostru se va adânci în veșnica fericire a EU-lui Superior.

Meditația este o artă care încetul cu încetul s-a pierdut în Occident. Foarte puțini o practică și printre aceștia un foarte mic număr o înțeleg. Obiceiul, ca în fiecare zi să fixezi un moment destinat reculegerii și repausului mintal, strălucește azi prin lipsa sa în viața popoarelor occidentale. Acest fel de hipnotism care exercită asupra noastră viața exterioară, se prinde de spiritul nostru ca o lipitoare pe carnea omenească. EU-l nostru conștient și rezistent, dă tot felul de scuze pentru a nu adopta această practică a meditației sau pentru a nu o continua după primul pas făcut. Personalitatea în noi, o considerăm plictisitoare, za-

darnică, şi cerând o prea mare tensiune. Această luptă inițială pentru a birui neplăcerea creierului de a se odihni, este mai grea poate dar este inevitabilă, căci este un obicei de vitală importanță şi al cărui beneficiu nu poate fi bănuit cât este de prețios. A-l neglija este a-ți prepara mâhniri şi neplăceri.

Dincolo de banalele trivialități ale vieții de toate zilele, existența e frumoasă şi mai luminoasă. Cât de îndărătnici ne-am arătat în timpul zilei la această divină chemare, nu putem refuza să ne unim cu EU-l nostru lăuntric în timpul somnului adânc şi fără vise, căci în acel moment suntem prizonierii sufletului. Ne bucurăm, atunci, cu toate că EU-l fizic nu are conştiința de a ne odihni şi a fi în adevărata noastră natură. Este o gândire izbitoare, indicatoare a unui înalt adevăr filozofic.

Dar cum ar putea un popor, sclav al greutăților şi tulburărilor vieții materiale, să-şi dea seama de acest minunat adevăr ? Dar acei care sunt înțelepți, vor adopta exercițiul zilnic al repausului mintal ; acesta linişteşte spiritul şi-l întăreşte în pacea adâncă şi durabilă care găzduieşte EU-l nostru ascuns.

Generalul Gorden îşi rezerva regulat un ceas în fiecare dimineață pentru exercițiile spirituale ; câte inspirații pentru activitatea de soldat, câtă trăire şi curaj nu-şi scotea el din acest obicei înțelept ?

William Stead, faimosul editor de ziare şi campion al tuturor persecuțiilor, a trebuit o dată

să stea trei luni la închisoare, pentru că îndrăznise să publice adevărul. Mulți ani mai târziu el declară că aceste luni au fost cele mai preferabile din viața sa. „Pentru prima oară, spunea el, am avut timp să stau, să mă gândesc și să mă regăsesc."

Tomas A. Edison, al cărui nume va fi întotdeauna primul în domeniul său, a dezvoltat în el printr-un exercițiu statornic, facultatea de a se destinde chiar în timpul lucrului său. El se transpunea într-o stare de reculegere care îi aducea soluțiile unui număr mare de probleme din cele mai arzătoare. El spunea într-o zi : „Ceasurile pe care le-am petrecut singur cu Dl. Edison, mi-au adus adevăratele răsplătiri carierei mele : lor le atribui tot ce am îndeplinit".

Nu dăm nici o gândire vieții lăuntrice. Încercăm să ne convingem că nu avem nici o jumătate de ceas de pus de o parte, pentru a sta lângă liniștitul izvor al adevărului.

Un moment de repaus mintal ni se pare un moment pierdut. Nu e de mirare că marea masă de oameni nu devine mai înțeleaptă cu numărul anilor.

Lumea modernă găsește că nu are ce face cu meditația, care este adesea considerată ca o simplă abstracție. Și lumea bună nu greșește de tot și nici nu are întotdeauna dreptate în atitudinea sa. Istoria ne arată, pentru a nu lua decât un simplu exemplu, ce a produs religia prin acești vizionari meditativi, care caută să atragă pe alții în regatul iluziilor. Acești rătăciți sunt responsabili de opinia

curentă, care face din clarvăzători ființe pierdute în contemplarea cerului, explorând prin vederea mintală, lumii vage cu totul lipsite de interes și utilizate de muritorii cu spiritul sănătos. Aceia sunt mistici falși, trăind în lumea fictivă a invențiilor lor : le-ar trebui o bună izbitură cu realitatea.

Dar tot așa istoria vorbește de un oarecare număr de clarvăzători cu totul de altă calitate. Aceștia erau oameni de o absolută curățenie morală și de o excepțională claritate. Caracteristica lor comună era că treceau printr-o experiență spirituală care lumina sufletele lor cu o *„neuitată iluminare"* și le dădea o fericire extazică. Aceștia erau mistici adevărați. Povestirile le făceau cu toată umilința, arătau că ele pătrunseră până în colțurile cele mai intime ale inimii omenești, că ei se coborâseră până în regiunile sufletului și descoperiseră în sfârșit natura divină a omului, care rămase nemișcată și intactă, cu toate că locuiește într-un trup șubred. Nu am intenția de a enumera numele tuturor acestor mistici, dar lucrările lui *Evelin* și *Dean* dau o idee exactă de acei dintre ei care aparțin religiei creștine.

Spiritul omului este prea înclinat de a se lăsa hipnotizat de mediul material. Pentru foarte mulți viața spirituală a devenit un mit. E curios și trist când te gândești că savanții noștri cei mai eminenți și intelectualii cei mai de luat în seamă revin la o interpretare spirituală a universului și a vieții, masele populare se afundă din ce în ce

mai adânc într-un naturalism brutal, pe care dibuirile științei păreau într-un timp a-l justifica.

Astfel că deterăm oarecare recunoștință acestor clarvăzători care se aventurează în regiuni încă necunoscute pentru a ne aduce fapte care confirmă că viața divină este accesibilă omului. „*Viziunea reală*" este o tulburătoare experiență și nu o adunătură de teorii. Orice om care a trecut, cât de puțin, prin această experiență spirituală, nu o va putea uita niciodată. Ea îl însoțește în toate zilele, până găsește momentul să o repete.

Sistemul pe care l-am expus în cursul acestor pagini, nu e complicat. Nu vreau să descriu decât o tehnică foarte simplă pentru a face pe om să-și dea seama de ceea ce e mai înalt în el. Nici o metodă de meditație nu este ușoară prin ea însăși, căci punerea sa în practică, presupune un control al gândirii și nimic nu e mai greu de realizat. Cu toate acestea, o metodă de meditație poate să fie simplă, ea nu are nevoie de a se complica prin explicații echivoce, nici de a fi rezumată într-un limbaj întunecat.

S-au predat variate metode de meditații, s-au indicat diferite căi care pot conduce la Yoga și acestea, atât în timpurile vechi cât și în epoca noastră. Tehnica pe care o propun pentru a ajunge la conștiința de sine nu poate intra cu ușurință într-una din categoriile existente. Această artă de *autoanaliză* este unică prin simplitatea, originalitatea și puterea sa, cu toate că, natural, sunt multe puncte de legătură cu celelalte sisteme. Nu

pretind că este cea mai bună cărare, dar pretind că este un mijloc mai sigur pentru a atinge cunoştinţa spirituală a EU-ului, mai mult decât celelalte căi întrebuinţate. Ramurile diverse ale sistemului Yoga, acest sistem profund dar foarte complicat al Indiei, e excelent în raport cu poporul şi epoca pentru care a fost conceput ; dar considerate în raport cu rasele occidentale şi cu nevoile moderne, evident sunt impecabile, cu excepţie pentru un foarte mic număr de oameni.

Această anchetă în adevăratul EU, este mijlocul de meditaţie cel mai simplu ce-l cunosc şi din această cauză, mai potrivit pentru omul ocupat din timpurile noastre. E mai uşor de priceput şi mai simplu de practicat, decât Yoga complicată a orientului. Poate fi exersat cu uşurinţă de cine vrea să cunoască adevărul asupra propriei sale naturi.

Dimineaţa, la deşteptare, după ce v-aţi spălat, prima datorie şi în general cea mai neglijentă — este de a vă adânci în adevăratul vostru EU. În loc de aceasta, cei mai mulţi cred, că înainte de toate trebuie să se gândească la nenumăratele lor griji, la munca lor şi la persoanele cu care trebuie să se întâlnească curând. Activitatea lor, problemele de dezlegat domină gândul lor, în loc de a încerca să obţinem această înţelepciune, *care i-ar inspira în toate activităţile şi le-ar dezlega toate problemele ce şi le pun.* Când Christos a spus : „Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea sa, şi toate celelalte lucruri vor fi date

vouă cu prisosință", el nu exprimă numai o regulă generală ci și una individuală.

Întrebuințarea pe care Isus a făcut-o cu cuvântul *astăzi* în Tatăl Nostru/ dă-ne nouă astăzi pâinea noastră.../ arată limpede că el sfătuia pe ucenicii săi să se roage și să mediteze dimineața. Sunt în acest sfat adânci raționamente psihologice. Atitudinea luată în primul ceas după deșteptare, dă directiva zilei întregi. Activititățile și dorințele vieții zilnice n-au început încă în acest moment să tulbure spiritul.

Dacă în toate diminețile căutăm mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea sa și sacrificăm în acest scop puțin din timpul nostru, lucrul nostru nu va suferi și afacerile nu vor fi neglijate. Vom crea astfel un curent de energie și de înțelepciune spirituală care va circula prin toată gândirea și activitatea de peste zi. Tot ce vom face, va fi bine făcut, orice decizie vom lua, va fi bună, pentru că ea va fi fructul unei cugetări calme și adânci. Cei care cred că este o nebunie de a te ocupa de atitudinea spirituală, înainte de a te ocupa de afacerile pământești, fac să treacă lucrul secundar înaintea celui principal. Pentru ei, așa spun cărțile sfinte ale Hindușilor „nu există pace nici în această lume nici în cealaltă."

Dacă consacrăm cinci minute sau cinci ceasuri, acestui exercițiu de inspirație a vieții zilnice, până la urmă, nu lipsesc niciodată rezultatele de care trebuie să se țină seama. Nu merită oare sacrificiul unui sfert de oră sau a unei jumătăți, pentru a că-

păta echilibrul mintal şi conştiinţa unei *stăpâniri de sine* interioară ?

Practica meditaţiei o dată sau de două ori pe zi, devine curând o chestie de obişnuinţă, obişnuinţa progresivă face parte din viaţa normală. A doua chenzină pare deja mai uşoară, a treia şi mai uşoară, până ce cu timpul stăpâneşte complet această artă. Chiar omul de afaceri o poate include în programul său, în aşa fel ca acest act să-i devină tot mai natural, după cum ia masa. Creaţi obiceiul şi ţineţi-vă de el, fără îndoială, valoarea se va dezvălui într-un progres conştient.

Dezvoltarea spirituală nu trebuie lăsată la întâmplare aşa cum avem adesea obiceiul, ci trebuie să fie o sforţare statornică şi serioasă. Practica zilnică şi regulată a meditaţiei nu poate, natural, decât să vă facă să înaintaţi în această artă. Cu alte cuvinte, pe măsură ce perseveraţi, efortul este cu totul mai mic, pentru a obţine acelaşi rezultat. Orice progres depinde de practică.

Regularitatea zilnică obţine infinit de multe rezultate decât meditaţia cu întrerupere, căci s-ar spune că efortul de fiecare zi repetat, este ceva care gradat vă pătrunde.

Exerciţiul repausului mintal trebuie să fie tot atât de regulat ca şi luarea mesei, obiceiul domneşte în mod suveran asupra vieţii.

Omul are darul de a-şi crea deprinderi, prin aceasta el este capabil de a controla ceea ce conduce viaţa sa şi cea mai bună deprindere pe care omul şi-o poate face, este aceea a meditaţiei.

Vreau să insist, să insist chiar cu energie, asupra surprinzătoarei valori şi urgentei necesităţi ce ea reprezintă. Cu timpul veţi descoperi că momentul vostru de repaus mintal a devenit în loc de o pedeapsă disciplinară, aşa cum credeaţi la început. o bucurie pe care o aşteptaţi cu nerăbdare şi nu veţi mai permite ca nimic să o mai împiedice.

*

* *

Al doilea punct de observat este că, pentru o meditaţie, trebuie recomandate anumite condiţii filozofice şi psihologice, dacă vreţi fără greutate. O atitudine comodă şi naturală lasă spiritul în voie. Un corp care nu stă comod, împiedică lucrarea spiritului.

Prima condiţie pentru a obţine liniştea mintală, este de a fi în stare de repaus fizic, o instalare plăcută destinde spiritul şi ajută încercarea prin care începe a se retrage în sine însuşi.

Aşezaţi-vă în fiecare zi în acelaşi loc sau în aceeaşi cameră liniştită, aşezaţi-vă pe acelaşi fotoliu sau divan. Staţi drept şi nu vă sprijiniţi. Corpul învaţă astfel să asculte automat, până când nu mai rezistă influenţei corporale a sufletului. Meditaţia va fi uşurată şi va da roade, dacă toate condiţiile favorabile sunt observate.

Alegeţi un moment când nu sunteţi deranjat. când liniştea domneşte în jurul vostru, când stomacul şi digestia sunt în repaus, când timpul nu este furtunos, sau când capul vostru se simte liniş-

tit. Dacă e posibil, umpleți camera cât mai frumos cu flori sau chiar cu tămâie. Nu așezați pe pereți tablouri în culori sau cu subiecte alese, ca spațiul cuprins între acești patru pereți să fie sanctuar, care vă va ajuta să vă apropiați de lucrurile divine. Pe cât e posibil păstrați această cameră pentru uzul personal, faceți-o un loc unde se meditează, de rugăciune și unde se studiază lucrurile spiritului. După câtva timp, ea va avea înfățișarea unei vieți mai aproape de Divin și de îndată ce veți trece pragul, grijile și preocupările vieții din afară, vă vor părăsi.

În orice caz, căutați un loc unde să vă puteți izola, fără frica de a fi întrerupt, unde veți fi la adăpost de zgomotele animalelor casei, unde insectele nu vă pot supăra, unde vă simțiți liniștit și într-o stare de armonie. Dacă nu puteți reuni toate aceste condiții, observați cel puțin pe acelea care vă sunt în putere.

Prima regulă este deci, de a hotărî micul moment în viața de toate zilele, când puteți să vă consacrați practicii și exercițiilor folositoare, fără a fi deranjați și îngrijorați. Puteți începe cu un exercițiu de 10 minute. Dar, dacă vă simțiți în stare de el, se face fără osteneală exagerată, lungiți acest moment la o jumătate de oră. O jumătate de oră plăcută în meditație, este deja mult pentru europeanul mijlociu și nu se recomandă de a prelungi acest moment, numai dacă aceasta se face sub observația unui conducător competent.

Am sugerat de a se alege dimineața, dar este foarte posibil ca împrejurările să nu o permită.

Cel mai bun moment ar fi după apusul soarelui, căci la acest ceas spiritul nu se poate afla în repaus mai ușor decât în timpul activității de peste zi. Înserarea posedă o proprietate misterioasă, pe care natura o leagă de marile curente spirituale eliberate, după ritmul său regulat.

Dacă la începutul serii nu este posibil, atunci un alt moment potrivit ar fi o jumătate de ceas înainte de culcare. Dacă aceste trei momente sunt excluse, nu rămâne decât de a profita de orice jumătate de ceas ce va rămâne liber din programul zilnic.

Acest puțin timp pe care-l veți fi pus deoparte pentru acest scop înalt, trebuie să fie întrebuințat în așa fel ca el să excludă orice altă activitate a zilei. În loc de a vă preocupa de ceea ce atrage și fixează atenția asupra unor chestiuni exterioare, veți căuta a le da deoparte, fie lucruri, fie persoane, în așa mod ca și cum n-ar fi existat și a impune gândurilor și sentimentelor, calmul lăuntric ideal care vă devine scopul principal. Până acum, poate tot interesul vostru s-a îndreptat către lumea exterioară. Cel ce vrea să se înțeleagă pe sine, trebuie să se schimbe și zilnic să-și îndrepte toate atenția asupra descoperirii lumii lăuntrice.

Cine dorește să cunoască EU-l său superior, trebuie să învețe a se retrage în sine însuși, ca o broască țestoasă în carapacea sa. Atenția care până acum se risipea într-o serie de lucruri exterioare, acum trebuie să se concentreze într-un cămin lăuntric unic.

Modalitatea concentrării este uşor de descris, dar foarte greu de urmat. Tot ce aveţi de făcut, este de a vă sforţa să scoateţi din spiritul vostru orice alt gând, afară de singura direcţie de cugetare pe care v-aţi impus-o ca obiect de concentrare, *dar forţat cu adevărat.*

Controlul gândirii este foarte greu de obţinut. Greutatea sa vă va surprinde. Creierul se va revolta contra constrângerii căci, ca şi marea, spiritul omenesc este în continuă activitate. În centrul fiinţei noastre locuieşte minunatul eu, dar pentru a-l ajuta trebuie să-ţi deschizi calea prin mulţimea de gânduri care pune piedică şi care face ca atenţia noastră să fie împinsă către lumea exterioară — ca şi cum ar fi unica realitate.

Îndreptând spiritul nostru către interior, forţându-l să se odihnească în el însuşi şi nu în lumea fizică, la început ne dă senzaţia comparabilă cu aceea a soneriei unui ceas deşteptător.

Oamenii moderni încearcă să învingă natura. Dar nu au învăţat încă să se învingă pe ei înşişi. O năvală de gânduri ne hărţuieşte şi ne urmăreşte neîncetat, ne tulbură noaptea până la insomnie şi ne împovărează toată ziua. Dacă am putea învăţa măcar secretul controlului şi suprimării lor, am intra într-o minunată linişte, într-o pace asemănătoare cu cea pe care Sf. Pavel o numea „o pace care întrece orice inteligenţă".

Căci, cele cinci simţuri se prind ca şi cleiul de lumea materială, ele tind la contactul cu lumea sub formă de lucruri omeneşti, cărţi, distracţii, călătorii şi activităţi de tot felul. Nu putem omorî duş-

manul, decât în momentele când simţurile nu mai vorbesc. Când vreţi să încercaţi această stare de repaus mintal, imediat simţurile obiectează şi se ridică în contra acestei dorinţe : preferăm să rămânem în lumea noastră fizică, care ne este falimentară, spun că ne este frică de lumea lăuntrică şi spirituală — lumea misterului şi a meditaţiei. Natura noastră este de a ţine de lumea fizică. Astfel că ele fac tot ce pot pentru a ne reţine în sfera pământească şi acesta este adevăratul motiv pentru care detestaţi meditaţia sau cel puţin vă eschivaţi, când soseşte momentul. Simţurile voastre sunt cele care o resping, nu voi, de aceea luptaţi, încercaţi să le învingeţi ! Mai întâi vine efortul mintal şi apoi repausul mintal.

Stăpânirea spiritului este stăpânirea de sine. Sufletul care poate opri asaltul gândurilor, ce totdeauna dau năvală, poate îmbrăca uniforma căpitanului şi comanda naturii întregi. Capacitatea de a rezista cu mare tenacitate contra armatei gândurilor, de a o strânge ca în ghearele scorpionului şi de a şi slăbi, este calea ce se numeşte puterea de concentrare şi aceasta o pot face oamenii. Stăpânii gândurilor lor pot fi stăpâni peste ceilalţi oameni. Ai puţină putere de concentrare ? Puţin exerciţiu zilnic o va întări. Cel ce încearcă în fiecare moment, fie chiar o jumătate de ceas — e sigur că, cu timpul, va fi stăpânul gândurilor sale vagaboande.

CAPITOLUL V

O METODĂ DE AUTOANALIZĂ

Confortabil aşezat într-un fotoliu sau stând pe vine pe un covoraş, în felul croitorilor, respirând liniştit şi egal, închideţi ochii şi lăsaţi să treacă prin gândurile voastre această problemă: *Cine sunt eu în realitate?*

Sunteţi la începutul marii călătorii de anchetă asupra voastră înşivă.

Un mijloc folositor pentru a reuşi în acest exerciţiu este de a gândi extrem de încet. Spiritul trebuie să întârzie mersul mişcării sale, atunci el va fi incapabil să treacă cu repezeală de la un subiect la altul, ca mai înainte. Gândiţi foarte încet. Alegeţi şi cântăriţi fiecare cuvânt foarte exact. Făcând astfel vă luminaţi cugetarea, operaţie necesară pentru a o exprima printr-o frază limpede şi hotărâtă.

Mai întâi observaţi funcţionarea intelectului, notaţi în ce fel se înlănţuiesc cugetările într-o serie neîntreruptă. Apoi încercaţi să vă daţi seama

că e cineva care gândește. Întrebați atunci *cine este acest gânditor.*

Cine este acest EU care doarme și care se deșteaptă, care lucrează și care vorbește ? Cine este în noi, pe care îl numim EU ?

Cine crede că numai materia există, vă va răspunde că este corpul, că sentimentul „EU sunt" apare în creier în momentul nașterii și dispare odată cu descompunerea corpului.

Ori spre a înțelege natura adevărată a acestui misterios EU și de a ști cum se leagă cu funcțiunile corpului și a creierului trebuie să întreprindem o pătrunzătoare analiză a personalității omului aparent.

Acest studiu de *sine însuși* nu cere numai un simplu examen și catalogare a propriilor sale virtuți, a vieții și calității. Este un fel de percheziție operată în esența spiritului nostru. A evada omul real care este în noi, este a evoca înțelegerea noastră spirituală. Când vom putea spune că este dincolo de ochii care ne privesc în fiecare dimineață în oglindă, *vom fi înțeles însăși misterul vieții.*

Dacă vom privi cu o neclintită fixitate misterul care este în noi, divinul mister al omului, va termina prin a ceda și va dezvălui misterul său. Când un om începe să se întrebe cine este, el a făcut deja primul pas pe cărarea care nu se oprește decât acolo unde găsește răspunsul. Căci se află în inima sa o permanentă revelație, dar nu-și dă seama. Când un om se hotărăște să facă față părții ascunse a spiritului său și caută să smulgă valul care-l aco-

peră, sforțarea sa continuă poartă în sine răsplata sa.

Lumea este în necontenită mișcare și omul însuși pare a nu fi decât o masă de emoții și gânduri schimbătoare. Dar dacă vrea să-și dea osteneala să întreprindă o adâncă analiză de sine încât apoi să reflecteze în liniște, *el va descoperi în cele din urmă că există o parte din el însuși care privește vălul de înregistrări venind din afară și o alta care înregistrează gândurile și evenimentele născute din aceste impresiuni.* Această parte mai adâncă este adevărata „ființă a omului", martorul nevăzut, spectatorul liniștit, EU-l SUPERIOR.

Este un lucru de care nimeni nu se îndoiește. O credință de care fiecare om se agață trecând prin toate vicisitudinile vieții, este credința în propria sa existență. Niciodată nu se gândește să-și pună această întrebare : „există cu adevărat" ? O admite ca ceva sigur. „Exist". Conștiința de a exista este reală. Ea durează în tot timpul vieții, de aceasta suntem foarte siguri. Dar nu putem fi tot așa de siguri că ea se oprește odată cu descompunerea corpului de carne. Să ne concentrăm deci cu totul asupra acestei siguranțe : realitatea propriei noastre existențe. Apoi încercăm a o localiza concentrându-ne atenția asupra singurei noțiuni „EU".

Aceasta formează un bun punct de plecare pentru ancheta noastră, pentru că este o noțiune universal primită. Corpul se schimbă, slăbește sau se întărește. rămâne sănătos, ori se îmbolnăvește. Spiritul se schimbă, punctele sale de vedere se transformă cu timpul, ideile sale sunt în continuă miș-

care dar noţiunea de EU subzistă nealterată din leagăn şi până la moarte.

Astăzi sunt fericit, mâine voi fi mizerabil. Aceste stări de spirit nu sunt decât accidente sau incidente în continuarea EU-lui. Dispoziţiunile spiritului şi ale inimii sunt schimbătoare şi trecătoare, dar peste ele toate, EU-l se poate numi acul care rămâne stabil în mijlocul evenimentelor, spectatorul schimbătorului teatru al acestei lumi. Noi luăm cunoştinţă de toate lucrurile prin „EU", iar personalitatea fără el nu ar fi decât un neant absolut. Înţelesul de *Eu sunt* n-ar putea dispare. Dar a te cunoaşte pe tine însuţi este de a găsi punctul conştiinţei de unde se pot observa toate aceste stări schimbătoare. Pentru că acest punct este în general complet eronat, demonstrează în mod destul de trist, cât de mult a pierdut omul „Centralitatea" sa, centrul său spiritual de gravitate.

Atât timp cât integritatea sa spirituală nu va fi restaurată, acest EU va fi victima nenorocită a dorinţelor diverse şi a gândirilor contradictorii.

De obicei omul gândeşte că ştie ce este EU-l său. Poate să se îndoiască asupra multor lucruri, dar aici, el ştie despre ce vorbeşte. Îşi închipuie că cu termenul EU el exprimă totodată faptul că *este şi ce este el*. Şi, natura, faptul propriei sale experienţe este întrucâtva rară îndoială. Dar a preciza în ce sens este existenţa sa aşa de sigură, aceasta este cu totul o altă chestiune. Astfel vorbeşte F.H. Bradley, cugetător şi filozof englez.

*
* *

Primul pas de făcut este deci analiza constituirii sufletului omului. Începând prin a cobori prin noi înșine, căci în rădăcina noastră trăiește divinul.

De unde vine această conștiință a EU-lui ? Conștiință care persistă peste toate stările schimbătoare ale spiritului, peste toate fluctuațiile sentimentului nostru, care supraviețuiește sentimentelor accidentelor și biruiește timpul. Oare în corpul nostru își are ea izvorul ?

Aceasta nu poate fi, căci psihologia anormalilor și spiritismul sunt de acord pentru a ne face a înțelege că ea există chiar în afara corpului nostru. Experiențele făcute de oameni ca Sil Oliver Lodge, Sir Wiliam Crookes, profesorul Mac Dougal și mulți alții, exploratori ai domeniului psihic, nu pot fi tratate cu ușurință. Suntem datori de a le examina și de a primi concluzia logică — oricât de tulburătoare ar putea fi — dacă nu trebuie să părăsim cercetarea adevărului. Nu avem dreptul de a neglija nici un fapt. care ar putea să revoluționeze teoriile noastre. Cine vrea să-și dea osteneala de a studia aceste fapte și faptele citate sunt încă și mai numeroase decât se presupune, se va găsi un număr de cazuri mai mult decât suficient pentru a stabili afirmația noastră atât de bine fondată.

Legătura care există între spirit și corp este o legătură atât de intimă, că opinia populară-fie că este vorba de oameni culți sau simpli — au admis această ipoteză că : *creierul este spiritul* și *corpul este EU-l* și cu toate acestea aici nu este vorba decât de o presupunere. Dacă conștiința EU-lui poate exista separat, atunci ar fi posibil, ca aparen-

țele să fie înșelătoare, ca opinia populară să fie greșită. Trebuie să examinăm această ultimă posibilitate fără cea mai mică idee preconcepută, fie în favoarea, fie contra ipotezei corpului.

*

* *

Sălbaticul care este pe prima treaptă a evoluției, n-are alt înțeles al EU-lui decât acel al corpului și dorințelor sale. Dacă individul mai evoluat și mai dezvoltat mintal, își consideră corpul ca al „meu" pentru că el a presimțit că intelectual face tot așa de bine parte din EU ca și corpul și este o parte tot atât de importantă din EU.

Unii psihologi și filozofi au studiat cu perseverență problema următoare : *Este posibil unei ființe omenești de a desprinde inteligența sa de creierul fizic ?* Desigur, o asemenea anchetă presupune ideea că creierul nu ar fi decât — în ciuda aparențelor — operatorul gândirii : ar putea să nu fie decât mijlocitorul care servește să o exprime. Deși gândirea noastră este intim legată de acest creier pe care anatomiștii îl disecă, dar după cum legăturile dintre oameni ajung adesea la divorț, e posibil ca și căsătoria cărnii cu cugetarea să fie temporar desfăcută. Un rezultat de acest fel a fost cercetat cu o intenție bine determinată, prin mijlocul hipnotismului în Occident și pe calea Yoga în Orient. Cercetările psihologice ale anormalilor și chiar acele ale spiritismului au adus de altfel, numeroase evidențe, probând că spiritul poate avea o experiență indescendentă de corp.

Ar fi aproape de neconceput din partea mea, de a-mi atribui gândirea facultăților corpului, după cum aș atribui cernelii care îmi umple condeiul. Tot așa, după cum cuvintele pe care le scriu aici sunt dictate mâinii mele de cineva care gândește, corpul este inspirat de cineva care gândește și lucrează. Cu toate acestea oameni reputați, cu inteligență și care ar ezita să atribuie simț logic și facultăți creatoare cernelii, nu ezită să atribuie aceleași calități corpului nostru, care fiind materie nu e decât cerneală sub altă formă. Cauza este că foarte puțini își dau osteneala de a studia de aproape problemele EU-lui. Din aceasta rezultă că foarte puțini sunt aceia care-i cunosc secretul. N-am putea fi făcuți numai din corp, deoarece în cazul când un om este paralizat, sau când vederea, pipăitul, auzul, gustul sunt distruse, conștiința de sine însuși la acest individ nu e deloc micșorată. Taie-i mâinile, picioarele, scoate-i ochii și chiar o parte din organe, el se va simți *„el însuși"* tot așa de bine ca și înainte. De ce nu ar fi posibil ca și corpul fizic să nu fie decât o grămadă de materie pe care EU îl fac să să miște, EU îl exersez, eu îl întrebuințez — arătând astfel limpede că cineva îl face să se miște, exersează și-l face servitorul său.

Deoarece spiritul vostru este ocupat de cuvântul EU, vă rog să examinați o idee stranie. Primul vostru îndemn va fi poate să o înlăturați ca pe o închipuire, dar apoi veți fi forțați să o examinați serios și dacă vreți să extrageți adevărul. Iată această idee : ***Dacă corpul constituie EU-l nostru real, nici somnul și nici moartea n-ar putea niciodă-***

tă interveni. Presupunând că acest corp al nostru este EU-l real, conştiinţa existenţei sale n-ar trebui să ne părăsească niciodată în tot timpul celor 24 ore, care formează ziua şi noaptea. EU-l este în centrul conştiinţei, când soseşte somnul, înseamnă că el s-a retras din corp, suprimând din el senzaţia de a fi, după cum se suprimă imaginea fotografică atunci când se acoperă obiectivul. Această insensibilitate a corpului, cât durează somnul, înseamnă că EU-l nu locuieşte în această casă, decât ca simplu vizitator.

Pretextul că, chiar adormiţi, noi păstrăm când visăm, conştiinţa EU-lui, nu este o dovadă pentru ceea ce urmează. Visul este puntea care separă de veghe, de totala inconştienţă a somnului adânc. El este pragul ce trebuie trecut pentru a te adânci în somnul complet.

Să examinăm acest stadiu al visului pentru a ajunge la noţiunea mai limpede a EU-lui.

Cufundat într-un somn adânc, am devenit absolut inconştient de corpul meu şi totuşi EU-l există încă. Ce face în acest timp acest EU şi unde se află ? Adâncit într-un repaus fără voie, am uitat cu totul lumea. Nici cele mai grozave suferinţe ale corpului nu ar putea fi aşa de tari pentru a mă ţine în permanenţă treaz, noţiunea însăşi a EU-lui este desfiinţată. Dar existenţa personală, cu toate că, pentru moment dispărută, persistă de fapt pentru că, puţin mai târziu mă trezesc şi-mi amintesc identitatea.

Un medic american, Dr. Crile, a adus la cunoştinţă unele fapte care s-au produs în timpul stărilor

anormale create de război. El povestește că o biserică părăsită a trebuit să fie ocupată temporar pentru a adăposti soldații ce erau grav răniți. Strecurându-se noaptea în biserică, doctorul constată că în ea domnea cea mai perfectă liniște. Soldații care erau acolo de cinci zile, nu mai dormiseră, oboseala era așa de extremă căci chiar groaznicele mutilări ale corpurilor, nu putuseră să-i țină treji : toți, fără excepție, dormeau liniștiți, inconștienți de corpul lor. Dacă acest incident înseamnă ceva, este că, corpul ca atare, nu are conștiința EU-lui și că percepția mintală a EU-lui este susceptibilă de a se retrage din corpul fizic.

Semnul că noi suntem numai corp, se găsește și în somnul adânc și fără vise, când spiritul pare cufundat în inconștiință. Când creierul a încetat de a gândi că universul a dispărut din fața noastră, că activitatea corpului fizic și a organelor simțurilor este aparent suspendată, noi ieșim cu toate acestea din acest neant, care pare foarte vecin cu moartea, cu senzația EU-lui rămasă intactă.

Dacă senzația EU-lui în corpul fizic, provine din faptul că EU-l se instalează, ca adevăr cu *titlu provizoriu*, dispariția ființei noastre conștiente din momentul ce ne adâncim într-un somn profund, devine cu totul explicabilă. Simțul personalității s-a retras, nu știm unde, și n-a lăsat în urma lui decât o formă materială inertă. Ați voi deci să știți ce trebuie să gândim despre EU. Ați făcut o tăietură psihologică prin personalitatea voastră, căutând să cunoașteți adevărata sa funcționare. V-ați întrebat dacă EU-l este corpul și a trebuit să con-

statați că el nu se găsește în permanență în corp. Tot ceea ce puteți spune cu siguranță, este că corpul este întrebuințat de EU, dar ceea ce puteți stabili tot așa de sigur este dacă EU-l e inerent corpului.

Sentimentul de a fi EU trăiește în voi. Care este acest simț, poți să-l prinzi ?

Nu vă vedeți forțați de o pătrundere mai adânc, dincolo de corp, și în cercetarea voastră asupra EU-lui, de a explora împărăția subtilă a gândurilor și sentimentelor ?

Astfel întrebuințând scalpelul unei gândiri ascuțite și sondând ființa voastră cea mai intimă, veți ajunge poate la această afirmare experimentală că, corpul nu este decât o parte din EU-l vostru și că izvorul esențial și real al noțiunii de EGO, până acum n-a fost încă găsit.

Pentru cel ce studiază viața spirituală nu am decât o schiță scurtă de felul cum trebuie să practice meditația, nu i-am arătat nici un pas cum trebuie făcut, pe această cărare lungă, pe care trebuie să o urmeze în acest examen al ființei sale. El însuși va trebui să-și dezvolte în felul său aceste gândiri sugestive. Nu-i vor trebui poate decât câteva ședințe de meditație pentru a atinge punctul, pentru a putea primi ca probabil juste concluziile mai sus pomenite : poate pentru aceasta nu-i vor trebui decât câteva luni de practică. Dar până nu va ajunge să le facă, nu-i este posibil de a trece la a doua fază a meditației. Dacă prea adesea spiritul său o ia razna, dacă, câte ceva îl distrează sau îl tulbură, să-și reia exercițiul fără să se descurajeze.

Atrăgătoare determinare a voinței luminate și hotărâte de ea. În Orient s-au constatat cazuri autentice de fachiri și de yoghini care au hibernat ca broaștele, mai multe zile sau mai multe săptămâni : continuu, cu toate organele vitale în stare de suspensie funcțională, ieșind apoi din aceste feluri de „transe" identice cu moartea, cu simțul nealterat al personalității lor. Într-o lucrare precedentă, „India Secretă" am descris cazul personal observat al unui yoghin care avea puterea de a-și suspenda complet bătăile inimii.

În acest fel vă desfătați puțin câte puțin din atitudinea plăcută care privește toate punctele de vedere ale EU-lui vostru personal și fizic și să vă eliberați de iluzia că omul exterior este omul complet. Această bruscă și rapidă examinare de sine, a dorințelor, impresiilor, acțiunilor sale, este îndeosebi folositoare, pentru că ea tinde de a separa gândirile și dorințele de simțul personal, căruia de obicei îi sunt prinse și contribuie astfel de a împiedica conștiința de a se îneca în oceanul celor cinci simțuri ale noastre. Afară de acestea, el întărește cu folos lucrurile, dorințele, repausul mintal, unde caută să pătrundă, ceea ce se numește inconștient. În adevăr, se poate spune că aceste trei exerciții : autoobservarea, repausul mintal și respirația înceată, sunt lucruri complimentare. Toate trei trebuie să învingă tendința omului de a se identifica complet cu corpul, dorințele și intelectul său, tendința privită azi ca normală și naturală.

Rasa omenească a cedat acestei tendințe din timpuri imemorabile și așa s-a născut identitatea

EU-lui cu corpul. Leacul constă în a îndrepta treptat această tendință prin cercetarea des repetată a EU-lui adevărat, EU-l SUPERIOR, prin ședințe de repaus mintal și prin autoobservare. Oricât de adânc ar fi ancorată o tendință de acest fel, ea poate fi înlăturată puțin câte puțin, prin exercițiu.

Intelectul nostru des aplicat acestei anchete lăuntrice, se dedă în timpul acestui obicei și aproape automat începe să ne prezinte emoțiile, dorințele, gândurile și acțiunile noastre, în lumina EU-lui SUPERIOR adică, ca lucruri, cu toate că experimentate în noi înșine, nu sunt decât răspunsuri mecanice date stimulentelor exterioare.

Rezultatul de nelipsit tuturor acestor exercitii, este că atitudinea voastră față de lucruri, oameni și evenimente se va schimba treptat. Veți începe a avea calități naturale EU-lui SUPERIOR : nobila viziune a lucrurilor, justiție perfectă, pusă în practică de comandamentul de a iubi pe aproapele tău ca pe tine însuți.

Întoarceți des spiritul vostru către „ACELA" (ACELA în limba sanscrită se zice TAT și în multe texte TAT înseamnă DUMNEZEU — nota traducătorului), care este în lăuntrul vostru, spectator liniștit și fixatil. Această schimbare către înlăuntru este un proces mintal, o activitate intelectuală care se bazează pe o atitudine a examenului de sine însuși : dar în faza în care urmează, e ca o părăsire a tuturor gândurile sau sentimentelor intuitive care sar din ființa profundă și va conduce în inima conștiinței.

Toată viața ați exersat inteligența și facultățile emotive, dar foarte rar intuiția : de acum înainte trebuie să schimbați atitudinea, să faceți apel la acest simț intuitiv, latent în voi. Această căutare a intuiției juste, prin amestecul de sentimente și idei care în general compun ființa noastră lăuntrică, vă va lua destul de mult timp, dar cu stăruință veți ajunge.

Nu e un moment al zilei când să nu puteți întoarce cu folos cursul gândirii voastre și să constatați prezența EU-lui vostru superior. După cum un cavaler își conduce calul, tot astfel trebuie să țină în mână frâiele spiritului și a-l mâna către interior. Veți începe această căutare prin obișnuita stare de întunecare spirituală, obișnuita stare de îndepărtare a EU-lui, de supunere la dorințele de repulsiuni, care răspund mecanic sforțării voastre. Strălucind în exercițiile voastre, veți croi încetul cu încetul calea dezrobirii lăuntrice.

Nu există fericire pentru omul care nu este liber, fie că este vorba de suveran pe care datoriile (obligațiile) îl țin închis în palatul său, de criminalul înlănțuit în celula sa. Nu pronunțăm decât un cuvânt banal când spunem că sufletul iubește libertatea. Aceasta este o indicație asupra fericirii adevărate. Libertatea veșnică și de neatins, face natura parte din natura sa, dar această libertate de o speță atât de rară, nu se poate găsi nicăieri în afară de EU.

Inteligența trebuie mereu și din nou atrasă asupra acestei teme centrale, întregul trebuie fixat și reținut. Trebuie înaintată această anchetă intimă,

trecând de la o gândire la alta într-o înlănţuire continuă.

Concentrarea este simpla facultate de a-şi controla atenţia, de a o conduce asupra unui obiect unic. Limpezimile spiritului sunt vagi şi împrăştiate la oamenii de mijloc : trebuie să ne sforţăm de a le (centra) concentra, în aşa fel ca ele să devină un far puternic, asupra oricărui obiect spre care proiectăm această rază intensă, fie că este vorba de un obiect concret sau o idee abstractă ; atunci *vom fi capabili de a vedea foarte limpede şi de a* dobândi o perfectă cunoştinţă.

Aceasta este concentrarea de a prinde o idee şi de a nu mai avea nici timp, nici gând pentru altceva, orice ar fi.

Se poate întâmpla ca o bucată de foiţă să fie căzută jos de mult timp, fără ca nimic particular să i se fi întâmplat. Du-te şi caută o lupă, concentrează razele soarelui pe un loc al acestei hârtii şi nu vă întârzia să i se întâmple ceva.

Poate aţi observat că spiritul este asemănător cu o maimuţă neastâmpărată şi neascultătoare, prindeţi-l la stâlpul unui singur obiect, înlănţuiţi-l într-o unică linie de gândire, numai atunci, această maimuţă vă va recunoaşte de stăpân şi se va hotărî să vă asculte.

Fixaţi deci cu tărie spiritul asupra obiecţiunilor voastre, stimulaţi-i energia pentru efortul necesar al voinţei şi concentrării şi nu vă lăsaţi niciodată descurajaţi de o nereuşită aparentă sau de un proces prea încet, spre a înceta continuarea exerciţiului. Gânduri de natură străină cercetării voastre, vă

vor asalta în mijlocul exercițiului zilnic, amintirea evenimentelor recente se vor ridica în fața ochilor spiritului vostru, imagini legate de viața voastră personală vor veni să vă supere, dorințele, grijile, preocupările de lucru, se vor prezenta fără a fi rugate, căutând să vă invadeze câmpul conștiinței. Dar de îndată ce observați vizita lor deplasată, goniți aceste gânduri și reluați punctul de vedere de unde a fost întrerupt.

Aproape totdeauna, primele studii ale meditației sunt cele mai grele, căci spiritul suportă atunci o invazie de amintiri vechi, gânduri plutind la întâmplare și diverse tulburări emoționale, aceasta într-un grad cu totul surprinzător pentru cei ce nu au încercat niciodată. Pentru că atunci când încercăm să ne reculegem în meditație, atracția lumii exterioare persistentă și inconștientă, devine aparentă. Nu, nu este o înclinare naturală când ne întoarcem către lăuntrul nostru. Ne agățăm de materie și ne lăsăm înlănțuiți de simțuri tot așa de natural, după cum peștele respiră în apă.

Este una dintre cele mai grele obligații ce se poate întreprinde, această încercare voluntară de a se concentra asupra unui subiect cu totul abstract timp de 15 sau 30 minute, de a face pe om, un om ce adesea privea numai în afară, să urmeze o stare de intraversiune momentană ; dar aceasta este tot ce poate fi mai preferabil. Ființa omenească devine mai aptă de a contempla înălțimile senine ale gândirii pure : de asemenea disciplina intelectuală poate părea celor ce exagerează, o insuportabilă

constrângere, dar răsplata este mult mai mare decât prețul care s-a dat pentru ea.

Omul este o marionetă pe care o mișcă mediul înconjurător și influențele din afară. Este condus de tendințe moștenite și de sugestii din afară. Fiind capabil de a controla gândurile sale, reprezintă în viața noastră modernă, agitată și căznită, o realizare prețioasă pe care practica meditației îi permite să o dobândească.

Cu ajutorul acestui sferic ascuțit care este spiritul nostru, trebuie să săpăm în noi înșine mai adânc decât nivelul de atracție al lumii materiale și să căutăm să scoatem la lumină veșnica realitate care se ascunde. Atunci acest secret al vieții care a făcut să cadă, atâtea cercetări a celor mai strălucite spirite de oameni iluștri, ni se va descoperi și-l vom lua cu bucurie în posesie.

A doua fază a anchetei noastre asupra naturii EU-lui, va consista în a supune natura voastră emotivă la o critică analitică. Ce ești tu ? Ești dorință, îndoială, ură, mânie, simpatie, pasiune, singurătate, speranță, frică — sau un altul încă din aceste sentimente care rând pe rând conduc ființa umană ? Raționamentul deja aplicat somnului corpului, la fel se poate aplica și *emoțiilor* în stare latentă. Presupuneți pe acestea din urmă în repaus și ca moartea în cursul unui somn fără vise. De cum vine deșteptarea și noțiunea EU-lui reapare imediat. Și când în stare de veghe, facem experiențe

momentelor cu totul liniştite de emoţie, sentimentul existenţei personale nu trăieşte nici el mai puţin. Pentru a relua argumentul nostru anterior, dacă şi conştiinţa de sine, *insoţind emoţiile* este expresia unui *EU*, care cu toate acestea nu le este inerent, dispariţia fiinţei conştiente în timpul somnului profund, se aplică atunci foarte uşor. Simţul personalităţii s-a retras, nu ştim unde, lăsând în urma lui o unitate de sentimente născute din atracţiile şi repulsiile organelor simţurilor sau acele ale inteligenţei noastre.

Aceasta ar explica pentru ce sentimentul personalităţii rămâne intact faţă de neintreruptele experienţe schimbătoare. Dorinţele, sentimentele, pasiunile ne atrag când aici, când dincolo, dar EU-l continuă să existe. Omul poate foarte bine să se retragă din viaţa exterioară şi să păstreze mai presus de orice, noţiunea limpede a personalităţii, evitând prin aceasta toate emoţiile ce le aduce viaţa — aşa cum au făcut-o, în extazele lor, misticii creştini şi Yoghinii Indiei moderne. Dacă EU-l poate înlătura toate emoţiile, continuând cu toate acestea să existe, inseamnă că EU-l şi emoţiile noastre sunt două lucruri diferite şi atunci, nu mai putem considera dorinţele, simpatiile, antipatiile şi alte stări emotive, ca reprezentând EU-l nostru adevărat.

Pe de altă parte, faptul că sentimentele noastre sunt aşa de nestabile, că de exemplu putem iubi pe cineva o săptămână şi să nu-l mai iubim săptămâna următoare, că sentimentele pe care le-am avut timp de zece ani, astăzi pot să nu mai cores-

pundă stării noastre actuale — arată cât de trecătoare sunt sentimentele în esența lor, pe când simțul EU-lui rămâne tot timpul neschimbat. Ați ajuns deci la concluzia că nici corpul, nici emoțiile, nu reprezintă EU-l vostru real.

Când ați dobândit acest punct, puteți trece la a treia etapă a studiului. Între timp, puterea de concentrare vi se va intensifica ; veți începe în ora de exercițiu să pierdeți conștiința vieții exterioare și să ascultați și simțiți înlăuntrul vostru, concentrându-vă cu tărie gândurile.

A treia etapă va fi consacrată studiului acestei chestiuni : „Este EU-l meu această inteligență care gândește ?" Intelectul nostru dobândește de obicei cunoștințele sale prin canalul celor cinci simțuri, sau le scoate din memoria experiențelor dobândite pe cale senzorială ? Adevărurile pe care ne putem aștepta să le găsim în craniul omului de rând, sunt deci fondate pe experiențele lumii exterioare.

Acum am să vă spun o părere care are să vă încremenească. Admițând că inteligența nu depinde numai de viața corpului, aș vrea să vă sugerez că această inteligență nu este, poate altceva decât necontenita defilare a gândurilor noastre, interminabila succesiune de idei, concepții și amintiri, care compun de obicei viața noastră zilnică și că, prin urmare, această inteligență nu ar participa nici la adevăratul nostru EU ! Dacă această adunare de gânduri ar putea fi înlăturată, am constata că nu există *în sine* facultate rațională și intelectuală. Inteligența nu există decât ca numele ce noi îl aplicăm unei serii de idei individuale.

Această din urmă propoziție este mai greu de susținut ; este vorba mai degrabă, de o chestiune care trebuie dezlegată prin experiența personală. După mine, nu ezit a spune că, dacă inteligența nu este decât cursul nehotărât și defileul neincetat de gânduri care trec în procesiune prin creierul nostru, omul poate atunci, în anumite condiții, să se oprească de a gândi, rămânând cu toate acestea clar conștient de el însuși. Ceea ce s-a întâmplat de multe ori. Istoria misticismului oriental, cât și a celui european, recunoaște acest fapt.

Fiecare din argumentele de care m-am servit pentru a nega că emoțiile ar fi adevăratul EU, poate servi și în privința intelectului, care nici el nu este „EU-l real". Reflectați și veți vedea că așa este.

Inteligența care este în noi, face funcțiunea gândirii. Dar ea nu este EU-l nostru și aceasta este demonstrat prin faptul că, pe când noi reflectăm, simțim vag, că ceva în noi ne privește liniștit cum gândim.

Faptul că anumiți bolnavi mintali își pierd inteligența și că, uneori mai târziu o regăsesc, este o probă că ea este un bun care poate fi ridicat sau restituit posesorului.

Este faimoasa idee a lui Descartes. El susținea că simplul act al gândirii implică esența unui Gânditor, care prezidează această activitate meditativă. *Gândesc, deci sunt*, acesta a fost faimosul său postulat filozofic. Era o declarație foarte îndrăzneață care a dat loc la violente contradicții. Din punct de vedere logic, Descartes se vedea forțat a con-

clude că acest Gânditor, EU-l, era prin natura sa nematerial, deci destul de independent pentru a avea existența sa proprie, în afară de corpul fizic, cu care totuși este așa de puțin legat. Astfel, cu toate că Descartes nu a împins așa de departe descrierea EU-lui, cum mi-am propus eu să o fac, totuși el pleca de la o idee justă.

Trebuie să mai observăm că stările de gândire sunt în continuă transformare. Într-o zi puteți avea o părere și a doua zi să susțineți contrariul. Cum veți putea adopta cutare sau cutare totalitate de idei și să declarați : „Aceasta reprezintă EU-l meu" ca după un an aceleași puncte de vedere să arate că ați greșit ? Și cu toate acestea, conștiința de a fi voi înșivă, conștiința EU-lui, a rămas atunci când felul vostru de a vedea trece prin mari schimbări.

CAPITOLUL VI

EXERCIȚIUL RESPIRATOR PENTRU CONTROLUL GÂNDIRII

Studentul care a trecut prin a treia etapă a meditației descrisă în capitolul precedent, arată prin aceasta că a întins la căruță cu o sforțare serioasă și cu o răbdare tenace. El a întreprins una din datoriile care face apel la cele mai frumoase calități ale omului și la capacitate mintală puțin obișnuită.

Sforțarea sa e demnă de elogii, pentru că el trebuie să urmărească singur, retras în odaia sa, fără nimic din acest confort ce obișnuit e oferit de clasă studenților altor ramuri, decât aceea a conștiinței de sine însuși. Felul de reflexiuni expuse pentru el în aceste pagini, este tocmai acel care se potrivește meditației singuratice. Și dacă este destul de norocos pentru a fi în relații cu un Adept, a cărui persoană ar fi o vie demonstrație pentru ceea ce caută, este foarte probabil ca greul efort al acestei meditații interogative să-i fie mult

uşurat. Căci un maestru de acest gen, numai prin simplu contact personal, cât şi prin voinţa sa directă aprinde focul experienţei spirituale, la acei care aspiră la această mare experienţă şi care au în acelaşi timp credinţă în el. Un astfel de maestru va aduce la câteva şedinţe, unui elev demn de acest nume, mai mult decât ar fi fost el în măsură să câştige singur în timp de mai multe luni de sforţare.

Dar nimic nu e mai greu în această lume decât de a găsi un Adept autentic, cu toate că, slabi imitatori nu lipsesc : astfel că aceste pagini sunt destinate a da puţin ajutor studentului care nu depinde decât de propria sa sforţare.

(Studentul este termenul întrebuinţat de autor, îl păstrăm aici pentru a-l arăta pe acel care se exersează la dezvoltarea spirituală, fără ajutorul profesorului. Nota traducătorului).

Dacă el vrea să citească cu o exactă şi vie atenţie, cu un interes sincer şi cu dorinţa adevărată de a descoperi adevărul şi chiar de va trebui să părăsească prejudecăţile personale, el va absorbi conţinutul în aşa fel că numai singura citire va constitui pentru el o experienţă intimă. Apoi el va merge mai departe şi osteneala sa îi va aduce recompensa spirituală cea mai de invidiat.

În adevăr, citite cum trebuie, într-o reculegere gravă şi adâncă, aceste pagini pot deştepta orice secrete care sunt latente în om şi o astfel de lectură va prezenta atunci, pentru student, o adevărată experienţă spirituală. Căci ele nu se mărgi-

nesc numai a descrie drumul care conduce la divinul EU, ele pot să facă pe studentul sincer, capabil de a intra pe acest drum.

Terminarea acestui al treilea stadiu al exercițiilor noastre, termină perioada preparatorie a călătoriei lăuntrice întreprinsă de student. Până aici el a practicat cu zel aceste exerciții, dar fără a fi căpătat rezultate vădite. De acum înainte munca sa va lua un alt curs și va procura noi experiențe care vor compensa din plin fiecare minut al sforțării sale și-l vor face să presimtă scopul splendid ce-l așteaptă.

Treptat vor dispare toate îndoielile, toată nesiguranța se îndreaptă încetul cu încetul de acel care a găsit cărarea care duce la cunoștința de sine însuși.

Până acum am sondat partea mai ascunsă a EU-lui cu ajutorul facultății noastre de gândire, am pătruns până la o oarecare adâncime, dar nu vom putea ajunge ca numai cu ajutorul inteligenței să înțelegem esența subtilă a acestui EU. Observăm acum că deîndată ce omul încearcă să gândească cu adevărat adânc, se vede împins spre barierele misterului. Dar unde gândirea nu este de ajuns, trebuie să survină altceva și să ne conducă mai departe. Prin această gândire rațională suntem dotați cu un splendid instrument pentru a înțelege până la un anumit punct viața și lumea, dar ar fi o greșeală de a ne închipui că ea este singurul instrument la care se poate recurge.

Elementul nou care intră în joc este intuiția, înțelegerea directă. Când gândirea ne lipsește,

printr-o cercetare prudentă și delicată, putem găsi starea *intuitivă către care ne simțim conduși*. Această intuiție este aici în noi și îi este permis oricui să o descopere. Acesta este înțelesul cuvântului ISUS : „Căutați și veți găsi". Puțini își dau osteneala de a căuta lăuntric în acest spirit, de aceea foarte puțini o găsesc.

Cum trebuie să deșteptați intuiția ?

Când inteligența raționabilă și gânditoare își suspendă activitatea, intuiția are câmp liber de a se manifesta. Când valorile gândirii le atribuim numai spiritului, aceasta devine asemănător unui lac în care soarele intuiției se poate reflecta fără tulburare și fără detronare. De aceea este necesar să găsim *mijlocul de a liniști continuu agitarea* intelectului nostru.

Aceasta poate fi realizată printr-un dublu proces. Mai întâi, făcând un efort pentru a canaliza gândirea și a conduce pe o linie oarecare, de exemplu că o concentrați asupra unei idei abstracte și înalte. După ce ați făcut cu grijă exercițiul de meditație s-au v-ați adâncit voit în contemplarea unei opere de artă inspirată, această parte a procesului este deja împlinit și veți cunoaște minute intuitive.

În al doilea rând, vă veți impune controlul respirației, deoarece există o legătură strânsă între respirație și gândire. Ritmul mișcărilor respiratorii se acordă minunat de bine cu ritmul gândirii. A respira, pare un act foarte simplu și pare straniu ca el să aibă efect asupra activității mintale. Dar

cercetările, ca şi experienţele făcute, o probează fără discuţie.

Cei mai mulţi nu preţuiesc puterea respiraţiei, dar primii Iezuiţi în Occident şi vechii Yogi în India, erau mai bine instruiţi, căci ei încorporau deja exerciţiile respiraţiorii în sistemul lor educativ. Cei ce nu au studiat chestiunea nu-şi pot da seama de transformările izbitoare operate în corp şi în spirit, printr-o simplă schimbare de ritm respirator.

Şi un copil ar înţelege că suflând repede asupra laptelui fierbinte îl răceşte şi acelaşi suflu pe mâinile reci, le încălzeşte. Mai rămâne încă de a înţelege că exerciţiul respirator este folositor şi pentru a rezista bolilor, pentru a îndura efectele marilor călduri şi marilor geruri, — în sfârşit pentru a schimba culoarea gândurilor noastre. Amintiţi-vă că atunci când sunteţi excitaţi, respiraţia este scurtă şi repede, iar când sunteţi absorbiţi în reflexiuni adânci, ea este liniştită şi înceată. Observaţi un om care are respiraţia violentă şi neregulată şi veţi constata că nervii sunt în stare de dezechilibru. Nu probează această strânsă afinitate care leagă inspiraţia şi spiritul ?

Normal, respiraţia este o funcţiune vitală inconştientă. Dar orice încercare de a-i modifica ritmul, formează imediat o funcţiune conştientă. Astfel, studentul care vrea să lucreze asupra mintalului, trebuie să-şi rezerve scurte momente în care el îşi va schimba ritmul respirator. Dacă el întrebuinţează cum trebuie aceste momente, urmând minuţios instrucţiunile simple care urmează, după

câtva timp, efectul produs asupra gândurilor va fi foarte pronunțat. Trebuie însă ca aceste indicații să fie urmărite fără cea mai mică variație sau neglijență.

Trebuie să vă pun în gardă contra întrebuințării fără judecată a manualelor RESPIR publicate de YOGA indian. Ca un maestru care să vă conducă și să vă apere, exercițiile respiratorii prezentate de YOGA nu constituie nici un pericol, dar fără această protecție pot deveni foarte periculoase. Un Adept indian, inițiat in YOGA îmi spunea într-o zi, pe când eram adăpostiți sub un boschet umbros :

„Marii maeștrii care cunoșteau toate efectele produse de diferitele ritmuri respiratorii, spuneau că prin respirație putem deveni tot așa de puternici ca zeii sau din contră, să ajungem la nebunie, la boli nevindecabile și moarte subită. Puteți înțelege că atunci când răsplata este așa de mare, pericolele nu sunt mai puțin mari. Sunt în sistemul nostru exerciții care corespund la diferite scopuri : dacă unele sunt inofensive, altele practicate cu stângăcie, au efecte nefaste."

Totuși, exercițiul pe care-l dau aici este foarte sigur. Singurul exercițiu YOGA și singurul de acest fel care poate fi practicat fără frică și fără supravegherea unui maestru ; având în vedere marea-i simplitate, nimeni nu poate să nu-l execute corect. Numai persoanele bolnave de inimă nu trebuie să se supună nici unui fel de exercițiu respirator.

Acest exercițiu constă în a încetini ritmul respirației până la un punct mai jos de normal. Punctul precis nu poate fi indicat, căci el variază la diferite persoane după capacitatea plămânilor și după gradul de sensibilitate nervoasă. Majoritatea oamenilor sănătoși respiră mijlociu de 15 ori pe minut. Cu toate acestea nu e bine de încetinit dintr-o dată ritmul ; e mai bine ca această schimbare să se facă treptat și încet.

Începeți printr-o expirație foarte înceată, apoi inspirați încet, rețineți o clipă răsuflarea și expirați din nou. Exersați acest ritm cu toată atenția și cu ochii închiși. Trebuie să vă concentrați cu tot interesul asupra faptului respirației în așa fel, ca și cum pentru moment nu trăiți decât pentru aceasta.

Începătorii vor face acest exercițiu cinci minute, nu mai mult. Studenții mai avansați pot, pe măsura progresului, să meargă până la 10 minute apoi 15 și în cele din urmă 20 minute. Nimeni nu va trebui să depășească această limită. Efortul făcut trebuie să fie foarte încet, regulat și liniștit, să nu aibă nici o tensiune, nici aspirație bruscă sau adâncă, care ar distruge efectul căutat : descordarea tuturor mușchilor trebuie să fie completă. Când ritmul respirator se face așa de încet, că dacă ai ține un fulg înaintea nărilor să nu se miște, puteți spune că ați reușit. Dar dacă elevul simte cea mai mică încordare, sau la un moment dat simte nevoia supărătoare de a respira, trebuie să se oprească imediat, dându-și seama că nu exersează bine.

Respirați pe ambele nări : studentul european sau american care respiră alternativ când pe o

nară când pe alta, riscă atât sănătatea cât şi starea sa mintală. Renunţaţi la ea. O dilatare a plămânilor este cel mai mic pericol la care vă expuneţi. Aceste exerciţii artificiale şi anormale se practică de obicei în vederea dobândirii de putere psihică; ele nu au nimic comun cu controlul natural al respiraţiei pe care îl recomandăm aici ca mijloc de a linişti febrila agitaţie a gândirii şi de a face ca respiraţia să fie tot atât de liniştită ca a unui copil ce trebuie să se nască din sânul mamei.

Acest exerciţiu se bazează pe simplul fapt că respiraţia serveşte de legătură între spirit şi corp, pentru că el furnizează creierului un aflux de sânge arterial. Scurtând ciclul respirator înseamnă a micşora cantitatea de sânge dusă la creier şi deci se întârzie mişcarea gândirii. „Respiraţia este calul, spiritul este cavalerul" spun tibetanii. Astfel tensiunea şi relaxarea creierului, naşterea şi dispariţia ideilor sunt în raport direct şi special cu ciclul respirator şi pot fi controlate.

Efectul ce produce asupra studentului această încetinire conştientă a ritmului respirator, este o plăcută impresie de destindere şi o liniştire a vibraţiilor neîncetate ale gândirii, senzaţie de picături de ulei răspândite pe suprafaţa zgomotoasă a oceanului vieţii şi o stare mintală mai vecină cu abstracţia. Întinsa concentrare a atenţiei îl face să uite totul, afară de actul respiraţiei, în aşa fel că întrucâtva el crede că nu mai e decât „un plămân care respiră". Cu totul absorbit în noul ritm respiratoriu, orice gândire desfiinţată afară de observarea acestui proces, el se transformă pentru mo-

ment într-o persoană mai subtilă şi mai senzitivă. Această stare nu o atinge imediat, ea survine după câteva săptămâni de practică regăsită.

Influenţa asupra spiritului a acestui unic exerciţiu, cu greu poate fi apreciat de acei care nu l-au practicat niciodată. El dă maşinii omeneşti un armonios echilibru. El poate face dintr-o inimă îndurerată, o inimă pe pace cu universul.

Acum câţiva ani, un ziarist bine cunoscut Fleet Street-ului a fost numit pe negândite, director al unui ziar londonez renumit, care apărea duminica. Acest om, un scoţian, natural ambiţios, se hotărî să facă onoarea unui poet. El nu cruţă nici un efort pentru aceasta. În dorinţa ca această revistă să aibă succes, a muncit ca un salahor. Lucră atât de mult, primi atâtea responsabilităţi încât veni ziua când natura ultragiată ceru neînduplecatul ei tribut. El se prăbuşi şi fu ridicat din biroul său foarte bolnav şi într-o totală epuizare nervoasă.

Luni de zile el stătu culcat într-o clinică pe marginea mării, vindecând încet corpul şi nervii uzaţi. Dar, numai după ce i se recomandă să facă acest exerciţiu respirator convalescenţa sa se accelerá şi nu numai cą putut să se întoarcă la Fleet Street ca om vindecat, dar ca şi om nou. Căci toată concepţia sa de viaţă se schimbase prin singurul fapt de a practica această metodă. Din acel moment, el fu capabil să privească mai adânc în viaţă, să înţeleagă scopul spiritual care se ascunde sub evenimente, să presimtă divina armonie în toate dezacordurile vieţii noastre moderne.

Aceste exerciţii pot fi făcute şi în alte momente ale zilei, în afară de cele pe care le-am indicat şi în afară de scopul descris. Dacă într-un moment dat, sub lovitura unei emoţii violente sau pasiune de orice natură ar fi, sunteţi pe cale de a pierde controlul de voi înşivă, recurgeţi imediat la acest exerciţiu respirator, până ce a trecut pericolul. În asemenea ocazii eficacitatea sa este cu totul remarcabilă.

Totuşi, când este vorba de examenul de sine însuşi, acest control respirator nu trebuie să fie aplicat decât imediat după şedinţa de meditaţie. La sfârşitul meditaţiei studentul se găseşte ca întrun impas şi i se pare că are în faţa sa un zid gol, căci întrebând rând pe rând, corpul, sentimentele şi intelectul, nu va găsi în nici unul din ele acest EU fulger pe care-l caută. Se găseşte deci în faţa Neantului, căci ce poate să rămână din om când aceste trei elemente sunt îndepărtate ? Aici termină meditaţia, sfârşind de a mai presa creierul şi cercetările lăuntrice neobişnuite, el trece apoi la exerciţiul respirator.

Când acest exerciţiu este reuşit, el intră încetul cu încetul într-o stare mintală, când golirea se imobilizează la fel ca a unui şarpe fascinat de un descântător. Atunci va ajunge puţin la această seninătate de spirit care este unul din primele obiecte cerute de YOGA hindus şi le va obţine fără a îndura tensiunea, lupta şi riscurile pe care le cer exerciţiile respiratorii YOGA, exerciţii pe care persoanele lipsite de înţelepciune le-au propagat fără deosebire în ţările occidentale.

CAPITOLUL VII

CUM SE DEŞTEAPTĂ INTUIŢIA

Când studentul a terminat exerciţiul respirator, el este gata pentru etapa următoare, pentru viitoarea sforţare, căci este cerută. Dacă a practicat acest exerciţiu cu succes, el îşi poate capta spiritul, după cum prinzi o pasăre în laţ punând sfârşit fugii sale veşnice, în aşa fel că se odihneşte fără a mai bate din aripi în lanţul controlului respirator. Nu trebuie să facă nici un efort pentru a reveni la respiraţia normală dar las-o să revină pe cale naturală. Spiritul, încetând de a se concentra asupra respiraţiei, trebuie să se îndrepte către viitorul pas ce are de făcut de a se deştepta la intuiţie. Intenţionat vă spun de a se *deştepta* la, căci intuiţia este mereu prezentă, niciodată adormită şi nu cere să fie deşteptată.

Studentul începe prin a lua atitudinea de cercetare şi întrebare pe care a adoptat-o în timpul meditaţiei, dar de astă dată întrebările nu se mai

adresează corpului, dorinţelor, gândirii, ci misteriosului întuneric care învăluie spiritul.

Cine sunt EU ?
Gândeşte fiinţa care ocupă corpul meu ?

El trebuie să-şi pună aceste tăcute chestiuni, încet, cu o atenţie susţinută şi cu întreaga concentrare de spirit.

Să aştepte câteva minute meditând liniştit asupra acestor două chestiuni.

Apoi să adreseze o umilă şi liniştită cerere, un fel de rugăciune, dacă vrea, acestui EU care este centrul însuşi al fiinţei sale, pentru a-i dezvălui existenţa sa. Aceste cuvinte prin care-şi formulează cererea, pot să fie după placul lui, dar ele trebuie să fie scurte, simple şi directe. Să se exprime ca şi cum s-ar adresa unui prieten intim şi adevărat. *Cereţi şi vi se va da*, este sfatul pe care ni-l dă ISUS, a cărui stare de conştiinţă era aceea a EU-lui în stare pură.

Formulând în linişte această cerere, sau această rugăciune, să se facă o pauză, aşteptând răspunsul cu speranţă şi chiar cu încredere. Zic „Încredere" dar, în acelaşi timp, trebuie să aibă în sufletul său o umilinţă adâncă, pe când el se roagă, pentru ca revelaţia divină să-i fie acordată. A deveni umil este primul pas ce trebuie făcut pe CĂRAREA SECRETĂ şi acesta va fi şi cel din urmă. Căci, înainte ca DIVINITATEA să poată instrui pe om prin revelaţia propriului EU, el trebuie să devină apt să se instruiască, adică să devină umil.

Darurile intelectuale și știința sunt lucruri admirabile. Ele fac ornamentul personalității, dar orgoliul intelectual al omului pune o puternică barieră între el și această viață mai înaltă, care, în șoaptă, îl cheamă mereu. Orgolioasa inteligență instalată pe piedestalul său slab, așteaptă laudele altora, pe când în adâncul lui însuși există singura divinitate care e demnă de a primi adorarea. EU-l nostru intelectual imitând păunul orgolios, cerșește privirile admirative ale lumii, dar adevăratul creator al talentelor sale, unicul generator al operelor sale, acel care insuflă principiul vieții și-i permite să existe, preferă să rămână pe al doilea plan, necunoscut și neobservat de oameni.

Este sforțarea cea mai grea de făcut, de a consimți să-ți mărturisești propria micime, ignoranță, vanitate. Și cu toate acestea, este cel mai înalt vârf ce se poate atinge pentru că duce direct la descoperirea acestei vieți divine pe care Christ o promitea tuturor acelora care renunțau la viața personală.

Pentru a aprecia și înțelege aceste învățăminte, nu avem nici o nevoie să posedăm cunoștințele și cultura unui spirit distins. Oamenii simpli, ignoranți, sufletele primitive, pot tot așa de bine să și le apropie printr-un act de credință și prin rugăciune și poate sunt chiar mai apți decât literații și sunt mai evidente sentimentele de respect religios.

Când e vorba de a căuta EU-l prin examinarea pe sine însuși, studiile filozofice nu-i dau mare avantaj asupra omului de rând. Nu că aceste studii ar fi lipsite de valoare, din contră, ele îndreaptă spiritul către obiceiuri utile de concentrare, de abs-

tracţie, de adâncire. Numai că ele produc orgoliul ştiinţei, simţământul exagerat al personalităţii sale umflat de importanţa sa, care sunt cele mai mari piedici pe drumul adevărului. A învăţa să cunoşti bine o duzină de sisteme filozofice întunecate, nu este o muncă de care mulţi sunt capabili, dar a veni de hac orgoliului personal este infinit mult mai greu. Umilinţa e mai uşor de suportat de cei inculţi şi ignoranţi, pentru că ei sunt conştienţi de inferioritatea lor mintală şi socială. Dar, oricare ar fi etapa la care au ajuns pe CĂRAREA SECRETĂ, umilinţa este esenţială.

Marile şi elementarele secrete ale vieţii sunt lucruri aşa de simple că puţini dintre noi sunt preveniţi. Oamenii intelectuali sunt complicaţi în ale vieţii. De aceea vă spun, păstraţi în inima voastră şi aveţi întotdeauna prezente admirabilele cuvinte ale lui ISUS : *Dacă nu veţi deveni asemeni pruncilor, nu veţi intra în împărăţia cerurilor.*

Speculaţii teologice extraordinare nu sunt necesare pentru a înţelege simplele adevăruri ale spiritului.

Până acum toate eforturile studentului pentru a găsi pe adevăratul EU aveau o direcţie hotărâtă, erau personal voite, conştiente, voluntare. Acum se găseşte în punctul unde el trebuie să facă o totală răsturnare a acestei proceduri, când personalitatea trebuie să înceteze de a mai face vreun efort deoarece a epuizat toate resursele.

Tot procesul meditaţiei se mărgineşte în a alege din mulţimea de idei, un subiect înalt în jurul căruia se va concentra examenul de sine însuşi şi-şi

va opri ferm gândirea exclusiv numai asupra acestui subiect. Apoi atitudinea și calitatea sunt foarte dezvoltate, părăsește această formă a gândirii, se retrage în el însuși... și se concentrează asupra acestei chestiuni : *Cine gândește ?* El nu caută să găsească răspunsul în reflexiuni asupra acestui Gânditor, el lasă să evadeze toată gândirea pentru a-și fixa întreaga atenție asupra *percepțiunii posibile* a acestei ființe pe care vălul neîntrerupt al gândirilor sale, îl acoperise până acum...

În timpul pauzei care urmează acestei mute cereri, el trebuie, pe cât posibil, să suspende orice activitate mintală, și să adopte atitudinea celui care ascultă „înlăuntru".

După 2 sau 3 minute își reînnoiește cererea, apoi face o nouă pauză. După a doua așteptare până la 4 minute, el repetă rugăciunea sa pentru a treia oară și ultima. Apoi el așteaptă cu răbdare și plin de speranță, timpul de 5 minute, cu corpul în repaus, cu respirația înceată și liniștită, cu spiritul destins. Acesta va fi sfârșitul meditației.

Pentru o justă înțelegere a acestei ultime etape trebuie să vă reamintiți că ceea ce este de cea mai mare importanță, este *reacția ce va avea subconștientul cu privire la efortul vostru conștient.* Exercițiul conștient al repausului mintal a servit să facă atenția voastră mai pătrunzătoare, ea este clopotul care sună la ușă, acum trebuie să așteptați ca subconștientul să facă erupție. Nu vă întindeți, nu faceți eforturi, aveți încredere în *EU-l superior,* care are inteligența și activitatea sa proprie.

Veţi trece poate printr-o perioadă când nici un răspuns nu vine, când vidul absolut pare că domneşte în jurul vostru. Înainte de a părăsi această lume a nimănui /no mansland/ a sufletului, vă va copleşi un sentiment de imensă singurătate. Totuşi, pe urmă va trece. Dacă nu sunteţi pregătit să aveţi răbdare cât timp lucraţi în linişte pentru a obţine această revelaţie, veţi compromite toată posibilitatea unei reuşite.

Răbdarea este esenţială. Cu umilinţă trebuie să aşteptăm revelaţia Infinitului care este în om. Căci până la această oră sfântă, noi eram sărmani orfani. Acel care permite să intervină în repausul său mintal, cel mai mic element de nerăbdare, nu face decât să se măsoare pe el însuşi.

Ori, de acum înainte studentul trebuie să urmărească cu atenţie primele semne care confirmă că se află pe calea cea bună, primele şi cele mai uşoare semne de activitatea EU-lui său profund.

Semne şi mărturisiri de acest gen nu sunt date de suflet, dar adesea ele sunt neînţelese sau trec neobservate.

Ele survin direct, tot aşa de încet ca şi soarele care luminează puţin câte puţin lumea întunecată, aşa de încet că acel care aşteaptă le va respinge poate ca fantezii zadarnice, gânduri neîntemeiate sau imagini copilăreşti. Ar fi o mare greşeală. Vocea EU-lui nostru nu se aude la început decât ca un suspin uşor, dar studentul nu trebuie să neglijeze a-l asculta, cele mai subtile mişcări ale inimii trebuie să aibă vie şi întreaga sa atenţie, să le privească cu respect şi veneraţie, ca pe

ambasadorii unui puternic regat. Căci acești liniștiți mesageri nu sunt decât crainicii marii forțe dinamice care trebuie să vină, care va pătrunde întreaga lui ființă și va comunica o putere divină.

Sunt unele aspecte ale asentimentului, nuanțe delicate de gândire, care trec adesea neobservate în viața de toate zilele. Să nu le neglijeze sau să le disprețuiască. Tocmai aceste sentimente, lăsate ca neînțelese obligă pe cel ce meditează, să se ocupe de ele, să le cultive și să le dezvolte. El va concentra asupra lor toată puterea sa de atenție și se va forța să se ducă să se dea cu totul lor. În aceste momente stranii, el descoperă ceea ce este aproape, al doilea EU în el. Aceste momente pot fi rare, se pot produce la intervale neregulate, totuși aceasta probează că este ceva. Aceste momente exotice fac să se vadă adevărata natură a omului. În fiecare din noi, fără excepție, există numeroase izvoare de pace și înțelegere spirituală, necunoscute și neîntrebuințate. Din când în când se ridică până la noi, murmurul acestui al doilea EU care ne invită la stăpânirea de sine însuși, la învingerea egoismului nostru, la alegerea drumului celui mai înalt. Să luăm seama la aceste murmure și să facem ceva în aceste momente rare. Sunt licăriri aducând lumină asupra a ceea ce am putea fi noi, dacă aceste minute, când percepția spiritului trece prin noi ca o flacără trecătoare, ar putea să se generalizeze, fericirea veșnică ar fi a noastră. Căci există ceva, care ni se face astfel cunoscut în adâncimea misterioasă a sufletului nostru. Ce este acest „ceva" ? Nu știm, dar ceea ce

spunem putem să o ştim. „Tot ce este mai bun în tine, sunt EU acesta." Acesta este mesajul său liniştit. E una cu noi, cu toate că acesta e sfânt şi rezervat. Scopul exerciţiului repausului mintal este de a pătrunde în acea regiune pe care psihologii o numesc adesea inconştient.

Răspunsul intuiţiei latente în noi, poate surveni din primul moment al exerciţiului, după cum ea se poate face aşteptată mai multe săptămâni şi chiar luni de exerciţii zilnice. Studentul care a ajuns la punctul unde suntem, posedă în întregime toate gradele precedente ale lucrării noastre, fiind astfel pregătit, ar avea un mare folos de la ajutorul unui Adept adevărat, care prin anumite metode secrete poate să facă să survină repede starea intuitivă.

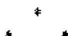
Dacă această întâlnire nu este posibilă sau este impracticabilă, deoarece aflarea unui adevărat Adept este lucrul extrem de greu în lumea modernă, studentul va trebui să continue să se ţină cu stricteţe de instrucţiunile date aici.

Odată ajunşi la această stare, vă puteţi ajuta considerabil dezvoltarea, încercând a vă observa singuri, în momentele de libertate din cursul zilei. Aproape pe negândite vă vedeţi mişcându-vă, simţind, gândind şi vorbind.

Această observaţie trebuie făcută într-un spirit detaşat, imparţial, impersonal :

„Cine face aceasta ?"
„Cine simte această emoţie ?"
„Cine pronunţă aceste cuvinte ?"
„Cine are acest gând ?"

Puneți-vă aceste întrebări lăuntrice ori de câte ori vreți, dar puneți-le fără veste, dintr-o dată, și apoi așteptați liniștit, cu încrederea unui oarecare răspuns intuitiv de la ființa voastră lăuntrică. În timpul acestei pauze, înlăturați pe cât posibil, orice alt gând. Această anchetă introspectivă, nu are nevoie de mai mult decât de un minut sau două din momentele libere. Respirația înceată poate fi întrebuințată cu folos în timpul când faceți acest exercițiu de autoobservație și de anchetă de sine însuși.

Procedând astfel prin trepte aproape neobservabile, urmărim gândirea care se întoarce la căminul ei nevăzut. Dar, *atât timp cât sunteți sclavul gândirii raționale nu veți putea conta pe intuiție.*

Urmați calea examinării statornicite de voi însivă și veți ajunge să întrebuințați gândirea ca un ajutor al dezrobirii voastre. Chiar întrebările pe care li vă veți pune vor fi treptele care duc la această stare limită de orice întrebare : EU-l SUPERIOR.

Veți înțelege mai bine calea rațională a acestui triplu exercițiu : repausul mintal, respirația înceată și autoobservarea, studiind următoarea descriere a raportului omului cu EU-l său.

Am putea spune că „persoana" noastră există mulțumită virtuții forței vitale și prin permisiunea

EU-lui superior. Ori, gândirile și dorințele ființei omenești și actele care provin din ele sunt de obicei absolut îndreptate către lucruri care dezvăluie lumea exterioară. Să ne închipuim acest „EU personal" instalat în corpul omului și ocupat fără încetare să inspecteze lumea înconjurătoare prin ferestrele care sunt cele cinci organe ale simțurilor. Consecința acestei preocupări de lucruri exterioare, este că EU-l nostru personal este neîncetat atras sau împins de aceste lucruri pe cale de a gândi, dori, a mișca corpul, — și aceasta până la un punct unde a uitat cu totul patria sa de origine care este EU-l superior. Astfel a căzut în situația de ocară a ființei care nu numai că a pierdut memoria Tatălui său, dar care neagă chiar existența sa.

Acest *Acela* de unde gândurile noastre au luat naștere, este ființa adevărată a omului, EU-l său adevărat. Între două gânduri, între două respirații, există nu gol imperceptibil, neobservat, omul face atunci o pauză de o fracțiune de secundă. În timpul acestei pauze, tot atunci atât de scurtă ca fulgerul, el se întoarce la EU-l său primitiv, se regăsește în ființa sa reală. Dacă aceasta nu ar fi, dacă aceasta nu s-ar reproduce de mii de ori pe zi, omul n-ar putea să existe și corpul său s-ar prăbuși la pământ, o biată grămadă de materii fără viață. Căci Eu-l este izvorul ascuns al vieții sale, forța de a-l susține și îl face să trăiască și aceste întoarceri statornice la sursă, permit omului de a căpăta forța vitală de care are nevoie pentru a exista, gândi, simți. Aceste foarte mici pauze de

timp sunt o experiență pe care fiecare din noi o face, dar puțini bănuiesc importanța sa vitală. *Acela* este etern dar voi, „EU-l personal", existați numai pentru un timp limitat.

Dacă vă fixați atenția asupra întrebării : „Cine sunt eu ?" căutând dezlegarea cu toată râvna de care sunteți capabil, va veni o zi în timpul ședinței de repaus mintal, când veți fi așa de complet absorbiți de acest efort, că veți deveni aproape inconștient de tot ce vă înconjoară. Această stare de visare intensă constituie starea potrivită, în care marele eveniment al revelației Eu-lui se poate produce.

Într-adevăr, a pătrunde în propriul său suflet nu este un fapt chiar așa de rar, după cum se pare. Mulți dintre noi prepară fără să știe, condițiile cerute. Astfel, artistul absorbit de fenomenul artei sale, este la mii de metri de mediul înconjurător, în grad minor el atinge extazul și se uită cu totul în opera sau viziunea sa. În această stare de spirit, cele mai multe genii au dat cele mai nobile creații și cele mai bune opere. „Când sunt întrucâtva cu totul eu însumi, cu totul singur și în cele mai bune condiții, atunci când ideile mele inundă mai mult și sunt mai bogate, de unde și cum îmi vin, nu știu și nu le pot opri". Astfel se spovedea *Mozart* unui prieten.

Scriitorul, pierdut în visarea ce-i va procura tema literară în spiritul așa de prins de un curs

de idei că nu-și mai dă seama nici de anumite lucruri, nici de evenimentele ce se petrec în jurul său, pictorul în contemplarea tabloului care-l pictează, uită cu desăvârșire mersul ceasului și mai presus de toate, muzicantul adâncit în fixarea fermecată a compoziției inspirate, — toți acești oameni practică inconștient meditația. Dar, voi care urmați drumul examinării de voi înșivă, trebuie să o faceți conștient.

Când *Leonardo da Vinci* se simțea lipsit de idei creatoare, fixa privirea pe o grămadă de jăratic și concentrarea pe care o întrebuința, dezvolta de obicei în el o visare de unde-i veneau inspirațiile pe care le aștepta.

„De mic copil, am avut deja un fel de răcire a spiritului, când mă găseam singur cu mine însumi" scria poetul englez *lord Tonnyson*, într-o scrisoare unui prieten. Când conștiința individualității atinge punctul culminant, individualitatea însăși pare că se dizolvă în Ființa fără limite și aceasta nu este o stare nelămurită, ci cea mai lucidă din stările lucide, cea mai sigură din stările sigure, stare care deschide orice descriere, starea în care moartea pare o absurdă imposibilitate, căci această pierdere a personalității — dacă este cu adevărat — este resimțită nu ca o încetare a vieții, ci ca adevărata singură viață.

Tonnyson exprima o idee asemănătoare in aceste frumoase versuri :

Dacă vrei să auzi vocea Celui care-i fără nume,
Pătrunde în sanctuarul propriului tău Eu,

Meditând și visând, lângă Altarul central,
Poate vei auzi vocea celui Nenumit,
Și-l vei lua de conducător, dacă ești înțelept.

Sir Issac Newton a fost găsit odată, dimineața foarte târziu, stând în pat, pe jumătate îmbrăcat și cufundat în meditare. Altă dată el stătu foarte mult în pivniță unde-l acaparase o idee, pe când se dusese să caute o sticlă cu vin pentru oaspeții săi.

Lordul Kitschener avea „absențe" în timpul cărora ochii se deplasau și păreau că privesc rădăcinile nasului. Atunci el era complet inconștient de tot ce se petrecea în jurul lui. El ieșea din acest „transe" într-o stare de clarviziune inspirată.

Pe măsură ce concentrarea se întărește, lumea exterioară se depărtează mai mult. Odaia mintală se golește de orice alt gând decât așteptarea răspunsului Eu-lui. Este vorba, dacă vreți, de un fel de autohipnotism, dar el lucrează și valoarea sa trebuie să fie măsurată după rezultatele sale.

Ajuns la această treaptă, renunțați la orice efort, nu mai încercați de a ajunge la ceva, mai degrabă lăsați ceva *să se îndeplinească în voi,* lăsați aici intelectul care discută, cedați-vă credinței, unei sfinte speranțe, unei sublime încrederi. Căci, din acest moment orice s-ar petrece în voi va fi prin acțiunea divină și nu printr-a voastră. Nu mai întrebați, supuneți-vă fără discuție chemării care se ridică din adâncul lăuntrului vostru. Lăsați această ființă luăntrică să vă ia în posesie,

să aibă autoritate asupra voastră. Ne retragem instinctiv aproape, în fața acestei stări misterioase, unde simțurile sunt aproape desființate. Dar să nu vă fie frică. Gândurile au încetat de a da năvală în spiritul nostru și s-au îndepărtat într-o procesiune înceată, pe măsură ce starea meditativă s-a adâncit.

„Liniștea e Dumnezeu" a spus un scriitor francez. Da, dar liniștea corpului, a gândurilor, a dorințelor, — și nu numai aceea care odihnește urechea. În aceste sublime momente când Dumnezeu ia în posesie sufletul omenesc, tot ce se poate face, este de a se părăsi pe sine cu totul.

Stând în această liniște sufletească, când te asculți și urmezi firul intuiției, este o stranie experiență. Mașina pământeană pare a-și fi încetinit mersul și în centrul acestui punct care este voi înșivă și Absolutul începe a se înălța. Este ora misterioasă și solemnă când spiritul sparge în sfârșit crisalida în care el însuși era închis. Răspunsul la invocația voastră liniștită vine mai întâi sub forma unei silabe aproape nerezolvabilă intuiției, al unei pricini. Conduși de firul Ariadnei ca această intuiție în deșteptare, sunteți readuși la patria naturală. Răspunsul poate avea și forma unui mesaj care se înscrie cu litere de foc în spiritul vostru. Veți descoperi atunci în voi înșivă un templu minunat, — un templu în care veți fi totodată predicatori și auditoriu. Puțin câte puțin se creează în voi o stare de spirit misterioasă, când deveniți straniu de conștienți de această dublă natură. ca și cum o jumătate din voi înșivă privește ce face

cealaltă jumătate. Cel care atinge acest prag nevăzut și sfânt, este în adevăr norocos, căci foarte puțini sunt acei care-l găsesc. Toți acești câțiva știu că aspirațiile cele mai bune și cele mai înalte ale omului, sunt încă destul de departe de comoara care-i rămâne să o câștige. Se mai poate ca să aveți viziunea unei imagini luminoase și simbolice, care se va proiecta pe ecranul spiritului vostru. Poate va fi o cruce având un cerc din care ies culori splendide sau încă o stea strălucitoare, cu cinci puncte, sau poate nu veți simți nimic altceva decât o duioșie imensă și o suavă impresie de a vă înfunda într-un minunat repaus. Cei ce așteaptă de ani un semn revelator de la augustul oaspete lăuntric, vor primi cu timpul cele mai prețioase recompense : o singură privire aruncată asupra acestui misterios străin vor șterge toate supărările și durerile existențelor. Un singur cuvânt căzut de pe buzele sale sfinte dă o mare fericire la al cărui contact, micul nostru EU personal se va adânci în bucuria cosmică.

Câmpurile mari de diamante De Scor, în sud de Africa au fost descoperite de un copil care smulsese o pietricică colorată din vechiul zid al unei ferme olandeze, — prin fața căreia atâtea ființe au trecut de mii și milioane de ori, inconștienți de comoara pe care o atingeau cu cotul. Câți oameni au observat murmurul discret al EUlui lor lăuntric și au presimțit drumul ce le indica, dar ei s-au mulțumit să îndepărteze acest vizitator neînțeles. Câți au respins ca pe niște gânduri obișnuite, primele somații ale vieții divine.

Căci acest centru magnetic, adânc ascuns în carnea omului și care constituie adevărata și esențiala sa natură, care este generatorul tuturor acțiunilor nobile și nu dezvăluie adesea prezența sa decât prin avertismente delicate.

Cele mai înalte adevăruri pătrund, câteodată, în inima noastră fără zgomot. Știm numai că ieri nu le puteam primi și că astăzi suntem bucuroși să le avem. Așa este omul, când primele raze ale soarelui nemuririi încep să-l lumineze.

Dacă continuați a vă lăsa din ce în ce mai mult în voia acestor senzații veți constata că sunteți mai puțin înclinați a lăsa valurile gândirii să vă inunde spiritul cărora ați știut să le comandați în tăcere calmul. Mișcarea gândirii nu a încetinit. Nu ezitați, dacă sunteți în stare, de a opri orice activitate cerebrală. Dar aceasta înseamnă deja o treaptă înaintată care e zadarnic să vrei să o ajungi înainte de timp, căci nu va rezulta decât un gol cu totul artificial. Acest progres trebuie să vină și vine de la sine, grație lucrării interioare a EU-lui spiritual subconștient.

Suspendarea gândirii nu e numaidecât mijlocul de a ajunge la conștiința EU-lui nostru divin : dacă ar fi astfel, epilepticii ar avea puterea spirituală a unui Christ și nebunii iar poseda înțelepciunea unui Buddha. Dacă ceea ce este adevărat, este că am acoperit natura noastră divină cu voalul gândurilor și dorințelor noastre și că trebuie să le dăm deoparte, dacă vrem să o putem recunoaște.

De aici diferenţa — şi ea este vitală — între lunaticul care priveşte fix golul cu ochii săi sticloşi şi misticul care opreşte o privire luminoasă asupra a ceea ce e aparent vid, primul pierzând facultatea de a gândi, n-a putut ajunge la cunoştinţa EU-lui pe când celălalt, învingând tirania gândirii, poate să-i suspende după voinţă activitatea, în momentele când el devine conştient de adevăratul EU spiritual.

Gândirea, astfel cum o cunoaştem, este un voal gros aruncat pe faţa admirabilă a divinităţii care stă în noi. Ridicaţi puţin acest voal, lăsând spiritul să se liniştească puţin câte puţin, aşa după cum corabia alunecă de-a lungul portului, apoi rămâne nemişcată. Veţi observa atunci câteva licăriri de o frumuseţe ce nu se poate uita.

Este posibilă oprirea conştientului ?

Cel mai bun răspuns la această întrebare este de a face discipol la experienţa directă. Acei care au cercetat adâncurile spiritului au ajuns în cele din urmă la un punct unde gândirea, rămânând suspendată, au fost nevoiţi să înceteze cercetările. În adevăr, spiritul se poate compara cu o roată în continuă mişcare, gândirea nefiind decât rezultatul mecanic al acestei impulsiuni. Dacă roata ajunge la un punct mort, forţat orice gândire încetează.

Mulţi oameni fără experienţă vor obiecta că oprirea gândirii trebuie să pună capăt conştiinţei. Experienţa acestui proces demonstrează că nu e adevărat, din contră, o conştiinţă nouă, extrem de vie, vine să intensifice conştiinţa normală. Tre-

buie să facem deosebire *între conștiința pură și facultatea de a gândi.*

Moartea este secretul vieții. Trebuie să facem vid în noi pentru a fi umpluți din nou. Când spiritul a înlăturat orice idee, rezultatul este un vid total. Dar aceasta nu poate dura decât o secundă. Apoi un misterios flux de viață divină îl cotropește. Este coborârea Sfântului duh.

În această stare de suspendare conștientă a gândirii, adevărul ființei noastre, ascuns până acum de activitățile, dorințele și gândurile noastre, se dezvăluie în sublima și spirituala sa grandoare. Opriți, dacă puteți, torentul ideilor voastre, contemplați liniștit pe Gânditor. Lăsați înțeleptul să se odihnească și priviți acest vid cu atenție, vid care pare creat în conștiință.

Posedarea conștiinței EU-lui corespunde somnului profund și fără vise, cu tot repausul și reîmprospătarea ce le aduce ; dar în loc de noaptea uitării, este *luciditatea absolută.* Dacă am putea ridica acest voal al inconștienței care acoperă somnul adânc, am descoperi Cerul pe pământ. Dar, după cum în somn orice gândire încetează, pentru studentul care ajunge la această treaptă superioară, gândirea este pentru moment suspendată. Este extrem de greu unui spirit european să conceapă o stare în care un om poate fi în plină posesiune a conștiinței, pe când gândirea sa să fie absentă, dar o poate verifica prin practică și prin experiență.

Teoria electronului, găsită de știința modernă, oferă o foarte bună analogie cu EU-l Superior. Ea

reprezintă atomul ca un univers în miniatură și se aseamănă cu sistemul solar. În centrul acestui sistem atomic este o încărcare de electricitate pozitivă, în jurul căreia se învârtește un nor de electroni reprezentând electricitatea negativă. Încărcările pozitive și negative se echilibrează una pe alta în așa fel că în general atomul nu se poate rupe. Astfel, încărcarea de electricitate pozitivă este în repaus, pe când încărcarea negativă se *mișcă în jurul acestui centru. Punctul* Repaus Absolut în jurul căruia electronul evoluează se poate compara cu adevăratul EU și electronii cu inteligența, cu emoțiile, cu corpul fizic. EU-l Superior al omului este neschimbat.

A-și găsi sufletul, înseamnă a reveni la starea sa originală. Într-un trecut foarte îndepărtat eram ființe pur divine, neîmpiedicați încă de învelișul corporal și de gândire.

Ființe divine suntem mereu. A ajunge să pătrunzi acest strat înseamnă a vedea EU-l nostru.

Trebuie să învățăm a ne cunoaște așa cum suntem cu adevărat— și nu ca niște prizonieri ai corpului, ca păsări în colivie, robi ai gândirii, oameni sclavi ai pasiunilor lor schimbătoare.

Conștiința noastră este strâns legată de aceste lanțuri diverse. Toată arta meditației și a concentrării este a desface aceste lanțuri și a ne ridica — ca spirite libere.

Am citit aceste rânduri într-o veche scriere a Indiei :

Pentru că am dezlegat legătura care mă unea cu tine,

Pentru că nebun ce am fost, am făcut un corp din EU-l meu,

Pentru că nu voiam să te cunosc, Tu care trăiai în mine,

Din această cauză am trecut prin Iaduri furioase,

Pentru că am aruncat adevăratul meu EU, am fost legat în lanțuri.

Descoperirea unei noi stele de cinema este salutată de presa lumii întregi ca un mare eveniment, dar descoperirea EU-lui său spiritual se face în adâncă liniște, fără laude publice și fără rapoarte de presă.

Această cărare ce o descriem duce la o pace durabilă. Spiritul fixat asupra acestui scop unic, trebuie să pătrundeți mereu mai adânc în voi înșivă, până veți fi intrat în împărăția fericitei liniști spirituale. O mare pace vă va inunda ființa intimă, o stranie și sfântă liniște se va furișa în voi.

Veți ști că vă apropiați de Aura adevăratului EU prin sentimentul de fericire care vă va inunda. Aceasta nu este decât prima fază. Ultima va fi „unirea" în extaz.

Puțin câte puțin, toate impresiile venind din mediul înconjurător se vor slăbi, lumea și afacerile ei vor rămâne în urmă, spiritul retras de vârtejul agitat al prezentului, va găsi starea sa de la naștere și va străluci într-o pace sublimă.

Când veţi pătrunde în centrul cel mai intim al spiritului vostru, veţi ajunge la acest plan, când gândirea însăşi este oprită şi când de la început pare că nu mai e nimic, — cu excepţia conştiinţei Fiinţei fericite, sublimul repaus al Existenţei nesfârşite, veţi regăsi ceea ce sunteţi în realitate : EU-l Superior.

Îndepărtându-mă de această lume,
Am uitat tot ce este castă şi familie,
Acum războiul meu ţese în liniştea nesfârşită,
Kabir, cercetând şi căutând în el însuşi
A găsit pe Dumnezeu.

Aceste rânduri au fost scrise acum câteva sute de ani, de Kabir, poetul ţesător din Benares.

Când ne retragem în cetăţuia sufletului, panorama mişcătoare a impresiilor, senzaţiilor, dispare din ochii noştrii. Pătruzând în adâncul a noi înşine, spectacolul lumii care ne încântă şi care ne îndepărta de sentimentul adevăratului nostru EU, începe să pălească. De îndată ce am obţinut repausul mintal şi am recunoscut cine suntem cu adevărat, sforţările noastre nu mai cer altă răsplată.

Ne-am asigurat balsamul care linişteşte toate şi întreaga viaţă pare bună. Dacă spiritul omenesc pune capăt activităţii sale nesfârşite, dacă se goleşte de orice imagine şi de toate ideile, el devine atunci oglinda luminoasă în care se reflectă negrăita Divinitate.

Erudiţii gravi şi sceptici ne vor spune că aceste extaze spirituale sunt simple dezechilibrări ale

sistemului nervos, micilor confraţi medici le vor lipi într-atât eticheta de exces al presiunii sângelui, etc. Alţii vor considera stările descrise ca nişte visări introspective ale unui visător singuratic. Dar mai bine decât le-ar arunca, cu dispreţul unei judecăţi făcute din idei preconcepute şi neînţelegere, aceste aprecieri *sumare* asupra glorioaselor posibilităţi ale omului, ar fi mai bine pentru ei să admită că aceste fapte stranii îi depăşesc şi liniştit îi dăm la o parte pentru moment.

Oamenii se pot aduna în şedinţe solemne pentru a examina afirmaţiile mele şi unii o vor face. Dar ar fi mai înţelepţi dacă şi-ar conduce cercetările asupra propriei lor persoane. Căci experimentând personal prezenţa în sine însuşi a Fiinţei Divine nu este cea mai hotărâtoare probă ?

Prin această surprinzătoare probă, metodă, omul care urmează calea analizei de sine însuşi prin meditaţie, descoperă pe adevăratul conducător : intuiţia.

Când se naşte în el sentimentul unei *direcţii lăuntrice* care nu se poate să nu se înalţe din adâncurile fiinţei sale, când se poate lăsa cu totul în voia conducătorului, lăsându-l să-i atragă conştiinţa tot mai adânc în sine însuşi ; când cu voinţă renunţă la ideile sale, amintirile şi sentimentele personale, lăsându-se să fie pătruns de acest curent de viaţă impersonală misterioasă şi spontan ieşit din el însuşi ; când se supune acestei direcţii adânci, este condus să treacă pragul conştiinţei de sine, pentru a pătrunde în altar unde îl aşteaptă adevăratul său EU.

Să facă numai o singură și sumară experiență de acest gen și va pricepe puțin ce înțeleg când vorbesc cu ființa spirituală a omului. Își va da seama că a trecut fără ajutorul celor cinci simțuri și chiar fără să viseze, pe un plan miraculos, în ceva care este *real* și despre care nu a avut nici cea mai mică experiență.

În liniștita catedrală a sufletului, el va simți că, mulțumindu-se a gândi, este un sacrilegiu.

Exaltarea ce-l cuprinde, descoperind prezența EU-lui său divin, îl face să înțeleagă că cel mai bun preț cu care poate plăti acest privilegiu, este de a sacrifica toate gândurile sale pe altarul sfânt.

În acest extraordinar moment, inteligența este temporar distrusă, dar din cenușa sa se va înălța Phoenixul ființei adevărate, EU-l nemuritor al omului.

CAPITOLUL VIII

DESCOPERIREA EU-LUI SUPERIOR

Cine a practicat cu răbdare exercițiile de meditație indicate în acest volum și a reușit prin aceasta să stabilească un contact intim cu EU-l său divin, de acum înainte nu le va repeta în același fel. Amănunțita analiză de sine, care l-a costat atâtea sforțări anevoioase și mereu repetate, devine inutilă, care este înlocuită în ceea ce urmează, printr-o *cufundare* mai mult sau mai puțin a spiritului, ce se produce după ce studentul s-a concentrat în liniște, potolindu-și gândurile. Adică, odată ajuns la ferma convingere că corpul, emoțiile, intelectul său, *nu sunt el însuși*, nu mai are nevoie să întrebuințeze metoda autoanalizei, în cursul meditațiilor. Nu are decât să practice exercițiul respirator arătat mai sus și să-și pună spiritul în starea de jumătate-întrebare, jumătate-rugăciune descrisă în capitolul precedent. După pauza necesară, — moment de umilă și încrezătoare așteptare, — răspunsul EU-lui va veni de

cele mai multe ori și el va intra în stare de iluminare parțială sau completă. Pentru un scurt spațiu de timp, se va odihni în centrul ființei sale, pierzând cu totul din vedere grijile și conflictele vieții personale și revenind la conștiința integrală.

Fluf-ul liniștit al repausului mintal l-a dus în sfârșit dincolo de inteligență.

Nu voi conduce pe pelerini mult mai departe de acest prag al *Cărării secrete*. Orice i s-ar întâmpla de aici înainte, aceasta va fi o bănuială individuală și dacă a avut curajul și răbdarea de a ajunge unde l-am adus, el își va atrage forța care trebuie apoi să conducă. Evident, puțini se aventurează să meargă mai departe în împărăția mistică, dar majoritatea pelerinilor se opresc la acest prag, fericiți de a contempla splendoarea îngerească, să guste căldura spirituală și pacea sa inexprimabilă.

Dar acum mă simt obligat să vă dau un avertisment. Dacă în descrierea ce am făcut-o despre această *Cărare secretă*, am dat impresia că cunoștința EU-lui este un subiect în care se poate iniția *practicând unele exerciții, supunându-se* unor reguli și studiind unele idei, — tot așa cum s-ar iniția în orice știință profană, ca de exemplu cultura fizică, studentul și-ar face o falsă idee de ceea ce îi este cerut. În adevăr, stările sufletești la care el trebuie să facă apel, sunt deosebit de subtile și delicate și ele cer ceva mai mult decât simpla conformare a metodei prescrise. Și acest

ingredient final dar foarte important, este neputincios să şi-l dea singur.

A se deştepta la conştiinţa spirituală, este o dezvoltare care nu se poate crea printr-un sistem de exerciţii mecanice şi nici măsura. Arta este un lucru care survine, declară *Ruskin*, şi exact la fel şi cu spiritualitatea. Studentul execută unele exerciţii : meditarea, repausul, autoobservarea sau chemarea amintirilor, urmăreşte efortul Reflexiunii Interogative, apoi într-o bună zi, calm şi liniştit dar sigur, Conştiinţa spirituală i se descoperă. Această zi nu poate fi fixată dinainte. Ea poate veni după câteva sforţări dar poate veni şi după mulţi ani. Har, de luptă înşelătoare. Căci depinde de o manifestare a acestui Har care scuteşte *EU-l Superior* de această forţă mai adâncă decât voinţa personală şi care începe a-şi juca rolul în această dramă cerească. De îndată ce Harul ceresc a început să lucreze într-o fiinţă, fuga nu mai e posibilă. Discret, treptat, dar observabil ea va trage *către interior*. Termenul de Har ceresc nu prea îmi place îndeosebi. Pe lângă el se adaugă atâtea concepţii teologice, neexacte şi neplăcute, că l-aş evita dacă aş găsi altul mai bun. Dar nu pot. Deci, îmi dau osteneala de a-i atribui o însemnătate sprijinindu-se pe experienţa spirituală demonstrabilă şi nu pe o credinţă oarbă.

Harul divin este condiţia preliminară şi esenţială a iluminării. Totuşi, nu-l veţi putea atrage singur. *Numai EU-l vostru superior sau intervenţia unui adept ar putea să facă aceasta.* Harul divin

s-ar putea abate fulgerător asupra unui individ care duce, cum se spune pe această lume, „o viaţă păcătoasă" şi să transforme în foarte scurt timp, inima, sufletul şi conştiinţa sa. Harul se poate depărta de un om care a petrecut douăzeci de ani în studiu, volum după volum, religii şi filozofii. Acţiunea sa ne este adesea obscură, câteodată fără veste şi misterioasă, şi rămâne un secret pentru ceilalţi oameni. Aceasta nu este numaidecât o forţă arbitrară care are propriile sale legi şi moduri particulare de acţiune ; numai un adevărat Adept este în măsură să le experimenteze pe toate.

Pentru a obţine Harul divin trebuie să-l implorăm. Pentru aceasta nu e numaidecât nevoie să întrebuinţăm rugăciunea verbală. Unora le ajunge aceasta din urmă, alţii preferă invocaţia mintală. Dar pentru cei mai mulţi, — cea mai bună rugăciune este chiar viaţa lor. Felul cum lucrăm, sacrificiile pe care le facem, urmând alte căi decât a drumurilor înflorite, chiar darul ce-l facem cu timpul nostru, trebuie să exprime şi să probeze această mare dorinţă. Se poate întâmpla ca într-un oarecare moment neprevăzut, din zi sau noapte, ceva să ne forţeze de a cădea în genunchi pentru a cere ca lumina să ne fie dată. Dacă aceasta se întâmplă, să nu rezistăm şi să nu regretăm. Să ne lăsăm în voia acestei cerinţe sufleteşti, şi dacă, cerând Harul EU-lui Superior, ne vine să plângem, să lăsăm lacrimile să curgă din belşug, să nu le reţinem. Este un mare merit spi-

ritual faptul de a cere cu lacrimi vizita unei puteri divine. Fiecare din plânsul nostru, va șterge unul din lucrurile care ne desparte încă de uniunea divină. Să nu ne fie rușine de aceste lacrimi, ele sunt vărsate de o cauză bună.

Știu că unii obțin Harul divin fără greutăți și fără muncă. Dar aceștia, chiar care par a-l primi ca un dar pe negândite, căzut din cer, nu fac excepție de la regula care vrea să i se ceară pentru a i se da. Numai că aspirațiile lor au fost deja exprimate și luate în vedere, în alte existențe, în „încarnații" mai vechi. Destinul are și el vederile sale, dar nu-și dezvăluie motivele, amănunțit, ale conduitei sale — aparent fără legătură — decât sufletelor arzătoare și pătrunzătoare, care au știut să-i prindă pe furiș secretul.

Când Harul divin ne vine, născut din EU-l nostru adânc, el exersează asupra inimii noastre un fel de ascendent și conduce gândurile noastre pe anumite căi. Atunci viața noastră prezentă pare că nu ne mai mulțumește, aspirăm la ceva mai înalt și urmărim cercetarea unui adevăr mai înalt decât credința care ne susținuse până acum. Ne închipuim foarte natural că această schimbare se datorește dezvoltării spiritului nostru sau schimbării împrejurării. Dar nu este adevărat. Ascuns în spatele misterului care închide viață, se mișcă nevăzutul EU, Ființa suverană care a întrerupt așa de straniu somnul nostru de moarte. *Căutarea Adevărului* nu era decât căutarea *EU-lui Superior*. Atunci poate vom găsi o filozofie mai demnă de a fi trăită și ne vom apropia atunci, grație ei,

de realizarea EU-lui nostru. Dar gândurile și stările înalte de suflet pe care le trăim în timpul acestor epoci de nesiguranță. — care durează săptămâni sau ani — nu sunt decât manifestările Harului divin, sau, dacă îmi pot permite acest paradox, consecințele unei mișcări lăuntrice ale aceluiași care este Neschimbatul.

Adevăr greu de conceput. Nu suntem noi aceia care pricinuim voluntar în noi aspirația spirituală : chemarea acestei aspirații trebuie să ne vină. Noi trebuie să ne prosternăm în fața EU-lui adevărat și să-i cerem Harul. Când focul aspirației divine începe să inflăcăreze inima noastră, înseamnă că o părticică din Har ne-a fost deja acordată.

Servi unui mare rege, trebuie să așteptăm apariția bunului plac. Harul divin este un dar, o favoare căzând în mâinile Dumnezeului nostru lăuntric. Bineînțeles, el nu se coboară în mod arbitrar. El apare de obicei când împrejurările și condițiile de experiență sunt potrivite. Spiritul suflă când vrea, nu când vrem noi.

Nu putem aprinde după bunul nostru plac
Acest foc care mocnește în inima noastră
Spiritul suflă, apoi tace,
Sufletul locuiește în mijlocul misterului.

Mattew Arnold

Procesul progresiv al maturității sufletului nostru, care permitea această solemnă experiență a unirii cu EU-l. se face pe nesimțite ca și coacerea unui fruct. Dar odată ce această creștere este completă, acest fenomen al „unirii" subjugă fără

veste și irezistibil sufletul și atunci, omul este în adevăr născut din nou.

Sunt în viață unele experiențe fundamentale pe care omul nu le-ar putea uita. Prima iubire ce a simțit pentru o femeie este una, primul contact pe care l-a avut cu o țară străină este alta, și momentul când omul își sparge crisalida ființei pentru a ieși ca o entitate spirituală conștientă, reprezintă a treia și cea mai mare din toate experiențele.

Tot ce cere omului EU-l Superior este de a-și ține ochii spirituali deschiși spre a putea observa prezența sa. Căci ziua când viziunea EU-lui îi va fi acordată, va fi cea mai luminoasă din existența sa și se va simți atunci pe marginea Eternității.

În realitate, pentru aceasta a venit omul pe lume și nu numai de a face un meșteșug, să câștige bani și să socotească. Chiar dacă el neglijează această experiență, natura nu-l va lăsa să-i scape. Totuși natura nu este grăbită și undeva în vastul său imperiu, îl va prinde și-l va constrânge să îndeplinească scopurile ei, secrete.

Cine se angajează în explorarea ființei sale lăuntrice, nu mai este un simplu visător, el se hotărește să facă astăzi, — deci mai înainte, — ceea ce mulțimea oamenilor va fi constrânsă să o facă mâine.

Memorabilă este grandoarea acestui suveran moment când, pentru prima oară, omul contemplă Divinitatea ce-l înconjoară și care, printr-un straniu paradox, se află chiar în inima ființei sale, la „extaz" și în „liniștea sufletească". El înțelege în sfârșit că este el cu adevărat, așa se exprimă *Rupert Brooke*. *James Rhodos* a descris această experiență în versuri frumoase :

Eu sunt Aurora care te eliberează de întuneric,
Eu sunt Abisul în care durerile tale se sting,
Fii liniștit, fii liniștit, să știi că eu sunt
Dumnezeu !
Învață să mă cunoști și fii liniștit.

Șterge cuvintele înscrise pe manuscrisul
Ființei tale intime, unde le-a gravat grămătul
Timpului,
Și pe suprafața sa curată scrie din nou :
Eu sunt toată înțelepciunea, toată dreptatea,
tot repausul.

Eu sunt un singuratic și numai tu ești în mine,
Eu sunt valul vieții care circulă în tine,
Cuprind toată substanța și umplu tot spațiul,
Sunt ființa integrală, prin care toate lucrurile
sunt.

Da, sunt spirit și locuiesc în centrul tău.
Devino conștient de prezența Mea, totul va fi
bine,
Nu uita niciodată că tu însuți ești propriul
tău cer
Născut din liniște.

Odată ce am întredeschis uşa spiritului nostru şi am lăsat să pătrundă lumina, însemnătatea vieţii se dezvăluie pe tăcute în noi. Că uşa rămâne deschisă un minut sau ceas, acest timp este suficient pentru ca să putem descoperi secretul şi atunci nici durerea mare şi nici griji împovărătoare nu pot să ne smulgă această cunoştinţă nepreţuită. Cuvintele sunt prea sărace pentru a putea exprima însemnătatea, dar cine a simţit în timpul meditaţiei, fie în răspunsul respiraţiei sale statornice, fie prin Harul pe care l-a acordat vreun Adept, toată fiinţa sa lăuntrică să se dizolve şi să se piardă în Nesfârşitul misterios, va înţelege gândirea pe care sunt neputincios să o comunic. În prezenţa senină a acestei puteri imense, sufletul adoră în tăcere.

Este ora cea mai minunată care poate însemna viaţa unui bărbat sau a unei femei, prin această eliminare a spiritului şi a inimii.

Găsiţi-vă pe voi înşivă, găsiţi EU-l vostru şi veţi începe să prindeţi înţelesul vieţii şi veţi vedea misterul universului dezvăluindu-se în faţa voastră. În spatele fiecăruia din noi se află acest EU, liniştit ca cerul nepătat, înţelept prin experienţa adunată de natură în cursul milioanelor de secole de existenţă, puternic pentru a vă asigura tot ce viaţa vă poate oferi mai bun. Lăsaţi-mă să vă amintesc cuvintele aceluia care a ştiut aşa de bine toate acestea — a umilului tâmplar devenit maestru, care acum mai bine de 19 secole mergea de-a lungul ţărmului Galileii cu mica sa

trupă de ucenici : *Cereți și vi se va da, căutați și veți găsi, bateți și vi se va deschide !*

Aceste cuvinte sunt tot atât de adevărate și astăzi, cum erau și atunci. *Omul — Dumnezeu* care le-a pronunțat este în aparență dispărut din mijlocul nostru, dar divinele adevăruri care le-a pronunțat vor rămâne întotdeauna comoara umanității.

Acei dintre noi, cărora le-a fost dat să arunce o privire în propria lor ființă, vor rămâne încurcați. Se dau îndărăt, încremeniți, în fața insondabilei posibilități a EU-lui. Omul, ca entitate spirituală, posedă o capacitate de înțelepciune nesfârșită și izvoare de fericire surprinzătoare. El conține în el însuși divinul nesfârșit și cu toate acestea, ca și cum n-ar fi decât o biată insectă, se mulțumește cu plăceri mărunte, cu necazuri meschine, în timpul unei neînsemnate porțiuni de viață.

Când un om a atins vârful adevărului, devine capabil de a se bucura de propria sa comoară lăuntrică și a primi din lăuntru această fericire, care până acum o căuta în lucrurile din afară. Adevăr, Frumusețe, Putere, Înțelepciune, toate sunt atributele EU-lui Superior, — ale acestui EU divin care așteaptă să-l descopere. Căci el ne va dezvălui tot ce este în noi idealism, înțelegere și noblețe. Mai avem de învățat de la înțelesul adevărat al verbului *a fi*.

Coborâți în adâncurile miraculoasei noastre persoane, descoperim că suntem dintr-o viață imensă, a cărei esență este pacea neclintită, al că-

rui obiect nu este decât bunătatea, a cărui existență este veșnică.

Da, acolo este pentru orice om, patria adevărată.

Această stare „în afară de timp" în care ne descoperim pe noi înșine, a fost admirabil descrisă de Înțelepții hinduși ca *„Veșnicul Prezent"*.

„Cine își cunoaște propria sa natură, cunoaște Paradisul" declara Chinezul Moncius, ucenicul lui Confucius.

Pe când **EU**-l nostru personal suferă toate vicisitudinile sorții, EU-l spiritual al omului rămâne în toată grandoarea sa nealterat și netulburat. Este elementul de nedistrus, veșnicul și tăcutul martor, care într-o zi va reveni și i se va închina.

Este o lumină ce nici o putere nu ar putea-o stinge. Este nemuritorul spirit al omului, blând și iertător, neschimbat și frumos.

Suntem tot așa de aproape de Dumnezeu lăuntric, după cum vom fi mâine și totdeauna. Tot ce avem de făcut este de a ne convinge prin experimentare și prin experiență. Suflul veghează în secret asupra acestei mari comori. Să căutăm repausul în fundul ființei noastre, să-i descoperim bogățiile ce sunt închise în el.

EU-l superior este ființa adevărată, divinul locuitor al trupului, Martorul tăcut care șade în inima omului. În fiecare moment al existenței sale, omul trăiește în prezența acestui divin EU, dar valul ignoranței îl acoperă redându-l orb și nesimțitor. Această doctrină, — adevărat — este

una din cele mai grele de probat. Cum să-l faci pe omul muritor și încărcat de griji, să înțeleagă că EU-l său spiritual poate să existe alături de el, senin, sigur de el însuși, de neatins și fără nici o piedică ? Mi-e frică să nu pară absurdă această afirmație, oamenilor care tremură în fața nenorocirilor și se bucură de perspectivele bunurilor materiale. Cum aș putea îndrăzni să le declar că ei se hipnotizează singuri în disperare ca și în bucurie și cu toate acestea, paradoxal, ei rămân independenți și de una și de cealaltă. Oamenii „moderni" vor judeca această afirmație ca fiind ridicolă și teologii poate o vor arunca.

Această tulburătoare enigmă nu are decât un răspuns hotărâtor. o singură autoritate supremă la care trebuie să se refere, ea este autoritatea experienței personale, este realitatea directă a acestor lucruri care probează adevărul lor.

Cunoașterea EU-lui este baza primordiala și esențială, a întregii științe a adevărului. Prima noastră gândire predominantă este „EU-l nou" în înțeles de EU personal. Insistați până la sursa acestui gând și veți găsi pe ACELA. de unde a luat naștere. Veți găsi EU-l, Adevărul, Înțelepciunea — Dumnezeu !

Unii cititori îmi vor obiecta că acest sanctuar lăuntric este înconjurat de întuneric și calea care duce la el nu e practicabilă. Nu trebuie să ne lăsăm împiedicați de aceste temeri. În acest sanc-

tuar nu este aşa de greu de pătruns şi dacă, în zilele noastre se pare că foarte puţini l-au descoperit, este că nu şi-au dat osteneala să-l caute.

Adevărul este înscris în organismul omului, nu mai puţin sigur decât în cărţile inspirate. În vasta societate care formează universul, omul are mai bun loc decât crede el şi în minutele secrete ale repausului mintal, avertismente subtile îi sunt date, care-l fac să presimtă grandoarea natală a sufletului său.

Această înţelepciune este cea mai veche din lume. Oricât de sus se pot înălţa spiritele noastre, chiar înainte ca prima peniţă să fi atins hârtia, într-o epocă anterioară lui Buddha şi Coronat, acest unic şi simplu adevăr, că omul chiar trăind pe pământ se poate uni cu Dumnezeu, a fost făcut cunoscut aspiranţilor la viaţa spirituală.

Universalitatea experienţei în care am descris-o este autentica Mărturisire a realităţii sale. Literaţii tuturor ţărilor, filozofii şi religiile din toate timpurile certifică acest adevăr. Grecul Platon vorbeşte în scrierile sale ca şi americanul Emerson şi se găseşte în filozofia romanului Porphyro. El străluceşte în toate parabolele lui Isus şi luminează cuvintele lui Buddha.

În ochii clarvăzătorului adevărat, toate credinţele sunt egale, acei care profesează religia lui Boudha nu sunt mai puţin stimaţi decât acei care profesează religia lui Isus Christos.

Credinţa într-o idee unică şi înaltă uneşte toţi oamenii într-o singură religie. Se află un altoi de proastă calitate în spiritul care creează deosebirea

de secte. Pe deasupra vastului ocean al timpului, gândul întâlnește gândul într-o negreșită înțelegere.

Știu de exemplu că Sadi a avut, în timpurile vechi, un fel de a gândi cu al meu, prin urmare n-aș putea să găsesc diferența esențială între Sadi și mine. El nu e nici persan și nici antic. El nu este un străin în ochii mei. *„Prin identitatea gândirii sale cu a mea, el trăiește încă și astăzi"* spunea foarte just *Henry David Thoreau*.

Popoarele diferite, în țări diferite, au dat numiri diferite acestei experiențe secrete. Creștinii au numit-o „Unirea cu Dumnezeu", sfinții hinduși au numit-o „Unirea cu EU-l spiritual". Filozofii o descriu ca o scufundare la infinit, alții ca „descoperirea Adevărului". Eticheta are puțină importanță. Înțelepții nu se ceartă niciodată pentru aceasta, căci cuvintele nu fac decât să o identifice, dar nu pot descrie totalitatea unei astfel de experiențe.

Misticii evrei și hinduși, filozofii platonicieni și pitagoricieni, moraliștii chinezi și moraliștii creștini, toți vorbesc același limbaj și cu aceleași accente dacă știm să-i ascultăm bine. Ce importă diversitatea credințelor și numărul teologilor ? Dumnezeu a fost, este și nu poate fi decât Primul.

. Adevărul este lumina albă a spiritului care proiectează pe prisma umanității, se împarte în raze, în culori așa de variate ca și indivizii care o primesc. Astfel experiența descoperirii este aceeași în universul întreg. Ceea ce se deosebește este interpretarea ce i se dă.

Unii vor obiecta că lumea a putut citi o mulțime de povestiri necumpătate, de ale misticilor, declarând că s-au scufundat în EU-l lor, dând rapoartele cele mai diferite asupra celor ce au experimentat, contemplat, simțit și înțeles. Ajutorul dogmelor religioase și interpretările greșite ale experiențelor personale au produs în adevăr, această spraabundență de doctrine care se taxează în total de mistice. Aproape de imposibilitatea de a adopta o atitudine științifică cu privire la toată această chestiune, este responsabilă de întunecarea adevăratului obiect al meditației. „Cărări" diferite au fost descrise ca putând atinge acest obiect iar mulțimea spiritelor au confundat cărarea cu scopul. Meditația, Yoga, Misticism, etc., nu au decât un singur scop fundamental, orice ar putea spune misticii lor aderenți sau demonstratori, unui spirit preventiv. Scopul este de a procura întrucâtva un scurt circuit în curentul intelectual, pentru a face perceptibilă omului această realitate pe care gândirea o întunecă.

Cu alte cuvinte, practicile religioase înaintate, diferite metode de meditație, adorarea extatică a sfinților sunt mijloacele de a ajuta pe om să urce pe fluviul gândirii până la punctul când, în cele din urmă, cursul se oprește complet. Bineînțeles, mentalitatea sectarilor va protesta cu violență această posibilitate, dar negările lor nu vor fi decât refuzul de a primi faptele reale. Numai sufletele serioase și dotate pot pătrunde astfel de adevăruri. Numai ele, limpezind inteligența lor asupra acelor subiecte pot scăpa de brumele spirituale în care se

zbat o mai mare parte din savanţi şi cucernici. Nu mai ele ştiu că drumul religios particular, pe care cineva îndrumă, are mai puţină importanţă pentru înaintarea sa spirituală, decât mijloacele mecanice de control ale spiritului, pe care le practică inconştient. Numai ele înţeleg că absenţa oricărei dogme, în afară de credinţele religioase personale, nu împiedică pe om de a avansa la fel ca şi fratele său cel mai credincios.

Experienţa numită „*Nirvana*" ce o fac yoghinii indieni foarte avansaţi, corespunde aproape cu aceea pe care o fac misticii creştini care au viziunea lui Dumnezeu. Dacă unii sau alţii citează şi descriu aceste stări sublime şi le marchează cu doctrina teologică particulară rasei sau ţării lor, trebuie atribuite aceste adăugiri cauzei lor adevărate, prejudecăţilor lor personale şi tendinţelor mintale ale vizionarului şi nu iluminării însăşi.

Iluminarea are diverse trepte şi este aceeaşi putere pentru toţi. Fiecare mistic descoperă aceeaşi comoară ascunsă, dar descrierea pe care o face, cu regret poate să difere de aceea a altor mistici, pentru că şi reacţiile lor intelectuale şi emotive sunt altele.

Iluminarea însăşi are mai multe trepte : ori, pe treapta cea mai înaltă, toţi clarvăzătorii trec prin aceeaşi experienţă şi sunt de acord în privinţa însemnătăţii sale. Dar aceştia sunt rarii aleşi, fericiţii muritori printre oameni.

Scurte licăriri a acestor lucruri şi experienţe de natură mistică s-au produs în toate secolele şi în toate părţile, dar e mult mai rar să întâlneşti o

interpretare inteligentă. Se vor căuta drept explicaţie noţiunile cele mai copilăreşti ale fiecărei credinţe şi ceea ce denotă că Universul şi Infinitul se găsesc coborâte la un oarecare simbol local.

Epoca noastră cere o explicaţie a acestor lucruri, totodată raţională şi spirituală şi nu o interpretare pe jumătate religioasă, jumătate materialistă, lipsită de orice bază ştiinţifică. Numeroşi vizionari au citat experienţe de ordin psihic şi spiritual perfect autentice şi cu toate acestea ei se deosebeau foarte mult în concluziile lor. Pentru ce? Pentru că, în credinţele de unde pleacă experienţele trecute, care influenţaseră personalitatea lor, toţi aceşti factori au lucrat asupra interpretării lor respective. Deci, chiar când experienţa lăuntrică este absolut incontestabilă, interpretarea poate să fie greşită.

Greşim când vrem să închidem această divină descoperire în bariere omeneşti. În toate epocile, cercetătorii sinceri, dar cu puţină experienţă şi cu spirit mărginit s-au străduit să împrejmuiască vastul ocean al cunoaşterii Adevărului în limitele strâmte ale unei doctrine sau ale unei confesiuni. Aceasta nu este posibil şi când propria lor experienţă se adânceşte ei sfârşesc prin a-şi da seama; dar dezaprobarea bisericilor ortodoxe sau greutatea de a explica mulţimii un adevăr aşa de subtil, îi constrâng la tăcere.

Doctrinele sunt lucruri care se nasc şi trec; cultele ce creează şi cu timpul dispar, sectele ocupă un timp scena lumii, apoi se duc şi peste tot înţelep-

ciunea antică, dezgolită de orice ornament de expresie aparentă, rămâne totdeauna aceeași și nealterabilă. Ea este independentă de toate — vezi Thorescu născut printre americani și Sankara născut printre hinduși. Ea este independentă de epoci — vezi Robindranath Tagore din zilele noastre și maestrul Eckhardt de acum mai mult de șase sute ani. Ea este independentă de climă. Tibetanii înfășurați în blănuri, ajung la același adevăr ca și Plotin, care trăia în Egiptul arzător. Aceeași experiență intimă însuflețește frumoasele poeme personale ale lui Delaluddin Ruine ca și versurile impresionante ale lui Francais Thonnson. Inspirațiile Romei primitive ca și acele care se exprimă în China antică urmează o linie paralelă. Între toate aceste elemente care diverg, omogenitatea este izbitoare : gândurile sunt identice, dar haina care le îmbracă este, forțat, supusă gustului personal și obiceiurilor rasiale.

Cuvintele simple și admirabile ale lui Isus sunt pline de conținutul esențial al adevărului. Studiați-le în adâncime, veți vedea că ele corespund în întregime discursurilor și scrierilor altor ființe care au cunoscut și ele unirea cu EU-l divin. Toți maeștri profundei realizări spirituale se exprimă în același limbaj, numai profesioniștii teologi și influențabila turmă de credincioși gândesc altfel.

Vă închipuiți că Dumnezeu nu s-a manifestat oamenilor decât în timpuri foarte îndepărtate, când Christ emoționa o obscură provincie a imperiului roman, sau în timpul când Buddha parcurgea India cu castronașul cerșetorului. Dacă Dumnezeu nu

s-ar putea manifesta și astăzi, atunci puterea lui s-ar fi micșorat strașnic și Absolutul ar fi devenit subit micșorat la talia de Finit.

Nu e mai frumos să crezi că el e gata să se dezvăluie tuturor acelora care vor să împlinească condițiile cerute pentru a obține această revelație ? Dumnezeu a vorbit omului în trecut, el poate să-i vorbească încă și astăzi.

Cine ar putea să definească farmecul în care prin singurul lui cuvânt — Christ și Buddha — țineau pe toți ascultătorii lor. Gestul oratoric nu l-ar putea explica, geniul intelectual și mai puțin. Trebuie ceva mai mult pentru a explica faptul că numai privirea lor era de ajuns pentru a mișca inimile de piatră pe care nici un discurs, oricât de elocvent, nu l-ar fi putut mișca : trebuie să fi fost o oarecare putere misterioasă de temut și divină totodată.

Timp de secole, savanții cu știință vastă au cercetat cu multă perspicacitate asupra istoriei lui Isus. Ei au cercetat amănunțit fiecare extras de informație privitoare la el, fiecare sursă, fiecare document care ar fi putut face ceva mai clară imaginea misteriosului Galilean. Acum aproape două mii de ani, după moartea „evreului inspirat" rămâne mereu o figură enigmatică și depărtată. Biografia sa, în parte este imaginară ; personalitatea sa a fost descrisă sub mii de culori contradictorii. Secte antagoniste s-au servit de învățămintele lui pentru a sprijini doctrinele lor care nu se împacă. În adevăr, cu toate că lumea nu scrie fără venerație numele acestei ființe extraordinare, cu toate că

acest nume domină de foarte sus orice alt nume existent pe cerul Occidentului, rămâne totuşi un mister.

Singura inteligenţă a unui om nu va dezlega niciodată acest mister. Ieşit din Infinitul divin, Christ cobori spre triburile omeneşti, le dădu mesajul lor sacru, — şi dispăru. Acestea au fost faptele exterioare.

Ori, acest Christ, coborât dintr-o planetă exterioară, care era adevărata sa locuinţă şi care este infinit mai avansată decât a noastră în ceea ce priveşte dezvoltarea conştiinţei spirituale, venise pentru a binecuvânta şi pentru a servi oamenii prin prezenţa sa. Această coborâre a fost o adevărată Cruce, dureroasă ca Răstignirea. Dar, acei care-l caută sincer, pot încă să-l găsească, — în fundul inimii lor.

Căci Divinitatea nu a fost îngropată în mormânt odată cu Isus. Vocile sfinte nu ne-au vorbit ele de atunci ? Studiind istoria acestor două mii de ani nu putem noi găsi numele câtorva fiinţe a căror aspect şi prezenţă să mărturisească că ei au atins înaltele altitudini spirituale ? Şi viaţa adâncă nu ne adresează ea astăzi ca şi ieri sublima sa chemare ?

Pentru ce am ascunde adevăruri simple sub un jargon obscur ? Pentru ce am acoperi cu o mantie pretenţioasă figura frumoasă a Adevărului ?

Ființe ca Isus și Buddha nu se feresc să expună gândirea lor în fraze limpezi și precise și nici de a întrebuința cuvinte foarte obișnuite. Gândirea cea mai adâncă poate să fie redată cu simplitate ; nu e deloc nevoie de a le învălui cu prozele Misterului populației cimeriene. (Poporul cimerienilor locuia pe marginile Mării Negre de atunci, Pont-Euxin și în secolul al VII-lea, invadă Lidya — nota traducătorului).

Sunt cu toate acestea oameni care pentru a se distra, întrebuințează un vocabular și o frazeologie care ridică o barieră între adevăr și înțelegerea lor.

Rugul, spânzurătoarea și crucificarea așteptau odinioară pionierii spiritualității care îndrăzneau să susțină idei contrare doctrinei catolice și de aici se născu jargonul făcut dintr-o ermetică și obscură terminologie printre acești anahoreți ai credinței. Dar, în secolul al XX-lea nimic nu justifică întrebuințarea ciudatului jargon din Evul Mediu, care este încă întrebuințat în unele centre. Adevărurile sublime pot fi dezvăluite în prezent fără a se teme de frânghie, supliciu sau roată. Pentru ce, deci, să se descurajeze simpli cercetători ai adevărului printr-o îngrămădire de mistere complicate.

În timpurile mai vechi „pelerinajul lăuntric" al omului dotat cercetării spirituale era descris, în cărți speciale, într-un limbaj poetic, simbolic și alegoric. Acest limbaj era familiar intuitivilor, apți să deosebească ceva pe care omul mai puțin luminat din punct de vedere spiritual nu ar fi putut descurca.

În era noastră actuală, a venit ceasul de a vorbi mai deschis și mai simplu despre aceste chestiuni. Trăim o vârstă intelectuală și științifică, atunci când o serie de noțiuni trebuie prezentate astfel ca ele să facă apel la inteligența logică a maselor. Oricare altă prezentare ar avea drept efect ca aceste învățăminte să fie privite drept poezie sau ca noțiuni accesorii, bune de luat în seamă în momente fără ocupație.

Predominarea elementului științific și vulgarizarea cunoștințelor au dezvoltat inteligența omului. De aceea exprimarea modernă a adevărului trebuie să facă apel astăzi atât la spirit cât și la inima sa. În zilele noastre, nici un mesaj spiritual nu poate să nu cunoască cerințele creierului, fără ca, totuși, acesta să ia câteodată o putere despotică.

Acei dintre noi, care au făcut experiența personală a surprinzătoarelor posibilități care le conține meditația, trebuie să fie gata de a întâlni îndoielnici pe propriul lor teren, a elibera spiritul acelui care este încă prizonier al acestei concepții primitive că omul nu este decât un corp făcut din materie și că lumea nu e nimic mai mult decât un nămol original. Nu este destul să-i spui că steaua noastră a lucit ceva mai viu în ziua nașterii noastre. Trebuie să-i arătăm încă, cum el poate aprinde prin el însuși o lumină mai mare. Dacă el continuă să închidă ochii asupra posibilităților pe care viața le oferă câteodată omului, nu va avea cel puțin scuza obscurității spirituale, în care este prizonier.

Bineînțeles, istoricește vorbind, sunt foarte puține idei cu totul noi. În ceea ce înfățișăm, sinteze

şi justa proporţie ale acestor idei, singurele vor părea destul de noi. Dar orice lucru, care n-a fost încercat, este nou şi aceste lucruri sunt departe de a fi fost experimentate de lume în general.

Inteligenţa modernă, care este foarte atentă, cere şi trebuie să obţină o mai bună prezentare a aspiraţiilor religio-moral-sentimentale.

Trebuie să ne mai amintim că „maeştrii" care au apărut în trecut aveau de a face cu popoare de o mentalitate cu totul diferită de a noastră şi veneau într-un timp când problemele economice ale unei civilizaţii industrializate nu erau încă aşa de grave pentru a influenţa pe toţi ceilalţi. Ei veneau printre popoarele orientale care sunt de natură mai senzitivă decât ale noastre, unde spiritele sunt mai puţin sceptice şi mai puţin epitete ale căror misiuni sunt mai instinctiv îndreptate către cucernicie. Este limpede că, clarvăzătorii epocii noastre, cei din Occident în special, trebuie să facă abstracţie de formulele din trecut şi să-şi dea seama de nevoile prezentului.

Ei vor căuta o exprimare a adevărului care să fie potrivită timpurilor actuale. Deja această reînnoire ia forme — incomplete încă, — în mişcările diverselor culte. Făcând cunoscut examenul spiritual, de sine însuşi, trebuie ridicată valoarea şi puterea sa preţioasă tuturor acelora care sunt închişi în veşnica agitaţie a vieţii prezente şi va trebui subliniată aplicarea practică, care poate fi făcută cu principiul său fundamental : *EU-l real al omului este divin.*

CAPITOLUL IX

CALEA FRUMUSEȚII DIVINE

Unele temperamente vor crede că le este aproape imposibil de a intra pe această cale introductivă de autoanaliză. Din nenorocire și foarte natural, spiritul lor este astfel făcut că nu le permite să se concentreze asupra unui subiect de acest gen. Ce trebuie să facă ?

Soluția acestei greutăți, pentru studentul care nu poate avea un „maestru" particular, ar fi să se lase în voia impresiilor unor opere de artă inspirată sau să cultive unele stări de exaltare sufletească ce provoacă în el splendoarea Naturii și apoi să mărească și să întindă sentimentele de venerație ce-i inundă sufletul sub influența unor astfel de agenți exteriori.

Pictura unui artist, poemul unei ființe simțitoare din punct de vedere al vieții spirituale, cântecul din vioară al unui geniu de talia lui Kreisler, o plimbare toamna prin pădurea desfrunzită, privirea caprifoiului sub razele soarelui de iunie, ve-

derea unei biserici vechi mângâiate de razele unui apus de soare, toate acestea sunt susceptibile de a deştepta în el sentimente nobile de o calitate cu totul diferită de acele pe care activităţile obişnuite ale vieţii le provoacă. În aceste momente pe care le reamintim mult mai târziu este o putere spirituală. Bine întrebuinţate, ele pot deveni treptele scării lui Iacob, care duc de la pământ la cer.

Am scris undeva, altădată, că în zilele noastre, artistul inspirat se substituie în parte preotului când devine instrumentul acestui aspect al puterii divine pe care frumuseţea nu-l dezvăluie.

Artistul, scriitorul, muzicantul se încarnează el însuşi în opera sa şi dacă în unele momente l-au vizitat înaltele inspiraţiuni, dacă a încercat să facă să răsune o notă spirituală în arta timpului său, dacă s-a aşezat la picioarele frumuseţii divine, ale adevăratei înţelepciuni, atunci în măsura în care veţi resimţi această influenţă, veţi simţi împreună cu el aceste aspiraţiuni.

În viaţa oricărui om, sunt momente când, sub efectul unei opere de artă sau a splendorii naturii, îşi simte sufletul invadat de o senzaţie de sentimente neexplicabile sau de un mare val de fericire care îl inundă cu totul. Cum să se explice aceste momente exotice ?

Aceste momente sunt acelea în care omul — fără de altfel să-şi dea seama — stă pe pragul locuinţei spirituale. În prezenţa unuia din purile spectacole ale naturii, el îşi reaminteşte inconştient de patria sa spirituală, care este numai grandoare şi frumuseţe. Îi plac norii uşori ai cerului şi apu-

surile aurite ale soarelui, locurile potolite și priveliștile liniștite ale pădurii, pentru că ele deșteaptă în străfundul său această amintire a originii sale spirituale. Această grandoare este aceea la care va trebui și tu să ajungi în domeniul lăuntric. Astfel este limbajul ce-l ține Frumusețea vorbind prin aceste voci ale naturii.

Ascultând câteodată o muzică de inspirație profundă, ariile nobile de Bach sau primele accente ale unui Mozart de pildă, sau contemplând o priveliște de munte, primești avertismentul că există o viață mai înaltă. Muzica fiind arta cea mai directă, este și cel mai sigur medium de expresie spirituală. Dar, vai ! Omul nu recunoaște natura augustă a impresiilor ce-l vizitează și gândirile înalte fug. Dacă ar avea prilejul și dorința de a întreține aceste gânduri nobile, care abundă în el, după un moment de surpriză și emoție religioasă, omul va parveni puțin câte puțin în iluminare.

Căci marea artă nu este decât un simbol care-l duce la altarul de aur unde arde flacăra. Toate inspirațiunile care se exprimă nu sunt decât valuri transparente care învelesc forma goală a adevărului. Acei care caută să-și umple spiritul de marele seceriș al Frumuseții și Înțelepciunii răspândite în scrierile acestei lumi, sunt conduși de un instinct care vine de departe. Pe când ochii lor sunt fixați pe paginile unde strălucește frumusețea literară sau scânteiază aurul gândurilor spirituale, un simț misterios îi avertizează de adevărul celor ce citesc.

Când vă apropiați de locuința unui scriitor sau a unui compozitor muzical în adevăr inspirat, când

pătrundeți la locul unde lucrează, vi se pare că vedeți mai mult decât o odaie — un adevărat atelier de alchimist. Nu este el macul singuratic care din înălțimea Olimpului contemplă — depărtat de oameni — panorama vieții ? Condeiul său este altceva decât bagheta Taumaturgului care evocă în fața ochilor profani o lume secretă de o splendoare neașteptată : manuscrisele acoperind masa, papirusurile misterioase al căror miros parfumează cuvintele sacre ale legăturilor cu un regat superior. Când luând condeiul, se servește de o baghetă magică și-l mișcă în atmosfera din jurul nostru, schimbând noaptea întunecoasă care ne învăluie într-o auroră ce se ivește, el devine, fie și pentru un moment, un fermecător tot atât de puternic ca și cei de altădată. Prin anumite ondulații ale baghetei lor, magicienii căutau să-i facă pe oameni să vadă ce ei voiau să vadă. Ei atingeau o sământă și ea devenea pom sau ei înșiși se înveleau cu o mantie care-i făceau nevăzuți. În zilele noastre s-au înlăturat efectele unei astfel de metode cam teatrale și se caută spiritul omului printr-un farmec mai subtil, ieșit dintr-un lucru tot atât de puțin misterios ca și condeiul.

Am citit lucrări care au umplut spiritul meu de viziuni aurite și de o putere așa de stranie că-mi pierdeam sentimentul existenței și credeam că mă scufund în infinit, plin de vise. Și cine nu a citit cărțile unde intensa viziune a scriitorului exalta spiritul său în așa fel că evoca în fața privirii sale fermecate o întreagă civilizație antică, azi dispărută !

Studentul pe care-l răscolește marea literatură, ar trebui ca înainte de toate să-și aleagă o lucrare sau câteva pasaje dintr-o lucrare, care-l atrage în special, care-i dă un suflu de inspirație, care negreșit exersează asupra lui o exaltare și i se impune aproape cu forța unui mesaj trimis din regiuni superioare. Dacă îi place poezia și dacă are o influență asupra sa, el își va găsi inspirație înr-unul din impresionantele poeme ale lui Franc Thompson, într-un sonet de Shelley sau o bucată lirică de Keats sau încă în strofele luminoase ale prietenului meu așa de dotat, irlandezul G. W. Russel.

Dacă preferă proza, va avea la îndemână delicioasele schițe ale acestor scriitori care aprind în noi scânteia creatoare și înflăcărează inspirația omului. Încercările lui Emerson, de pildă. **Încrederea în tine însuți,** conține cel puțin o sută de cugetări demne de a fi citate. El este unul din cei mai originali și mai pătrunzători ai epocii moderne.

Puternicele cugetări cad din condeiul său ca fructele de aur. Petreceți un ceas cu el și vă veți simți în tovărășia unui mare spirit. Urcați în empireul său și veți trăi într-o atmosferă ce amintește Upenichadele, Tripitaka, Noul Testament și operele *lui Platon. Din primul moment veți respira adevă*rul. El nu exclude niciodată un raționament : privește fiecare idee în față ; îi trebuie tot adevărul și nimic mai mult. Aceste pagini de o arhitectură paladiană sunt de la un capăt la altul inspiratoare.

Dacă studentul se simte atras către vechile texte sfinte, vom găsi izvoare de un ajutor profund în sublimele cuvinte ale lui Christ, în luminoasele

dialoguri ale lui Buddha și în traducerile din Bhagavad, Gita sau Cântări către Domnul.

Să aleagă un pasaj din aceste texte sau un fragment din alte opere vechi sau moderne și să le rumege mintal conținutul, căutând respectuos să extragă însemnătatea adâncă și încercând, întrucâtva, de a intra în ritmul spiritual și în valul mintal de unde s-a născut. Să facă aceasta cât se poate de încet, într-o absorbire completă, punând toată inima și toată gândirea asupra acestui text ales și făcând să vibreze cuvintele în sufletul său.

Nu citiți numai cuvintele, pătrundeți gândirea ce le acoperă.

Concentrați-vă citind, înaintați încet lăsând fiecare cuvânt să se adâncească în conștiința voastră. În același timp faceți să intre înțelesul în spiritul vostru. Repetați mintal fiecare din aceste cuvinte în așa fel ca și cum ați deveni autorul, creatorul lor — pentru a spune astfel — ca și cum ați construi voi înșivă frazele și ați forma paragrafele. Aceasta este citirea creatoare și constructivă care aduce grăunțe la moara spiritului și procură un aliment creierului vostru. O citire făcută astfel se gravează literalmente în gândire. Ați pus propriul vostru suflet la lucru, făcându-l să gândească în direcția și pe urmele autorului.

Lucrul esențial este de a se concentra asupra unei idei abstracte oarecare, o frază, un vers, pe care studentul să-l trăiască puternic în el însuși și care deșteaptă un ecou adânc în odăile sufletului său. Să aleagă pasaje care influențează o acțiune asupra lui, chiar dacă alții nu văd în ele decât cu-

vînte obişnuite. El trebuie să simtă în acele linii prezenţa elementului de inspiraţie şi acesta cu totul în afară de valoarea literară a acestei bucăţi sau a acestui poem.

În astfel de cărţi, sunt unele pasaje care domină ca nişte nopţi. Sunt acelea în care autorul a pus mai multă înţelepciune decât bănuia el însuşi şi aş spune că au fost scrise sub inspiraţia EU-lui său spiritual.

Aceste momente de încântare şi de farmec, când te simţi cufundat într-o stare de suflet provenită dintr-un calm exaltat şi de emoţie minunată, graţie citirii unei opere care subjugă şi care este spiritul devenit verb, aceste ceasuri trebuie însemnate şi reţinute în minutele lor cele mai mici. Nu risipiţi aceste nobile impresii ci păstraţi-le ca pe o comoară din cele mai preţioase. Nu vă grăbiţi de a trece la o altă impresie. Menţineţi-vă atenţia în această atmosferă. Acum este minutul cel mai frumos şi cel mai senin, când puteţi pune cartea de o parte, deoarece ea şi-a făcut datoria. Faceţi în linişte o pauză ; pregătiţi-vă să treceţi prin uşa aşa de frumoasă a simbolului, în lumea înstelată de dincolo. Dar dacă această uşă vă este încă închisă şi dacă deschizătura ei e prea subtilă pentru viziunea voastră, nu disperaţi, faceţi în voi repausul şi rugaţi-vă. Poate paznicul ascuns al Pragului se va arăta şi simplu, cu cheia sa, vă va deschide această uşă învăluită în umbră.

În acest moment misterios începeţi să practicaţi exerciţiul respiraţiei lente, apoi urmaţi instrucţiunile pe care vi le va da.

Studentul poate deci să pătrundă în elementul spiritual prin cărări diferite. El trebuie să aleagă mijlocul care are mai multă influență asupra lui.

Prin urmare nu trebuie numaidecât să se servească de o carte, scopul nostru nu e decât de a evoca în el o stare înaltă de suflet, de eliberarea spiritului său de orice afacere personală, de a-l abstrage din cursul obișnuit al evenimentelor pământești. Poate să obțină același rezultat ascultând muzica compusă de un geniu puternic. Unul va reuși să creeze această stare lăuntrică, prin ajutorul unei cărți, altul prin al muzicii, etc. Lucrul esențial este de a scoate această exaltare lăuntrică prin modul ce l-am descris ceva mai sus.

CAPITOLUL X

EVANGHELIA ACŢIUNII „INSPIRATE"

Mă va întreba cineva : „Putem aplica toate aceste idei, aşa de puţin obişnuite nevoilor generale ale momentului ?" Vă veţi spune că nu putem totuşi părăsi marile noastre oraşe şi să ne dedăm în singurătate la contemplare ; trebuie să nu plătim tributul nostru lui Atmete şi astfel picioarele ne sunt înlănţuite pe viaţă. Şi veţi conchide : lumea care este aspră şi greu de înţeles, nu are ce face cu doctrinele voastre zadarnice şi goale. Nu putem trăi în nori. Filozofia D-tale poate este excelentă pentru cei ce stau liniştiţi la gura sobei, dar cum ar putea ea să ajute pe acei care suferă şi luptă în mijlocul unei societăţi realiste ?

Aceste chestiuni trădează o oarecare neînţelegere a ceea ce constituie adevărata spiritualitate şi înainte de a răspunde voi pune eu însumi o altă întrebare :

„Vi s-a întâmpat să fiţi prinşi într-unul din aceste vârtejuri violente ale tropicelor, când vântul se mişcă cu o iuţeală îngrozitoare ?"

Lucru curios, veţi observa că, chiar în mijlocul vârtejului se află un punct perfect nemişcat. La fel, omul care se cunoaşte pe sine însuşi şi ajuns la un echilibru mintal rămâne netulburat în mijlocul activităţii înfrigurate a acestei lumi, oricare ar fi vârtejurile pe care viaţa le dezlănţuie în jurul lui, oricare ar fi munca, ce-l copleşeşte, oricare ar fi gândurile care preocupă inteligenţa sa, fiinţa sa intimă se bucură de un repaus liniştit şi complex.

Adevărurile spirituale sunt de obicei privite cu prerogativele fiinţelor speculative pierdute în visuri pioase sau filozofice. Că ele pot fi la îndemâna oamenilor de afaceri activi, este o noţiune care pare — la prima vedere — ca impracticabilă, dar istoria a dat de multe ori dovezi.

Este posibil de a întovărăşi înţelepciunea acestei lumi cu înţelepciunea lucrurilor divine ? De ce nu ?

De ce, de pildă, cercetătorul spiritual să nu poată fi dublat de un om de afaceri ? Cunosc un om care are o uzină de produse chimice intr-un oraş de provincie englez şi care a făcut această încercare. Toată organizarea fabricii sale, toate instrumentele laboratorului său, materialul său de birou, metodele sale de propagandă şi produsele sale manufacturate sunt din cele mai bune şi moderne. El tratează pe lucrătorii săi numeroşi după principiile regulei de aur. Nu este nimic — în limitele raţionabile —să nu facă pentru ei, şi în consecinţă nu e nimic raţionabil ca ei să nu facă pentru el. În

fiecare seară înainte de culcare, după oboseala și atmosfera plină de praf a uzinei — singurul moment de care el dispune — se retrage într-un colț liniștit al casei sale și consacră o liniște de o jumătate de ceas, repausului mintal. El extrage prin aceasta o parte admirabilă și o putere de întărire care-i inspiră toate activitățile pentru a doua zi și îi dă o secretă libertate de spirit în fața mecanizării vieții moderne. El a făcut din această practică regulată cu totul ceva remarcabil în viața sa activă și-i asigură în mijlocul ogorului și distracțiilor existenței actuale, un perfect echilibru lăuntric. Înțelepciunea și forța superioară pe care o extrage din acest centru divin care este EU-l, le aplică cu folos întreprinderii sale.

Industriașul care obiectează că el n-are nici timp, nici gânduri de dat intereselor spirituale, deoarece interesele materiale îl absorb cu totul, se află într-o tristă situație. De fapt, care este cea mai importantă afacere a omului ? E foarte legitim de a ține socoteală de nevoile materiale ale omului, dar nu este drept de a se ocupa numai de aceasta.

Foarte mulți dintre occidentali sunt absorbiți de afacerile lor în așa măsură că niciodată nu se mai gândesc că există deasupra noastră un soare spiritual. Din zori și până în noapte mii de preocupări le analizează creierul : vine noaptea și le rămâne să evalueze secerișul a ceea ce ei au semănat. In câmpul mare roditor al vieții și al gândirii — ce le mai rămâne din toate preocupările lor ? Atunci chiar când sănătatea lor este amenințată și doctorul îi trimite să se odihnească o bună bucată

de timp, neputând lua afacerile cu ei — sclavia lor este astfel că ei sunt forțați să le ia în spiritul lor.

Afacerile sunt căruțașul care-i biciuiește, ei nu sunt decât animalul care duce povara.

E tristă ziua, dar o zi trebuincioasă în viața omului, aceea când el descoperă că, cu toate sforțările lui, nu-i mai rămâne în mână decât o mică grămăjoară de frunze uscate. În acel moment va începe poate să înțeleagă că o adevărată spiritualitate nu este nici o speculație greu de înțeles, nici o știință abstractă, că este un fel de a trăi, o consecință mai adâncă a universului. E poate dureros de a ajunge la o astfel de extremitate, dar este preludiul unei fericiri mai demne de acest nume.

Pentru astfel de oameni partea practică a vieții nu mai este destinată să ne servească, ci să exercite asupra noastră tirania că lucrurile sunt pe șea și călăresc umanitatea, spune undeva Emerson și pentru asemenea mentalități este foarte adevărat. Conștiința lor intimă, care ar putea să se libereze în fiecare zi un moment pentru a câștiga această bogăție a păcii spirituale, este condamnată prin mecanismul pe care l-au clădit în jurul lor, să se miște neîncetat între lucruri meschine și frivole.

Omul așa de îngrijorat de a-și perfecționa mașinile uită să se perfecționeze pe el însuși.

A despărți viața activă de elementul spiritual este a o pune în pericol. EU-l activ trebuie să se hrănească din izvoarele memoriale ale EU-lui pro-

fund. Trebuia stabilită o balanţă dreaptă între activitate şi contemplare. Inteligenţa critică trebuie să întâlnească intuiţia vizionară în prietenă şi nu în duşmană, capacităţile comerciale trebuie să colaboreze cu invenţia spirituală. Adâncul egoismului nostru trebuie combătut printr-un altruism şi mai adânc încă în acest fel. Fiecare din noi va deveni, sub aparenţele vieţii sale zilnice de suprafaţă, reprezentantul unei idei mai adânci.

Trebuie ca vieţile noastre să găsească secretul adevăratului drum de mijloc. Să rămânem zilnic, un moment, în repaus mintal, fără a pierde nimic prin aceasta din activitatea noastră obişnuită. Oricât de diferit şi oricât de incompatibil ni s-ar părea elementul mistic şi elementul pământesc al naturii noastre, trebuie să coexiste într-un just echilibru. Oricine va urca pe *cărarea secretă*, pe care am descris-o aici, va găsi fără greutate această balanţă care se va stabili în el în mod spontan.

Călugărul care face din meditaţia sa o obsesie, este liber să o facă, dar acel care trebuie să trăiască şi să lucreze de-a lungul secolului, se vede obligat să caute acest echilibru. Lumina găsită prin practica repausului mintal, va pătrunde atunci prin toate porţiunile noastre, când liber ne vom amesteca din nou în mulţime.

Acţiunea inspirată poate, tot aşa de bine, ca şi renunţarea la viaţa laică şi retragerea în locuri monastice, să constituie un exerciţiu practic, care conduce la spiritualitate. Nu toţi oamenii spiri-

tualizați poartă numaidecât îmbrăcămintea călugărului : unii poartă pantaloni simpli de pânză.

Timpurile se schimbă și cu ele și oamenii. Viața retrasă care satisfăcea altădată orientalul sătul de viață pământească nu ajunge să umple aspirațiile occidentalului de azi. Căci acesta nu se poate lipsi de a simți spiritul întreprinzător care înflorește în jurul lui, pe teren material. Dacă este un om cu inteligența trează, îi va recunoaște forțat valoarea și va exprima cum ar fi posibil să-l asocieze scopului mai înalt pe care sufletul său l-a găsit. Nu e nevoie numaidecât de a pierde din vedere partea practică a vieții, chiar când el este angajat în interesele mistice ale Adevărului.

În general, când un om urmează calea spirituală, este privit ca o ființă pioasă și pașnică, dar lipsit de orice folosință în cadrul vieții pozitive, lipsit de simț comun și de facultăți de raționament.

Ca să se poată asocia unei idei sau alteia cu o logică riguroasă, să-și facă un loc în „executivul" unei uriașe întreprinderi moderne sau încă să ia comanda unui batalion întreg în timp de război, este o noțiune care provoacă râsul, cu toate că din parte-mi am cunoscut oameni de acest fel, care au făcut toate aceste lucrări. Sunt priviți ca oameni buni, dar slabi și lipsiți de inteligență.

„Pentru că ești un adorator al lui Dumnezeu, urmează că trebuie să fii un prost ? Îți închipui că un negustor deschide o dugheană pentru a practica religia ? Pentru ce nu ai cercetat această oală înainte de a o cumpăra ? Astfel exclamă

Rama Krishna, care a fost unul din cei mai mari sfinţi hinduşi din secolul al XIX-lea, adresându-se unuia din tinerii săi *chaln* care ducându-se să cumpere o oală aduse una care curgea.

Omul care se devotează unei vieţi superioare nu e nevoie să fie un scopit şi lipsit de orice talent omenesc. Chiar aşa umil şi iubitor ca Sf. Francisc d'Assiac, poate fi tot aşa de inteligent ca Bernard Show şi tot aşa de eroic ca Wilhem Tell şi tot aşa de genial ca Galileo. Este fals de a-şi închipui că dacă capătă inteligenţa prin intuiţie directă, dintr-un izvor adânc, pentru aceasta el trebuie să piardă facultatea de a gândi logic, de a conduce oameni sau afaceri şi a-şi menţine locul în lumea activă. Toate aceste calităţi el le păstrează, dar ele nu vor mai putea de acum înainte să-l acapareze în întregime.

A da vieţii sale zilnice inspiraţia unei forţe ieşită din credinţă în diviziunea lăuntrică, este desigur a deveni un lucrător mai bun şi nu mai rău. Căci îşi asigură astfel ajutorul unei puteri nesfârşite şi a unei înţelepciuni mai mari în acţiunea sa.

Într-un discurs pronunţat curând de Sir J. A. Thompson, preşedintele Asociaţiei Britanice, raporta că soluţiile problemelor ştiinţifice foarte încurcate nu-i veneau decât după ce el alunga aceste probleme din spiritul său, lăsând ca acesta să se odihnească câtva timp.

Puţini oameni ştiu că decedatul lor Levexhulac, fondatorul unei întreprinderi industriale, care în genul său era cea mai mare din lumea întreagă,

putea după dorință, nu importă unde și când, să oprească în el o completă destindere și să cadă într-o stare de senină reverie. În mijlocul îndatoririlor celor mai presante el făcea adesea apel la această putere binefăcătoare.

Acei care cred că meditația bine condusă, după metoda prescrisă, în cele din urmă nu e decât o formă de idealism continental sau o visare abstractă, comit o mare greșeală. O meditație de acest gen liberează treptat în om o forță de suflet, de care mai inainte nu era conștient și care devine cu timpul principala inspirare a *activității sale*. Tocmai pentru că ea este elementul cel mai încet al ființei sale, este aceea care lucrează mai mult.

Acesta este un adevăr sigur și oameni ca Oliver Cromwel, Abraham Lincoln și împăratul Marc Aureliu în Occident, sau ca principele Schivaji, împăratul Akbar și regele Asoka în Orient au crezut în această forță, au lucrat după inspirațiile sale și au triumfat.

Omul se mișcă de dimineața până seara pe o scenă a cărei pânză din fund este țesută din activități și interese de un ordin pur material. Fără îndoială în acestea el lucrează natural. Lumea punându-i piedici continue, el trebuie să caute a ieși cât mai bine posibil. Dar aceea ce el nu cunoaște, este că desprinzându-se de aceste griji câte

un scurt moment, în fiecare zi — moment când interesul său pentru aceste activități ar fi complet suprimat — ar putea obține o înaltă protecție și s-ar simți condus în tot ce întreprinde.

Dacă lumea se consacră acestor neîncetate ocupații, este pentru că ea nu cunoaște ceva mai bun. Omul „inspirat" și el lucrează în mijlocul mașinăriilor zgomotoase, dar cel puțin el știe cum merg aceste roți, căci el a găsit centrul unde totul este liniștit, unde totul este forță, unde totul este înțelepciune și, pentru el, printr-o lege naturală, roata activității nu face decât să urmeze centrul.

Activitățile noastre practice ne surprind într-o abstractă rețea ; avem nevoie să ne eliberăm, fără totuși să distrugem avantajele acestei folositoare rețele.

Nu e nici necesar, nici rațional, pentru cel care aspiră la viața spirituală, de a trăi cu capul în nori. Pus pe o sferă pământească, el n-ar ști să dea o mai bună exprimare principiilor care sunt ale sale, decât aplicându-le acestei existențe pământești. Să ridice ochii către cer și să capete clarviziunea în ceea ce este conștiința spirituală, dar apoi să-i întoarcă înspre pământ și să aplice această cunoștință, prin felul cum va trata toate afacerile sale din această lume.

Trebuie să se forțeze de a menține echilibrul între forțele spirituale și materiale. Trebuie să ajungă să realizeze o viață necântărită : viața spiritului, căutată și găsită în fiecare zi alimentând

activitatea sa personală, adăugându-i înțelepciunea și forța pentru fiecare din incursiunile sale în afacerile pământești.

Dacă el a practicat regulat meditațiile, prescrise în paginile precedente, dacă a încercat mereu de a-și concentra gândirile pentru căutarea EU-lui divin, va deveni treptat conștient de ființa spirituală care este în el și care a fost până acum ca acoperită. Zic „treptat" pentru că înțelepciunea nu intră într-un om la o dată precisă. Ea vine pe nesimțite ca zorii zilei.

Conștiința EU-lui spiritual face să ne gândim la funcționarea unei lămpi electrice. Fiecare întoarcere la repausul mintal, la autoobservație, este ca butonul care separă curentul spiritualității. Omul care caută această viață spirituală să-și vadă de datoriile sale și de plăcerile sale, la fel ca și altă dată. Nu e nevoie să schimbe în el altceva decât ceea ce dezvoltarea sa lăuntrică, crescândă, îi va sugera. Dar aceste transformări sunt numai voluntare și nu impuse prin constrângere, de o disciplină oarecare exterioară și artificială.

Odată format obiectul meditării, dimineața îi este absolut natural să-și îndeplinească lucrările zilei în curentul spiritual astfel dezlănțuit.

El va descoperi că munca sa este din ce în ce mai influențată de acest curent spiritual, deci, pe măsură ce el înaintează pe *Cărarea secretă*, acțiunea zilnică devine mai trainică. Până la urmă toată activitatea și toată viața sa de societate vor fi conduse de acest curent. Atitudinea sa va fi transformată fără ca munca sa să sufere câtuși de

puțin. În cele din urmă va veni ziua când va putea întrerupe ședințele de meditație — deoarece viața întreagă nu va mai fi decât o lungă meditație — rămânând cu toate acestea tot așa de activ ca și mai înainte.

Dacă folosim izvoarele acestei vechi înțelepciuni, viața va fi îmbogățită și nu sărăcită. Căci nu ne distruge nimic, ci din contră ajută și completează. Viața noastră modernă este dominată de obiective economice, dar acestea nu pot fi adevărat atinse dacă noi lăsăm să se filtreze câteva impulsiuni spirituale prin preocupările folositoare.

Spiritul trebuie să pătrundă toate domeniile de activitate ale unui om. Dacă el îl exclude din afacerile pe care le tratează, dacă îl uită în ora când se deșteaptă în el atracția sexuală, dacă nu se poate exprima în raporturile cu ceilalți, el se lipsește însuși de magica sa influență, care este atotputernică pentru a-i asigura cea mai mare fericire și existența cea mai armonioasă.

De îndată ce prin sublimul sacrificiu al supunerii la Voința supremă, vom fi sfârșit cu imposibila împărțire a intereselor și vom fi unit dorințele noastre disparate, atunci vom putea găsi pacea. Când vom fi adus EU-l nostru personal la acest suprem act de retragere prin care cedăm sugestiilor EU-lui superior, atunci vom face primul pas pe cărarea adevăratului destin și al vieții noastre adevărate.

Să nu pierdem nimic ascultând de aceste sugestii. Este loc în viața adevărată pentru căldura iubirii ca și pentru răceala renunțării ascetice, pen-

tru mişcarea zgomotoasă a mulţimii ca şi pentru repausul meditaţiei. Nici un tip de viaţă superioară nu trebuie să fie prea „spiritual" pentru ca să fie loc şi pentru afacerile pământeşti şi pentru munca zilnică nici prea limpezită, pentru ca să poată răsuna notele iubirii şi a pasiunii omeneşti. Astfel va veni timpul când omul spiritualizat va considera orice lucru, orice obiect, orice eveniment ca o manifestare a *Divinului său EU Superior* în tot ceea ce face şi în toate raporturile sale cu orice fiinţă omenească.

Să primim descoperirile realizate de ştiinţa modernă şi să ne servim de ele cu înţelepciune. Să ne bucurăm de orice confort şi înlesnire pe care progresul ni-l oferă. Să nu renunţăm la nimic, afară de întrebuinţările imprudente şi distrugătoare pe care le-am făcut şi la importanţa fără măsură pe care am acordat-o acestor descoperiri.

Totuşi să legăm totdeauna activitatea noastră exterioară şi socială de o viaţă în adâncime. Aceea a gândirii liniştite şi pacea lăuntrică şi prin aceasta învăţăm să păstrăm o linişte de spirit de nestins în mijlocul nenumăratelor vicisitudini ale existenţei.

Acel care este chemat să trăiască şi să lucreze chiar în mijlocul lumii înfrigurate de astăzi, să-şi spună că şi pentru el există un drum care-l duce drept la suverana linişte sufletească. Să facă în viaţa sa, alături de activitatea sa absorbantă, un loc elementului spiritualităţii, să nu renunţe la felul lor de ocupaţie pentru a fugi de locurile umblate de

oameni, dar să renunţe la vechea sa atitudine faţă de muncă.

Ceea ce făcea altădată numai în vederea folosului său egalat, de acum înainte să facă într-un spirit care doreşte să servească umanitatea. Aceasta este spiritualitatea pusă în practică. În acest timp va găsi o jumătate de ceas în fiecare zi, pentru a face apel la el însuşi, la gânduri frumoase şi sfinte şi le va pune pe altarul spiritului său — ofrandă făcută cauzei prime.

Iată singura evanghelie la care Occidentul utilitar poate să recurgă — dacă trebuie să parvină — cândva ca o civilizaţie superioară.

Dacă este un mesaj pe care întreg universul îl aşteaptă, este mesajul combinat al Orientului şi Occidentului, evanghelia acţiunii inspirate.

Vom putea atunci ataca, cu o nouă înfocare şi cu o mai mare reuşită, problemele mondiale de sărăcie, război, boală şi neştiinţă. Dar, să nu uităm niciodată, să dăm zilnic laudă acestei Divinităţi aşezată în inima omului, care răspândeşte nobleţe în suflet şi pace în inimă.

CAPITOLUL XI

UN AJUTOR SPIRITUAL ÎN DOMENIUL MATERIAL

Printre acei care şi-au dat osteneala de a citi toate capitolele precedente, câţiva vor face fără îndoială critica următoare : dacă ideile emise aici sunt frumoase şi adânci, ele nu pot fi de nici un folos practic. Nici o noţiune n-ar fi mai falsă şi nici o propunere n-ar fi mai lipsită de temei. Spiritualitatea realizată în viaţă practică nu este un lucru nebulos şi himeric. Viaţa spirituală poate şi fi, în adevăr, excesiv de practică în aplicarea sa, dacă este înţeleasă bine, ea constituie cel mai bun temei al existenţei pozitive. Dar trebuie să învăţăm să conducem just gândirea noastră, pentru că ea este nevăzutul conducător al tuturor acţiunilor noastre.

Această adâncă cercetare a spiritualităţii poate să apară omului de pe stradă, lipsită de orice înţeles. În adevăr, aşa ar fi dacă stăpânirea nervilor iritaţi, pacea spiritului şi repausul inimii nu ar

constitui nici un fel de folos, dacă echilibrul lăuntric și stăpânirea de sine în viața exterioară n-ar avea nici o valoare și dacă o protecție divină și un ajutor providențial în toate împrejurările (vindecări misterioase în unele boli stranii, direcții primite în momente de mare încurcătură, etc.), ar fi lucruri de neglijat și dacă, în sfârșit omul ar trăi veșnic și dacă n-ar veni niciodată coasa morții să-i taie firul zilelor.

Spiritul nostru este necontenit absorbit de grijile existenței și cu toate acestea, neînduplecatele activități țin fără întrerupere atenția lumii, înțelepciunea care vine din repausul mintal se întunecă și dispar din ce în ce. Cu cât ne lăsăm pradă acestui materialism lipsit de gândire, cu atât EU-l nostru divin ne devine cu totul străin.

Astfel, obiectivul acestei cărți este de a arăta cum un om, chiar trăind în condițiile grele descrise și aparent prizonier al împrejurărilor inevitabile, poate obține un ajutor de esență superioară, care să fie o direcție în viața sa materială, conducător în dezlegarea problemelor pâinii zilnice, o protecție divină în momente de nenorocire și chiar *vindecarea spirituală a bolilor corporale.*

Aș putea cita un mare număr de cazuri care v-ar proba că tehnica vieții spirituale propusă în această carte nu este o simplă abstracție. Este un drum pe care poți înainta cu siguranță de a primi un ajutor practic pe tărâmul vieții concrete, este o formă de activitate protectoare, care face să nască în străfundul din voi înșivă un sentiment de intimă siguranță.

Oricine a descoperit drumul ascuns ducând la acest centru divin din el însuși, din acel moment poate mărturisi realitatea acestei descoperiri, după felul cum el suportă inevitabilele obstacole, greutățile ei nu pot fi înlăturate și mâhnirile repetate care îngrădesc viața omenească. Pentru el a început o viață mai înaltă.

Omul inconștient de EU-l său divin își creează propria sa negociere. Lumea îl domină, el care a fost creat pentru a domina lumea. Mai curând sau mai târziu, viața se abate cu cruzime peste acel care știe puțin sau prea multe lucruri — dar care nu se cunoaște pe el însuși. Nici morții nu scapă de un asemenea verdict. Căci moartea nu este decât o altă formă a vieții.

Dacă omul și-ar cunoaște divinele posibilități după cum cunoaște așa de bine limitările fizice, mileniul n-ar întârzia să sosească. În loc de a ne ruga, cu speranța de a câștiga mai multă putere asupra altor oameni, mai multe bogății sau mai multă reputație, să ne rugăm deci ca această înspăimântătoare neștiință a EU-lui nostru adevărat să se schimbe în cunoștință.

Milioane de bărbați și femei sunt nenorociți, pentru că nu au învățat niciodată acest adevăr și sunt victimele de plâns a conștiinței lor. Pe suprafața netedă a neștiinței lor dospesc nemulțumirile, fierb discordiile și inima lor este fără pace și fără repaus.

Este o ușă, totdeauna deschisă și puțini oameni își dau osteneala să se apropie, dar prin care într-o zi, toată ființa va trebui să treacă. Este ușa care

duce la EU-l real al omului, a cărui intrare nevăzută trebuie să o găsească bâjbâind și sunând misterioasele retrageri ale spiritului omenesc. În această locuință ascunsă și-au luat izvorul gândurile și sentimentele, de aceea noi nu găsim intrarea, decât luând drumul gândirii sau a sentimentului cârmuitor. Dar de îndată ce am trecut acest prag, am pătruns în liniștea lăuntrică, toate întrebările tulburătoare vor primi răspunsul lor, toate nevoile noastre exterioare vor fi asigurate, — fie că ne vor fi procurate cu îndestulare, fie că vom fi captat darul înțelegerii resemnate și că necazurile amenințătoare ne vor fi această forță divină care ne va face să privim totul cu calm. În această retragere omul trebuie să caute ultima sa mulțumire, ultima sa fericire, sprijinul său sigur.

Rațional, aceste lucruri se explică într-un fel foarte simplu. Omul este microcosmosul universului. **EU-l său superior** reprezintă soarele și EU-l său personal joacă rolul lunii.

După cum luna împrumută lumina de la soare, personalitatea împrumută conștiința de sine, vitalitatea, facultatea de a gândi și simți de la astrul central care este EU-l superior. Oamenii care nu trăiesc decât din înțelepciunea EU-lui personal sunt asemănători ființelor care nu lucrează decât noaptea, la lumina lunii, — pentru că pentru ei n-ar exista soarele. Omul care n-a văzut soarele a spus scriitorul Calderon, n-ar putea fi condamnat pentru că ar crede că nimic nu ar putea să întreacă splendoarea lunii. Astfel — acei care trăiesc deja după înțelepciunea EU-lui superior pot să admită

valoarea ajutătoare a personalității, dar nu-i atribuie decât o valoare secundară.

Se întâmplă o mare schimbare în viața omului care a dobândit adevărata cunoștință de sine, adevărata posesiune a sa. Tot felul de a vedea devine altul și vede viața sa sub o lumină nouă și mai bună. El contemplă zgomotosul obstacol al existenței întunecate și căznite dar el păstrează în lăuntrul lui o senină armonie. Iertarea care era altădată obișnuită, acum a dispărut. Pasiunile care-l înlănțuiau în ghearele lor tari și lipicioase pierd din puterea lor și sunt în cele din urmă învinse printr-o forță mai înaltă.

A înainta cu folos pe această *cărare secretă* liberează omul din dorințele nesățioase, de gândurile dezordonate și de acțiunile sale imprudente. Și cu toate că sforțarea cerută a mers, răsplata spirituală o va egala, căci această stare misterioasă care anunță descoperirea EU-lui va înflori într-o zi în sufletul aceluia care aspiră la o viață spirituală.

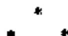
În momentele liniștite de repaus mintal, vom dobândi o stăpânire de sine, care pe urmă ne pătrunde viața noastră zilnică și se va simți în toate acțiunile noastre. Rezultatul este științific, sigur. După cum câteva picături de cerneală roșie puse într-un hârdău plin cu apă vopsește toată această apă în roșu, tot astfel viața noastră exterioară — dacă suntem credincioși practicii celor trei exerciții — va purta pecetea stăpânirii de sine devenită un reflex. Aruncă pâine sforțării tale și aceea a timpului tău mintal.

De îndată ce vă veți fi pus viața în mâinile acestui EU divin, zilele se vor scurge mai senine și mai blânde. Și chiar dacă în afară furtuna e încă violentă, în lăuntrul vostru viața curge ca un fior viu liniștit. Voi n-ați putea supraveghea mai cu folos afacerile pământești după cum le face EU-l vostru pentru voi. Când aveți voi frâiele în mâini purtarea voastră este adesea fără judecată și puțin înțeleasă, chiar când Divinitatea lăuntrică le ia în mână. Sunteți siguri că sunteți mai bine conduși, căci ea este mai înțeleaptă decât voi.

Lăsați-vă în voia ei fără frică și fără grijă.

Fiindcă tot ce ați câștigat în ședințele de repaus mintal veți regăsi în forță și în înțelepciune, în actele vieții voastre.

Veți descoperi că această *Cărare secretă* a repausului mintal vă este de ajutor în orice împrejurare plăcută sau grea, fizică sau psihologică. Se poate întâmpla să aveți slăbiciuni, se poate întâmpla să nu nimeriți în aplicarea acestei discipline, dar EU-l este nesfârșit de răbdător și va fi totdeauna gata să vă ajute prin mijloacele sale, de îndată ce veți simți nevoia și a-i cere prezența.

Încetul cu încetul — pe nesimțite — au croit un nou canal prin circumvoluțiunile creierului vostru, făcând treptat mai ușoară pentru voi, apropierea zonei influenței EU-lui.

Vă voi arăta acum, cum trebuie făcut exercițiul zilnic al repausului mintal, cum se poate imprima mai bine pentru tot restul zilei, cum poate deveni în mâinile voastre o armă afectivă pentru a ataca problemele de dezlegat și cum poate să vă apere de relele ce vă vor amenința, cum poate să vă ajute în orice moment, pentru a vă feri contra încercărilor și tentațiilor. Această metodă este foarte practică.

Începeți să priviți *EU-l superior* ca o inteligență totdeauna prezentă cu care vă puteți înțelege, căruia îi puteți aduce inima voastră tulburată, sigur de a găsi pacea, sub pavăza căruia vă simțiți cu totul ocrotiți. *Oricare ar fi problemele care se pun, nu mărginiți sforțarea voastră la o omologare intelectuală. Nu depindeți numai de rațiune.* Așezați această greutate particulară în lumina limpede a EU-lui și acolo veți găsi direcția justă de luat, care în cel din urmă va dezlega mai bine această problemă.

Regula este aceasta : ori de câte ori vă simțiți tulburat, încurcat, ispitit, practicați timp de două sau trei minute exercițiul respirator, încet, rar ; apoi puneți-vă după caz, una sau alta din aceste întrebări :

Cine este tulburat prin aceasta,
Cine este căznit prin aceasta ?
Cine este încurcat din această cauză ?
Cine este încercat prin aceasta ?
Cine este ispitit prin aceasta ?

Punându-vă în tăcere întrebarea potrivită liniştiţi-vă pe cât este posibil gândurile, apoi repetaţi procedeul cu care repausul mintal vă este deja obişnuit şi care constă în a asculta lăuntric.

Acest exerciţiu vă prepară conştiinţa pentru contactul cu EU-l superior şi atrage în jurul ei protecţia sa. A fugi în căutarea EU-lui vostru spiritual, de îndată ce survine un eveniment supărător, înseamnă să neutralizeze puterea ce are acest eveniment de a vă zgudui. Orice hotărâre veţi lua atunci ea va fi dreaptă şi înţeleaptă pentru că este inspirată de EU-l superior.

Neînţelegerea nu va găsi loc înlăuntrul EU-lui nostru. A ne întoarce imediat către el înseamnă a ne apăra automat de supărările cauzate de evenimente. Când o nenorocire vine, nu trebuie să primim sugestiile disperării şi ale îndoielii care invadează spiritul nostru. În loc de aceasta, să liniştim ritmul respiraţiei noastre, să intrăm în noi înşine mai înainte şi să întrebăm :

Cui i se întâmplă această nenorocire ?

Dacă putem arunca şi aruncăm cu stăruinţă orice gând neplăcut, întristător şi spiritual greşit, chiar în momentul când se naşte, vom fi în adevăr fericiţi muritori. Este un lucru care foarte bine se poate face, dar rar numai prin sforţarea obişnuită a controlului de sine. O metodă ca aceea pe care am expus-o aici, poate să îndeplinească o astfel de sarcină căci atunci victoria este obţinută nu prin propria noastră sforţare, *ci prin puterea superioară a EU-lui nostru spiritual astfel chemat.*

Efectul de netăgăduit pe care îl produc asupra noastră persoanele neplăcute, împrejurările supărătoare, decepțiile neașteptate, pot fi înlăturate, dacă facem sforțarea și o sforțare imediată de a atinge centrul divin al EU-lui nostru. Studentul trebuie să cultive obiceiul de a se întoarce grabnic către Eu-l său lăuntric de îndată ce amenință vreun conflict cu mediul înconjurător.

Dacă-l face de fiecare dată cu credință, va fi cuprins de un minunat sentiment de pace și siguranță și spiritul va suporta incidentul în chestiune fără să-l lovească.

Să nu uităm niciodată că EU-l nostru adânc se odihnește într-o imensă și nealterabilă pace. De îndată ce furtuna izbucnește sau face ravagii în jurul nostru, să gonim imediat reacțiile neplăcute și să căutăm a concentra toate gândurile noastre asupra acestei chemări a EU-lui spiritual. Căci descoperirea acestuia din urmă este și descoperirea fericirii. Binele este omniprezent, dar cere să fie căutat, încercat și recunoscut. Nici un moment nu este mai prielnic acestei divine anchete decât acel când evenimentele întunecate de grijile tulburătoare se îngrămădesc gata să se năruiască pe capul nostru. Prin deturnarea spiritului asupra examinării de noi înșine, putem arăta într-un fel, în același timp izbitor și luminos, misterioasa putere a acestei metode. „Ridicați-vă ochii spre ceruri“ îndemna vechiul profet Isaia. Această întoarcere către înlăuntru, a facultății atențiunii micșorează forțat intensitatea emoțiilor supărătoare ce le presimțim. Singura sforțare de a se găsi pe sine însuși,

apropie deja de sublima stare de fericire, unde se odihneşte EU-l adevărat. Şi este o izbăvire ! Să aplicăm astfel adevărul pe care l-am surprins şi să-l facem factor activ al vieţii noastre.

Practica acestei metode va porni negreşit din spiritul vostru depăşind depresiunea şi materialitatea. Să faceţi în voi apel la acest EU superior până când acest obicei va deveni primul vostru gând, a doua natură şi al şaselea simţ. S-ar putea explica încă şi alte asemenea procese. Omul, dacă nu-l considerăm decât EU-l său superior, este fără dorinţe, inaccesibil influenţelor din afară, inaccesibil la oricare altă putere decât aceea a lui Dumnezeu. EU-l superior nu simte nici o supărare şi nimic nu l-ar putea atinge prin lipsa de puteri sau frică. Dar omul, dacă ţinem seama de EU-l său personal, este ţesut din dorinţă şi ură şi reacţionează neîncetat contra impulsiunilor din afară, identificându-se cu ele. El suferă toate reacţiile EU-lui său fizic, ieşind din numeroasele fiinţe omeneşti pe care le întâlneşte şi se lasă în voia lor, ca şi cum ar face parte din el însuşi. Frica, invidia, dorinţe, mânie, aversiune, durere, primeşte tot ce înregistrează corpul său. El este aşa de necunoscător, de propria sa natură intimă, că permite impresiunilor fizice să-l tiranizeze, împiedicând astfel exprimarea forţei divine şi puterile care sunt latente în structura spirituală. Din momentul în care omul permite spiritului său să se mâhnească de o situaţie grea, devine sclav şi trebuie să suporte toate neplăcerile. Dar, dacă este conştient de senzaţiile sale şi persistă a nu le lua în seamă, dacă hotărât întoarce

atenția către centrul lui însuși, — atunci lucrurile din afară pierd puțin câte puțin puterea de a-l supăra. În măsura în care obiceiul și exercițiul repausului mintal vor fi dezvoltat în el această facultate de a se retrage în sine însuși, el va fi capabil să respingă toate influențele vrăjitorești, ce emană din alte persoane sau din mediul înconjurător, care se prezintă sub formă de boli corporale sau împrejurări grele. De altfel, nu e de mirare dacă poate obține rezultate atât de însemnate, dacă ne amintim că „omul a fost făcut după chipul lui Dumnezeu" și că, grație exercițiilor pe care le-am descris, această asemănare se impune treptat conștiinței sale.

Dacă deschidem ușa supunerii, induplecării pasive, la toate întâmplările discordanței, devenim trista lor victimă. Dacă, din contră, le închidem ușa cu ajutorul spiritului nostru și oferim în locul lor înduplecarea pasivă la armonioasa forță a binelui care locuiește în centrul ființei noastre, nu vom ajunge să suferim. Recunoștința mintală este a propriei noastre divinități care poartă vindecarea pe aripile sale și ne liberează lăuntric de blestemele puternice a împrejurărilor.

Ajutorul pe care îl putem primi ia diferite forme. Ocrotirea în pericole este una. Orice om care se lasă cu adevărat în voia Puterii supreme este asigurat de ajutorul său tutelar.

Îmi place foarte mult această declarație curată a unui șef indian, care într-o frumoasă dimineață de vară în anul 1775, hotărând să atace micuța ca-

pelă a kuakerilor (membrii unei secte religioase din Boston, din statul New York). „Indian dus case oameni albi" spuse el arătând cu degetul stabilimentul kuakerilor. Indian voit omoară oameni albi un, doi, trei, șase toți ! El sperie cu un gest macabru tomahawk agățat de brâul său". Indian venit, văzut oameni albi așezați în casă : nu săgeți, nu puști, nu cuțite, nu zgomot, toți liniștiți — adorând Marele spirit, Marele spirit și în India, — și își arătă pieptul — atunci Marele spirit spuse : „Indian nu omoară oameni albi".

Vindecarea fizică este o altă formă sub care se manifestă acest ajutor. O prietenă a mea, Dorothy Kerin s-a ridicat din patul său de muribundă vindecată total și dintr-o dată, vindecată de tuberculoză înaintată, de diabet și ulcer al stomacului. Doctorii care o îngrijeau, părăsiseră orice fel de tratament, cazul părându-li-se disperat. Această vindecare miraculoasă datorată numai puterilor spirituale, a încremenit lumea medicilor. Un număr mare de medici s-au dedat la anchetarea acestui caz, dar au fost forțați să admită că această vindecare depășea înțelegerea lor. Vindecarea mea vine direct de la Dumnezeu, a spus Miss Kerin. Noul testament este plin de promisiuni de vindecare și am convingerea că de îndată ce vom deschide ochii spirituali, vom vedea îndeplinirea lor.

Un alt prieten al meu, W.T. Parish a fost prevenit de medici că femeia sa, atinsă de un cancer, nu va trăi mult timp. O operație îi luase sânul stâng. Când al doilea a fost atins M. Parish luă

femeia de la clinică şi o tratâ el însuşi prin metoda puterilor spirituale. După nouă luni ea era complet vindecată. Cazul său arată o limpede şi perfectă demonstraţie a puterii spiritului asupra corpului şi este o indicaţie semnificativă a tratamentului la care ar trebui să se recurgă pentru vindecarea uneia din cele mai de temut boli din timpurile moderne : aplicarea acestei sublime terapeutici a antichităţii care este puterea divină a vindecătorului.

Forţa vitală a EU-lui superior se răspândeşte neîncetat în fiecare electron, în fiecare atom al corpului. În realitate este EU-l care dă viaţă organismului nostru şi îl menţine. Fără forţa sa nevăzută, corpul nostru s-ar prăbuşi numaidecât mort, simple petice de materie inertă. Mecanismul corpului n-ar putea arăta revoluţia sa fără această nevăzută legătură spirituală. EU-l superior este factorul care repară şi vindecă organismul nostru.

Puterea acestui EU este numai în unele momente cu noi, dar nimic n-ar putea să ne excludă din zona sa de influenţă. Urmaţi *Cărarea secretă* şi conformaţi-vă la ceea ce este deja cunoscut.

Bineînţeles, omul n-ar putea să dicteze inteligenţei creatoare care guvernează lumea, să-i dea viaţă, forma exactă sub care ar voi să-i primească ajutorul şi nici numai satisfacerea nevoilor personale. În ultima analiză omul depinde de Bunătatea universală.

Astfel, el nu poate conduce decât rar evenimentele, dar îşi poate regla atitudinea faţă de ele.

Faptul de a fi trecut prin „realizarea" spirituală nu e totdeauna de ajuns pentru a îndepărta din drumul său umbrele sărăciei, nenorocirii, — cel puţin îi dă curajul de a lupta cu sărăcia, răbdarea pentru a îndura boala, înţelepciunea de a face faţă nenorocului.

Omul care progresează în conştiinţa EU-lui său adânc se simte mai puţin înclinat de a obosi puterea divină cu cereri privind reuşita nevoilor sale materiale şi nevoilor sale sociale. Şi va simţi cu atât mai mult, în schimb, puterea ocrotitoare a EU-lui său şi dacă se întâmplă să ceară ceva, va fi o creştere a înţelepciunii, o înavuţire de forţă şi un adaos de iubire. Ştie că restul îl poate încredinţa divinităţii care este în el şi care va lipsi să răspundă la ora voită, nevoilor adevărate.

E plăcut să ştii că putem trăi într-o siguranţă cu atât mai mare, cu cât am deschis şi ţinem deschisă calea care ne permite să ne refugiem în EU-l nostru. Înaintezi mult mai sigur pe acest bătrân pământ care este al nostru, luând din timp în timp un bilet pentru stele...

Să căutăm acest EU Superior prin ceaţa lacrimilor noastre, ca şi prin razele soarelui dorinţelor noastre şi să nici nu uităm niciodată cine suntem în realitate.

Omul nu este decât mediocru, până ce nu a învăţat să se încreadă acestei puteri supreme, acestui adevărat EU, atât timp cât n-a fost factorul viu al viitorului său şi nu a învăţat să caute mereu în el cauzele conduitei sale.

Credeți în EU-l personal care vă este familiar și vă veți simți mărginit din toate părțile, credeți în marele EU care sunteți cu adevărat și veți putea merge înainte până la victorie.

Fiți ceea ce vă este dat să fiți.

În ceasuri de exaltare senină, numai atunci veți înțelege acest adevăr adânc : *nu ați fost niciodată despărțit cu adevărat de Dumnezeu.*

EPILOG

Nu, nu ați fost niciodată cu adevărat despărțit de această Putere divină, care guvernează universul, care conduce viața omului care este izvorul nevăzut al întregii existențe. Nu este o idee întăritoare într-un timp ca al nostru, deschis necredinței și de materialism cinic, reieșind că din anul 1914 rasa omenească a fost cu adevărtat crucificată. Sentința optimistă a lui Browning „Dumnezeu este în cer și în lume totuși merge bine", nu poate fi citită decât cu ochelari negri. Trăim într-o îndoială, împovărătoare, cu privire la existența lui Dumnezeu și a Cerului său.

Literatura serioasă a acestor ultimi ani a devenit o literatură a disperării. Oamenii care gândesc și oamenii care scriu mereu, alții numai pentru simpla plăcere a lor sau a altora, au început să simtă grava însemnătate a evenimentelor anunțătoare că timpul e foarte aproape de o criză. (Cărarea secretă a fost scrisă cu câțiva ani înaintea războiului al doilea — nota traducătorului).

Ei văd că razele Aurorei care luminau speranțele lumii întregi la sfârșitul marelui război, s-a stins și că suntem învăluiți în ceață îngrijorătoare. În ciuda lor, ei se văd devenind înaintașii anunță-

tori ai destinului — certăreața Casandra care anunță profetic de nenorocirile ce o așteaptă.

Închidem cărțile lor înfiorându-ne și sub impresia unui adânc pesimism.

Cine oare, văzând cum se prăbușește în jurul său edificiul politic și social, ar putea să se mai îndoiască de faptul că nu are în fața sa sfârșitul unei mari epoci a istoriei ? Astăzi istoria a devenit o dramă a neprevăzutului. În fiecare dimineață ne așteaptă câte o surpriză nouă. Vechea dinastie a împăraților manciurieni a plecat din Peking, țara care a creat stindardul de aur, i-a spus adio. Singurul lucru sigur astăzi este nesiguranța. Caravana existenței ce altă dată se desfășura în timpul recoltelor într-o procesiune înceată și fără sfârșit, astăzi este covârșită de o cursă a amețitoarelor mașini.

Umanitatea actuală este însetată și înspăimântată totodată, însetată de o viață mai bună și mai limpede și urmărită de umbrele întunecate ale trecutului. Lumea pare a voi să încerce toate drumurile afară de cel bun. Speriați de perspectiva unui alt război, tulburați de haosul situației politice din fiecare continent, se aruncă în dreapta, apoi în stânga în căutarea îngrijită a unei formule cu adevărat izbăvitoare, care ar dezlega toate problemele astronomice și politice. Dar singura formulă perfectă, singura fără greu, cu toate că este cu totul la îndemâna sa, întrece câmpul viziunii sale. Această formulă este regula de aur. Faceți altora ceea ce ați voi să vi se facă vouă.

Nevoie grabnică a lumii actuale nu este o transformare intelectuală, ci o schimbare a inimii. Nu

suferim de foamea ideilor, ci mai degrabă din contră, doar de o mare lipsă de bunăvoință. Bunăvoința inimii ar fi cea mai bună garanție a păcii universale.

Cine poate asista la spectacolul ce-l prezintă Europa modernă și nu-și aduce aminte de avertismentul profetului din Nazaret, de aceste cuvinte scrise cu litere de foc prin paginile istoriei. Cine poate uita impresionantele cuvinte ale lui Isus, când sta pe muntele Măslinilor acuzând marea cetate evreiască: „O Ierusalime, Ierusalime, care omori profeții și arunci cu pietre în cei ce-ți sunt trimiși, de câte ori nu am voit să adun copiii tăi, după cum o găină își adună puișorii sub aripile sale. Dar tu nu ai voit-o".

Să rămânem totuși pentru câtva timp, încă cu condeiul în pensiune, cum o făcea în vechime Clio, muza Istoriei și să nu judecăm prea repede epoca in care trăim. Căci în spatele evenimentelor care modelează viața universală, se află un plan și nu am putea judeca drept fără a învăța să deosebim acest plan.

Puterea care conduce universul, care ocrotește umanitatea și care veghează asupra lumii noastre, va vorbi acestui secol un limbaj altfel de puternic decât al meu și-și va manifesta existența prin evenimente mult mai izbitoare decât publicarea unei simple cărți.

Pentru că, privind in jurul lor și nevăzând decât haosul care ne amenință, se va scrie că Dumnezeu a murit sau nu există și că suntem pierduți. Pentru că nici o mână nu a ieșit din marele necunoscut

pentru a izbăvi lumea de relele în care este atrasă din cauza sa. Şi işi închipuie că această mână ajutătoare nu există. Dumnezeu, dacă ar vrea, ar putea ca într-o clipă să vindece toate relele planetei noastre. Dar aceasta ar insemna a ne transforma în automate sau îngeri creeaţi perfecţi. Dacă trebuie ca într-o zi omul să devină asemeni lui Dumnezeu, el trebuie să ajungă prin propria şi libera sa voinţă şi cea mai bună garanţie ce o va face va fi prezenţa în sine a unei scântei divine. Sunt în inimă voci care nu se înşală, aceea a speranţei şi a bunăvoinţei şi aceste voci le vom auzi din nou.

Căci acest instinct divin care trăieşte în om este ceva de nedistrus, poate fi pentru moment aţipit, dar se va deştepta într-o zi.

Este o zicătoare veche : Ceasul nenorocirii omului este şi a lui Dumnezeu.

Ceea ce se aplică unui individ se poate aplica tot aşa de bine şi unei naţiuni care nu e decât o colecţie de indivizi şi tot aşa lumii întregi care nu este decât o reuniune de naţiuni. Nenorocirea socială, criza economică, haosul politic — toate aceste rele nu sunt la urma urmei decât consecinţele fizice ale liniei de spiritualitate în lume. Ori această mare nenorocire a lumii actuale trebuie să dezvăluie că a sosit ceasul întoarcerii către Dumnezeu. Istoria secolului al XX-lea va da o întreagă evidenţă acestui fapt.

Povestea biblică a fiului rătăcitor avea şi ea o valoare universală, ca şi individuală : când popoarele se vor fi săturat în sfârşit de nesfârşitele lanţuri de nenorociri ce ele înşile şi le-au preparat,

sătui de a fi zdrobiţi şi invinşi de propriile lor invenţii. Aceste monstruoase războaie ştiinţifice care nu sunt decât masacre colective, sătui de greutăţile economice care dezvăluie marea sa bunăvoinţă — îşi vor întoarce atunci faţa către patria spirituală. Şi tatăl lor dumnezeiesc, cunoscându-le intenţiile, se va duce înaintea lor pentru a-i îmbrăţişa şi a-i mângâia, dezvăluindu-le astfel valabila sa iubire.

În aşteptare, se pune totdeauna omului această supremă întrebare : Te cunoşti tu pe tine însuţi ?

Să ne supunem grandoarei şi nemuritorului EU cu toate că nu putem concepe şi nici înţelege supraomeneasca sa grandoare, să lăsăm cu toate acestea, inimă, suflet şi corp în voia augustei sale cerinţe. Astfel vom intra în viaţa veşnică, pentru a culege fructele nemuritoare ale păcii, adevărului, forţei şi înţelepciunii.

Facem puterilor divine darul de noi înşine, pentru ca ele să se servească de noi pentru a ajunge umanitatea în sfera — oricât de strâmtă ar fi ea — care ne-a fost hărăzită.

Să ne devotăm în tăcere binelui altora, după cum Crist s-a jertfit pentru salvarea întunecatei noastre planete. Viaţa divină care pretutindeni e prezentă, n-am voi să o trădăm negând existenţa sa de nedistrus şi dispreţuind sublimele sale avertismente. Să rămânem deci credincioşi invizibilului scop pe care Dumnezeu îl propune veşnic omului.

— Sfârşit —

CUPRINS

Introducere 5

Capitolul I : Lângă un înțelept din Orient . . . 9

Capitolul II : Marea enigmă pusă științei · Omul 28

Capitolul III : Misteriosul „EU" superior . . . 47

Capitolul IV : Practica repausului mintal ! . . 65

Capitolul V : O metodă de autoanaliză . . . 83

Capitolul VI : Exercițiul respirator pentru controlul gândirii 103

Capitolul VII : Cum se deșteaptă intuiția . . . 113

Capitolul VIII : Descoperirea EU-lui superior . . 136

Capitolul IX : Calea frumuseții divine . . . 159

Capitolul X : Evanghelia acțiunii „inspirate". . 167

Capitolul XI : Un ajutor spiritual în domeniul material 180

EPILOG 195

Tiparul executat sub comanda nr. 642
Imprimeria „Filaret", str. Fabrica de chibrituri
nr. 9—11, București — ROMÂNIA